

Proleter DEVİRİMÇİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

5 Dergisi

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

20 Ağustos 2016 Sayı: 54

Fiyatı: 2 TL (KDV dahil)

Türkiye, olağanüstü bir dönem daha yaşıyor. Askeri darbe girişimi, ardından ilan edilen OHAL, meydanların dinci-gericiler tarafından doldurulması, arka arkaya yapılan operasyonlar, yüzbinleri bulan görevden almalar, onbinlerce gözaltı ve tutuklama...

Bu süreç devam ediyor. Daha hiç bir şey yerine oturmuş değil. AKP ve Erdoğan, güçlüymüş gibi görünse de, esasında oldukça zor günler yaşıyor. Darbe sonrası "birlik-beraberlik" nutukları, sözde de olsa af dilemeleri, yer yer atılan geri adımlar, esasında ne denli zayıf düştüklerinin emareleri.

Zaten darbe sırasında yaşananlar, altlarının ne kadar boş olduğunu gösterdi. Devletin kurumlarının nasıl bir keşmekeşlik içinde olduğunu ve birbirlerine karşı hiçbir yükümlülük taşımadıklarını ortaya koydu. Darbeyle birlikte gün yüzüne çıkan gerçekler, Cemaat'in ordu-polis-yargı başta olmak üzere tüm kurumlarda ne kadar dal budak saldıgını göstermekle kalmadı, bir bütün olarak devletin çivisinin çıkmış olduğunu da gözler önüne serdi.

Darbe sonrası "devletin yeniden yapılandırılması" adı altında alel-acele alınan kararlar ise, varolan durumu daha da içinden çıkılmaz hale getiriyor. Attıkları her adım, büyük tartışmalara yol açıyor. Kimi konularda geri adım atıyorlar, kimi konularda ise belirsizlik sürüyor.

Sayfa 2'de sürüyor

Asker-sivil darbelere, OHAL'e hayır! BİRLEŞİK MÜCADELEYE!

Bu haliyle tüm kurumlar adeta askıda duruyor. Ve Türkiye, "çökmüş devlet" görüntüsü içinde. Yaşanan tasfiyelerle içi boşalmış, bugüne dek süren yapısı iflas etmiş kurumların, bundan sonra nasıl şekilleneceği, boşalan kadroların kimlerle ve ne kadar sürede dolacağı belirsizdir. Görünürde bir hükümetin olması, arka arkaya kararların alınması, devletin yaşadığı krizi ortadan kaldırmıyor. Zaten uzunca bir süredir varolan rejim krizi, darbe ile birlikte daha da derinleşmiş, devletin tüm kurumlarını kapsayan devasa bir hal almıştır.

Darbe sonrası Erdoğan'ın başkanlığını ilan edeceği ve "tek adam" olarak her şeyi belirleyeceği sanılıyordu. Fakat öyle olmadı. 15 Temmuz'dan bu yana, belki de bugüne dek geçen en uzun sürede başkanlığı ağzına bile almadı. OHAL ile zaten fiilen başkan olduğu söylenebilir. Ancak OHAL hem geçici bir dönem kapsamaktadır, hem de hükümetin Kanun Hükümündeki Kararname'leri (KHK) meclisin onayına sunması gerekmiştir. Dolayısıyla parlamentoyu yok sayan tutumlardan geri adım atmışlardır.

Esasında Erdoğan ve AKP, daha önce hiç görülmemiş biçimde, bir çok konuda geri adım atıyor. Son olarak "torba yasa"dan, belediyelere kayyum atanması, Hakkari ve Şırnak'ın il olmaktan çıkarılması gibi maddeleri geri çekmesi, içine düştükleri durumu resmetmesi bakımından önemlidir. Neyi nasıl yapacağını tam olarak bilemeyen, yükselen muhalif seslere kulak vermek zorunda kalan, geleceği konusunda hala büyük bir korku ve endişe yaşayan bir Erdoğan ve hükümet bulunuyor.

Bunda en önemli faktör, yerlerinin ne kadar sağlam olup olmadığını bilememeleridir. Darbenin etkisi halen üzerlerindedir. Yeni bir darbe ihtimali olmasa da, suikast-zehirleme vb yöntemlerden, siber saldırılara kadar birçok şeyden korkmaktadırlar. Diğer yandan iflas etmiş dış politikadan nasıl çark edeceklerini, kendilerine darbe yapan ABD ile bundan sonra nasıl bir ilişki kuracaklarını, Rusya ile yeniden kurulan ilişkilerin kendilerine neye patlayacağını bilememenin sıkıntısı içindeler.

Bu koşullarda kitle desteğine duydukları ihtiyaç, her zamankinden daha fazladır. Başta CHP olmak üzere ısrarla muhalefet partileriyle birlikte görüntü vermek istemeleri ve onlarla arayı iyi tutma çabaları boşuna değildir. "Birlik-beraberlik" görüntüsünü, sadece dışa karşı değil, içe karşı da korumak istiyorlar. En azından yerlerini sağlamlaştıran kadar, buna özen göstermek zorundalar. Onun için de bir adım ileri atıyorlarsa iki adım geriliyorlar.

"Yıkmayan darbe güçlendirir" derler. Bu darbe, AKP ve Erdoğan'ı yıkmayı başaramadı, fakat güçlendirmede de. Aksine oldukça zayıf düşürdü. Bunun nedeni, darbeyi gerçekleştiren Cemaat'le yıllarca birlikte hareket etmiş olmalarıdır. Cemaatin bu kadar güçlenmesinde, en büyük paya sahip olmaları; dahası, suç ortaklığı yapmalarıdır. "Sızma" değil "yerleştirme" olduğunun bilinmesidir.

Onun içindir ki, darbe sonrası Cemaat'le birlikte AKP de kitlelerin gözünde itibar kaybetmiştir. Erdoğan'ın iki kez "rabbim ve milletim beni affetsin" demesi, bundan dolayıdır. Ancak bu "özür" de, kitleleri yatıştırma-ya yetmemiştir. AKP ve Erdoğan'ın en hafifinden "yardım ve yataklık"tan yargılanması gerektiği, genel kabul görmektedir.

Halkımızın ezici çoğunluğu Erdoğan'ı affetmiyor ve yaptıklarından dolayı yargılanmasını istiyor. Cemaatle bir biçimde ilişkilendirilmiş herkes yargılanırken, Cemaat'e "ne istediniz de vermedik" diyen ve devletin tüm kurumlarında kadrolaşmasını sağlayan bir kişi neden yargılanmasın?

Bilindiği gibi ABD'nin elinde Rıza Zarrab kozu duruyor. Ve Erdoğan'ın başında bir kılıç gibi sallanıyor. AKP istediği kadar 17-25 Aralık'ı "darbe" ilan etsin ve Cemaat'ten aklanmanın "milat"ı saysın! 17-25 Aralık ve MİT Tırları dosyası, emperyalistlerin elinde pimi çekilmiş bir bomba gibi bekliyor.

Erdoğan, yönünü Rusya'ya çevirdiğinde, ABD-AB emperyalistleri onu "savaş suçlusunu" olarak uluslararası mahkemede yargılamak isteyeceklerdir. Ya da onların isteklerine boyun eğmediğinde, aynı tehdit ile karşı karşıya kalacaktır. Boyun eğdiğinde ise, nasıl bir bedel ödeyeceği meçhuldür.

Kısacası AKP ve Erdoğan, son derece sıkışmış durumdadır.

Ama darbeyle ya da emperyalist yargılama ile değil, halkın gücüyle yıkılmalı ve hesabı halka vermelidirler.

Bunun tek yolu da, savaşa ve faşizme karşı olan tüm güçlerin birleşik mücadelesidir. Bunun zemini ve başarı şansı, her zamankinden daha fazladır.

Okurlara...

Merhaba,

Dergimizin Temmuz-Ağustos sayısı baskıdayken, 15 Temmuz darbe girişimi yaşandı. Yeni sayımız normal koşullarda Eylül ayının ilk haftası çıkacaktı. Fakat 15 Temmuz'dan bu yana yaşanan olağanüstü koşullardan dolayı erkene çekerek 20 Ağustos tarihinde çıkarıyoruz.

ABD destekli Cemaat darbesinin ardından ülke içindeki dengeler altüst olmuş durumda. Bir taraftan darbeci Cemaat kadroları ile birlikte, devrimci-demokrat kesimlere uzanan saldırı sağanağı... Diğer taraftan Erdoğan ve AKP hükümetinin en güçsüz, en tartışmalı döneminin Erdoğan'a verdiği tedirginlik ve temkinlilik... Bu arada, ABD ile ilişkileri bir biçimde sürdürmeye çalışırken, Rusya ile de arayı düzeltme ve ABD'ye karşı bir koz olarak kullanma çabası...

Bu koşullarda mücadele ederek taleplerimizi kazanma, saldırıları püskürtme olanağı giderek daha güçlü bir hale geliyor. Elbette mücadele çizgisi son bir ayda olduğu gibi zayıf bir seyir izlediğinde, devletin saldırıları da artacaktır.

Ülke içinde yaşanan darbe Suriye savaşından bağımsız değil; ve savaşın dengeleri Rusya'nın güçlendiğini, Çin'in de artık daha etkin bir rol üstlendiğini gösteriyor. Kürt hareketi ise, Suriye'de ABD'nin desteğiyle kazanımlarını artırıyor. Buna karşın ülke içinde son bir yıla damgasını vuran faşist abluka devam ediyor.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları, dergimiz sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

54. Sayıda

3	Faşizmin panzehiri mücadeledir
5	Özgür Gündem kapatılamaz
6	Darbe içinde darbe: 15 Temmuz
8	15 Temmuz bir ABD darbesidir
10	Asker-sivil darbelere, OHAL'e hayır
11	Darbe sonrası Erdoğan'ın açmazları ve mücadele dinamikleri
14	Bir ABD darbesi: 12 Eylül
16	Darbeler ve işçi sınıfı
17	12 Eylül'ün kalemşorları
18	Rusya Erdoğan'la neden "barıştı"
21	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
22	2000'li yılların başında Türkiye-ABD ilişkisi

Darbenin üzerinden geçen zaman içinde kimi yönler daha net biçimde açığa çıktı. Kimi yönler ise, bilinçli bir şekilde karanlıkta bırakılıyor. Burjuva medya aracılığıyla manipulasyonlar yapılıyor, ortalığı kaplayan Cemaatçi dönemlerle bir “Fetö efsanesi” yaratılıyor. Cemaatin bu kadar güçlenmesi, Gülen’e atfedilen “mistik güçler”le açıklanıyor vb...

Darbeden bu yana hergün, her saat yapılan bu yayınlar, gerçeklerin üzerini örtmek içindir. Kendi suç ortaklıklarını ve darbenin arkasında yatan nedenleri perdeleme gayretidir. Aynı zamanda kendi yaptıkları baskı ve teröre zemin oluşturmak, kitle desteği yaratmak, en azından sessizce boyuneğilmesi sağlanmaktadır.

“özür” dilemesi gibi örnekler, Erdoğan’ın kitlelerin tepkisini alacak adımlardan kaçındığının göstergesidir.

Erdoğan bir taraftan saldırganlığını arttırırken, bir taraftan da en zayıf dönemini yaşıyor olmanın temkinliliği ile davranmakta ve tepkinin yükseldiği durumlarda geri adım atmaktadır.

Kuşkusuz **bizim asıl üzerinde durmamız gereken nokta; artan saldırılara karşı mücadelemizi hangi hedeflerle, nasıl yürüteceğimizdir. Burjuva bombardıman ile şaşkına dönen ve devletin şiddeti karşısında korku ve tedirginliği artan kitlelere gerçekleri anlatabilmek, kendi güçlerine güvenmelerini sağlamak ve harekete geçirebilmektir.**

Bunun için, yaşanan süreci doğru tahlil etmek ve ona uygun çözümler üretebil-

netlik kazanmıştır. Ama **darbe sadece askerlerle yapılmaz. Onun ekonomik dayanakları ve sivil ayağı mutlaka örülmüştür.**

Darbenin askeri yönü büyük oranda açığa çıkmış olmakla birlikte, sivil ayağına dair spekülasyonlar devam ediyor. Darbe başarılı olsaydı, başbakanın kim olacağı konusunda Bülent Arınç’tan, Meral Akşener’e kadar çeşitli isimler uçtu. Darbe hükümetinde ise, başta AKP olmak üzere düzen partilerinden birçok isim anıldı. Bunlara kimse şaşırıyor da. Çünkü cemaatle ilişkisi olmayan politikacı yok gibi. Özellikle AKP içinde Cemaat’e değmeyen neredeyse kalmamış. Başta İstanbul ve Ankara olmak üzere AKP’li belediyelerin Cemaat’e sunduğu rantların ise, haddi hesabı yok!

Durum böyle olunca, AKP’nin kendi içindeki Cemaatçilere uzanması hiç kolay görünmüyor. Zaten “günah kapısı” olarak 17-25 Aralık 2013 tarihini belirlemiş durumdalar. Yani **AKP ve Erdoğan’ın yolsuzluklarının açığa çıktığı tarihe kadar Cemaat’le kolkola olanlar affedilecek; fatura, o tarihten sonra da ilişkiyi sürdürenlere kesilecek! Bunu Başbakan’ın ağzından açık açık söylediler.**

Gizlenen sadece darbenin siyaset ayağı değil. Ekonomik ayağı da tam olarak bilinmiyor. Oysa **her askeri darbenin arkasında bir emperyalist ülke ve tekeller bulunur. Bu konuda Cemaat’le ilişkileri net olarak bilinen -ve tabi 17-25 Aralık sonrası da devam eden- bazı tekellere, asıl olarak da orta ölçekli işyerlerinin patronlarına operasyonlar yapılıyor. Ama TUSİAD’ın içinde yeralan büyük tekellere henüz dokunulmadı.**

Bütün bunlar, **AKP’nin darbeye gerçek anlamda hesaplaşmadığını ve hesaplaşamayacağını gösteriyor.** ABD ve AB ile köprüleri tümenden atmadan, böyle bir hesaplaşma yapılamaz zaten. Oysa AKP, bir yandan Rusya ile ilişkileri geliştirmeye çalışırken, bir yandan da Batılı emperyalistlerle bir biçimde arayı düzeltmeye çalışıyor. Bu da yeni tavizler ve pazarlıklar anlamına geliyor.

Darbe gecesinden başlamak üzere bugüne kadar ne tür görüşmeler yapıldığını, neler konuşulduğunu bilmiyoruz. **Darbe sonrası en fazla gizlenen konuların başında, o gece neler yaşandığı geliyor. Darbenin öğrenildiği saatten, darbenin gerçekleştiği ana kadar geçen süre, adeta bir sır gibi saklanıyor. MİT’ten Genelkurmay’a, Başbakan’dan Cumhurbaşkanı’na kadar hepsi darbenin olduğundan haberdar oldukları halde,**

Faşizmin panzehiri MÜCADELEDİR!

Devrimci demokrat kesimlerin yanılgıları, ideolojik olarak ML’den uzaklaşmaları ve her tür burjuva ideolojisine açık hale gelmeleriyle bağlantılıdır. Siyasal olarak ise, emperyalizm ve emperyalist savaş gerçeğini ve bunun bölgemize-ülkemize yansıyan boyutlarını kavrayamamışlardır. Ne emperyalizm ve emperyalist savaş olgusu ne de bunun burjuva klikler arası çelişkileri şiddetlendiren yönünü görebiliyorlar. Böyle olunca mücadelenin hedefi de belirsizleşiyor, en fazla AKP ile sınırlanıyor. O bile, AKP’nin Kürt hareketiyle ilişkilerine bağlı olarak değişebiliyor.

Darbenin hemen ardından ilan edilen OHAL ile artan saldırganlık, bu ortam içinde gerçekleşiyor. Bir yandan “Fetö’nün mistik güçleri” propagandası, diğer yandan “birlik-beraberlik” nutukları eşliğinde, gözetli süresi 30 güne çıkarılıyor, işkenceli sorgular dolu-dizgin gidiyor, idam çılgınlıkları ortalığı kaplıyor, gözetiminde ölümler yaşanıyor vb...

OHAL’in halka karşı değil, Cemaate karşı ilan edildiği konusunda yemin bilah eden **AKP hükümetinin ilk icraatı, direnişteki işçilere, devrimci tutsaklara saldırmak oldu.** Ardından Gündem gazetesini kapatıldı, çalışanları darp edilerek gözetim altına alındı. Ve bir kez daha asker-sivil her darbenin asıl olarak halka karşı yapıldığı kanıtlandı.

Diğer taraftan, **Erdoğan’ın yaşadığı sıkışmayı ve bugüne kadar birçok noktada geri adım atmak zorunda kalmasını da gözden kaçırmamak gerekir.** Darbeden sonra sokaklarda terör estiren cihatçı çeteleri geri çekmesi; zorunlu BES uygulamasını yumuşatması; Hakkari ve Şırnak’ın il statüsünü değiştiren ve belediyelere kayyum atanması olanağı sunan yasa taslağının son anda “torba”dan çıkarılması; hatta Gülen ile geçmişte kurduğu ilişkiden dolayı üstüste

mek gerekiyor. Ne var ki, **hala darbeye dair kafa karışıklığı sürmekte ve mücadelenin hedefleri-hattı konusunda netlik sağlanamamaktadır. Aradan geçen zamana rağmen “bekle gör”cü tutumlar ve atıllık devam etmektedir.**

Darbenin açığa çıkan ve halen saklanan yönleri

15 Temmuz darbe girişiminin arkasında, ABD ve asker-sivil işbirlikçileri olduğu ortaya çıktı. Esasında bu durum, daha ilk günden belliydi. Gelişmeleri takip edenler açısından bunu tespit etmek, zor da olmadı.

Sonrasında CIA’nin bilinen isimlerinin 15 Temmuz’da Türkiye’de olduğu, (hatta Büyükkada’da bir otelde kaldıkları) İncirlik Üssü’nün sadece F-16’lara yakıt ikmalinde kullanılmadığı, ABD’li komutanların darbecileri bizzat yönlendirdiği gibi somut bilgiler de ortaya döküldü. ABD’nin gerek darbe gecesini, gerekse sonraki günlerde açıklamaları ve tutumu da, bu gerçeği teyit eder nitelikteydi. (Bunları önceki yazılarımızda daha ayrıntılı işledik.)

Sonuç olarak, darbenin ABD tarafından tezgahlandığı, Gülen Cemati’ne mensup subaylarla kotarılmak istendiği

neden saatlerce beklediklerini açıklayamıyorlar.

Örneğin Erdoğan, o gece Yeşilköy Havaalanı'nda yaptığı açıklamada, “*öğle saatlerinde Genelkurmay'da hareketlilik olduğunu öğrendik*” derken, sonrasında hep farklı saatler verdi. En son 21.30'a kadar zamanı ileriye çekti. İlk söylediğini doğru kabul edersek, yaklaşık 6 saat ne yaptığı bilinmemektedir. Aynı durum, MİT Müsteşarı, Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları için de geçerlidir.

Karanlık bırakılan 6 saat içinde pazarlıkların yapıldığı ve kimi tavizlerin verildiği kesindir. Ve darbenin başarısızlığa uğramasında, o saatler kritik bir rol oynamıştır. **Kesin olan bir diğer şey ise, cemaatle aynı ideolojik gıdadan beslenen ve bugüne dek aynı amaçlar doğrultusunda kullanılan bir hükümetten “demokrasi” beklemenin, saflık ötesi bir çarpıtma olduğudur.**

Sadece hükümetin demagojileri değil, esas olarak düzen muhaliflerinin tutumu ile kitleler bir kez daha aldatılıyor. Sözde “darbeye karşı birlik” adına, düzen-içi muhalefet bile doğru-düzgün yapılmıyor.

Düzen-içi muhalefetin etkisizliği

Daha önce de belirttiğimiz gibi 15 Temmuz, “darbe içinde darbe” idi. AKP'nin 7 Haziran sonrası gerçekleştirdiği “sivil darbe”ye karşı askeri bir darbe girişimiydi. AKP, bunu bastırmış olmanın gücüyle kendi darbesini tahkim etmenin çabasına girdi. OHAL, bunun adıdır.

OHAL, gerçekte sıkıyönetimdir. Tek farkı, birinde askerlerin, diğerinde sivillerin olağanüstü yetkilerle donatılmasıdır. Bir askeri darbe ile karşı karşıya kalan AKP'nin istese de sıkıyönetim ilan edemeyeceği açıktır.

Askeri ya da sivil darbeleri durduracak, asker ya da sivil faşizmi yenecek tek güç ise, halkın örgütlü gücüdür. Halk hareketi dışında ne düzen partilerinin muhalefeti, ne de seçimlerle bu zorba rejim ortadan kaldırabilir.

Askeri darbe girişimi sonrası, güya bundan ders almış görünen ve değişeceğini iddia eden AKP ve Erdoğan'dan beklentiye girmek, ham hayaldir. AKP, Gülen Cemaati'ne karşı, başka dinci-gerici cemaatlerle dayanarak, sözde darbeye karşı mücadele ediyor. Gülenlilerden boşalan yerleri bu cemaatlerle dolduruyor ve yeni darbelerin de zeminini oluşturuyor. AKP'nin sırtını dayadığı dinci-gericilerle bırakalım “demokrasi”nin gelişmesini, darbeler bile önlenemez. Tekbir sesleriyle de demokrasisi gelmez!

Öte yandan CHP başta olmak üzere düzen partileri, 15 Temmuz sonrası AKP'ye karşı ciddi bir muhalefet yükseltmekten kaçındılar. **CHP, bir taraftan AKP'nin attığı kimi adımları eleştirip teşhir ederken, pratikte bunu tamamlayacak adımlar atmadı; diğer taraftan, “birlik-beraberlik” görüntüsü vermek için uğraştı.** Oysa AKP, gelinek noktanın baş sorumlusuydu ve en zor anlarını yaşıyordu. Çok daha güçlü bir muhalefetle, yaptıklarının hesabını sormak mümkündü. 15 Temmuz sonrası sadece İstanbul ve İzmir'de miting yaptılar. Bu iki mitinge milyonlarca insan katıldı ve faşizme, dinci-gericiliğe karşı artan öfkelerini haykırdılar.

CHP mitinglerine katılan kitlenin, o güne dek AKP'nin “demokrasi nöbeti” adı altında güç bela topladığı kitleden çok daha büyük ve öfkeli oldukları görüldü. Bu tablo sadece AKP'yi değil, CHP'yi de ürküttü ve geri çekildi. Çünkü meydanları dolduran kitleler, CHP'yi aşacak dinamiklere sahipti.

HDP ise, esas olarak Kürt illerinde mitingler yapmakla yetindi. Bu mitinglerde öne çıkarılan ise, Öcalan'ın tecridinin kaldırılması oldu. **Darbe girişimine ve OHAL'e karşı ciddi bir karşı koyuş gerçekleştirmedi. AKP'ye ve Erdoğan'a dönük eleştirileri ise, asıl olarak kendilerini dışlamış olmasıyla ilgiliydi.**

Kısacası, hiç bir muhalif güç, hem darbeye hem de OHAL'e karşı mücadeleyi yükseltmedi. **Bir kez daha görüldü ki, faşizme karşı gerçek mücadele, ancak devrimci bir önderlikle bütünleşen halk hareketi ile mümkündür.** Ne yolsuzluk soruşturmaları, ne de askeri darbe girişimi, Erdoğan'ı ve AKP'yi Gezi direnişi kadar korkutabilmiştir. Halk ayaklanmasından sadece hükümet değil, düzen partileri de korkmaktadır, o yüzden de halkı sokaktan uzak tutmuşlardır. Sadece gerici-faşist grupların gövde gösterisi kaplamıştır meydanları...

Devrim cephesinde kafa karışıklığı

Asker-sivil her tür darbeye karşı, gerçek anlamda mücadele edecek olan, komünistler, devrimciler ve tutarlı demokratlardır. Ne var ki, bu kesimlerde darbe sonrası kafa karışıklığı halen sürüyor.

En başta darbenin nedenlerini, arkasında yatan güçleri doğru tahlil edebilmiş değiller. ABD'nin varlığı başından itibaren çok açık olduğu halde, kendinden menkul bir grup Gülen'ci subayın işi olduğunu savunabildiler. Bizzat ABD ve AB'nin düşünce kuruluşları tarafından pompalanan “darbe değil tiyatro” tezine uzunca bir süre inandılar. **Böylece ABD'nin ve Erdoğan'ın yenilmez olduğu propagandasına “sol”dan destek sundular.**

Kendilerine devrimci, hatta komünist diyenlerin, böyle yüzeysel değerlendirmeler yapması, yadırgatıcıdır. Fakat ne yazık ki, her olağanüstü gelişmede bu tür yanlışları görebiliyoruz. Hatırlanacaktır, Ergekon adı altında, başta ordu olmak üzere devletin tüm kurumlarından Avrasyacılar tasfiyesi edilirken de, “*devlet içindeki kontrgerillanın temizlenmesi*” “*askeri vesayetin kaldırılması*” şeklindeki yaygın propaganda kendilerini kaptırmışlardı. Keza AKP'nin AB'ye girme çabasına “*yetmez ama evet*” diyerek, “*çözüm süreci*” aldatmacasına kanarak desteklemişlerdi.

Bu yanlışları, ideolojik olarak ML'den uzaklaşmaları ve her tür burjuva ideolojisine açık hale gelmeleriyle bağlantılıdır. Siyasal olarak ise, emperyalizm ve emperyalist savaş gerçeğini ve bunun bölgemize-ülkemize yansıyan boyutlarını kavrayamamışlardır. 15 Temmuz darbesine de aynı prizmadan bakıyorlar.

Böyle olunca **mücadelenin hedefi de belirsizleşiyor, en fazla AKP ile sınırlanıyor. O bile, AKP'nin Kürt hareketiyle ilişkilerine bağlı olarak değişebiliyor.** Kimi zaman en sefil uzlaşmaları dahi (HDP'nin seçim hükümetine bakan vermesi

gibi) destekleyebiliyorlar. Parlamentarist hayallere kapılıp HDP'nin seçim barajını aşmasını (7 Haziran seçimleri) “devrim” addedeabiliyorlar. Açık bir dayatma olan 1 Kasım seçimlerine katılarak, AKP'ye meşruiyet sağlayabiliyorlar vb...

Sözkonusu kafa karışıklığı, sadece Kürt hareketi ve ona eklemlenmiş siyasi yapılarla sınırlı değil ne yazık ki. **Kiminde işçilik, kiminde halkçılık, kiminde mültecilik biçiminde görülen ideolojik kayışlarla, ülke gerçeklerinden kopuk tespitler ve kendine sevdalı bir içe kapanma hali devam ediyor.**

Bütün bunların sonucu olarak, ne doğru tespitler yapılabilir, ne de doğru bir mücadele hattı çizilerek harekete geçilebilir. **Sözde herkes “birleşik mücadele”den yana, bu doğrultuda çağrılar yapıyor, birlikler, platformlar kuruluyor; fakat varolan durumu değiştirecek hiçbir pratik adım atılmıyor.**

Bu tabloya son vermek gerektiği açıktır. Askeri darbe dahil olmak üzere faşizme karşı mücadeleyi gerçek anlamda yürütecek olan devrim güçlerinin, misyonlarını yerine getirmesi buna bağlıdır. Bu, tayin edici bir öneme sahip en yakıcı konudur.

Faşizmin panzehiri mücadeledir!

Faşizm ne kadri mutlak, ne de yıkılmazdır. İkinci emperyalist savaş öncesi “altın çağ”ı yaşayan faşizm, sosyalist Sovyetler Birliği'nin Nazi işgaline karşı muazzam direnişi ve faşist yönetimler altındaki halkın ayaklanmaları ile Avrupa'dan süpürülüp atıldı. Faşist rejimler, arka arkaya patlak veren devrimlerle yıkıldı. Keza yükselen halk hareketleriyle faşist diktatörlükler geriletildi, en son Yunan cuntasında görüldüğü gibi tarihin çöplüğüne atıldı. Bu ülkelerde komünist ve devrimcilerin önderliğinde kurulan “savaşa ve faşizme karşı birleşik cephe”ler, mücadelenin temel organları oldular ve zafere giden yolu döşediler.

Bu tarihsel deneyimler de gösteriyor ki, **asker-sivil faşist diktatörlüklerin yıkılması için, halkın ayağa kalkması ve dışı dış bir mücadele yürütmesi gerekiyor.** Bunun için savaşa ve faşizme karşı birleşik mücadeleyi yükseltecek, halkı bu doğrultuda seferber edecek bir önderliğe ve eylem hattına ihtiyaç var. Haziran direnişinde en önemli eksiklik, önderlik boşluğuuydu. Şimdi daha örgütlü ve sonuç alıcı bir şekilde faşizmin üzerine yürünmek gerekiyor.

Başta komünist ve devrimciler olmak üzere tüm anti-faşistler, bu perspektifle mücadeleyi yükseltmelidir. 15 Temmuz'dan bu yana yaşanan hareketsizliği bir an önce terkedip her alanda direnişi örgütlemekten başka çare yoktur. Aksi halde varolan sınırlı haklarımız da gaspedilecek ve daha ağır bir sömürü ve zorbalık yaşanacaktır.

Haziran ayaklanmasının bir diğer eksikliği ise, işçilerin sınıf olarak bu direnişin içinde yer almamasıydı. İşçi sınıfı üretimden gelen gücüyle mücadelesinin başına geçtiğinde ve diğer emekçilerle birleştiğinde, önünde duracak hiç bir güç yoktur. Faşizmin panzehiri de budur.

Özgür Gündem gazetesi kapatılamaz!

Darbe sonrası artan saldırı dalgası, Özgür Gündem gazetesine de uzandı.

Özgür Gündem, İstanbul 8'inci Sulh Ceza Hakimliği'nin verdiği kararla 16 Ağustos'ta geçici olarak kapatıldı. Üstelik kararda kapatma süresi belirsiz bırakılmış, böylece süre devletin keyfiyetine bırakılmıştı.

Kapatma kararının ardından gazete binasını basan özel harekat polisleri tarafından gazete bürosu talan edildi, çalışanlar darp edilerek gözaltına alındı ve binanın kapısı mühürlendi.

Yaşanan saldırının duyulması üzerine, Özgür Gündem'in merkez bürosunun önüne gelen kitle, bu saldırıyı protesto etti. Çağdaş Gazeteciler Derneği, Özgür Gazeteciler Cemiyeti başta olmak üzere, birçok kurum dayanışma için gazetenin önündeydi. Devlet bu kitleye de saldırdı ve gazete çalışanları ile dayanışma için gelenlerin de aralarında olduğu 24 kişiyi gözaltına aldı.

Baskın ve gözaltılar sonrasında gazete

çalışanları "Boyun eğmeyeceğiz" manşetiyle gazeteyi çıkarma kararı aldı. 17 Ağustos günü, bu manşetle çıkan gazete, İstiklal Caddesi'nde kitlesel biçimde dağıtıldı.

Devlet bu defa gazeteye ve gazete çalışanlarının evlerine baskın düzenledi. Özgür Gündem'in eski genel yayın yönetmeni Eren Keskin'in, yazarlarından Filiz Koçali'nin ve gazeteci Ragıp Zarakolu'nun evlerine baskın yapıldı, yazarlarından Aslı Erdoğan da gözaltına alındı. 24 gazeteci ertesi gün serbest bırakılırken, Aslı Erdoğan, 19 Ağustos günü çıkarıldığı mahkeme tarafından, yazılarından dolayı 'terör örgütü propagandası yapmak', 'örgüt üyeliği' ve 'halkı kışkırtmak' iddiasıyla tutuklandı.

Saldırı ve gözaltılar, dayanışmayı büyüttü.

Dergimiz çalışanlarının da içinde olduğu çok sayıda kurum, devrimci-demokrat, destek ve dayanışma için gazetenin önünde tutulan nöbete katıldı. Gazete çalışanları, dayanışmanın ve direnişin büyütülmesi çağrısında bulundu.

Saldırıların rağmen, Özgür Gündem gazetesi dayanışma ile çıkartılmaya devam ediyor. Gazetenin 6 farklı ülkeden yazarların desteği ile çıkartılmasına başlandı.

Rojava'nın Kamışlı kentinde, 27 Temmuz günü IŞİD tarafından düzenlenen bombalı saldırıda, 52 kişi yaşamını yitirdi. Sabah 9.30 saatlerinde gerçekleşen saldırıda ölenlerin arasında kadın ve çocuklar da var. Saldırıda en az 170 kişi yaralandı. Sabah saatlerinde olması, sivil ölümlerin artmasına neden oldu.

Bomba yüklü kamyonla gerçekleştirilen saldırı, PYD'nin yönetim binalarının yakınında gerçekleşti. Patlama öylesine şiddetli oldu ki, Mardin'in Nusaybin ilçesinde iki kişi patlamanın etkisiyle yaralandı.

Kamışlı kentinin büyük bölümü PYD'nin kontrolü altında. Ancak Suriye devleti, Kamışlı'da bulunan havalimanı, sınır kapısı ve bazı hükümet binaları ile bazı Arap ve Hristiyan semtleri üzerindeki kontrolünü sürdürüyor.

PYD'li yetkililerin açıklamalarına göre, kamyonunda 2 ton patlayıcı vardı ve kamyonu kamufle etmek için koyun yüklenmişti. Bomba yüklü araç Kamışlı'daki PYD'ye bağlı Cezire Kantonu Savunma Bakanlığı'nı hedef alacaktı, ancak hedefine ulaşmadan önce patlama gerçekleşti.

Yaklaşık iki aydır PYD öncülüğündeki Demokratik Suriye Güçleri, Menbiç'teki IŞİD çetelerini kuşatmış durumda. IŞİD Menbiç'te, PYD'nin karşısında güç ve mevzi kaybediyor. Kamışlı'daki saldırı, IŞİD'in Menbiç'teki gerilemesine karşılık, Rojava'da terör estirme çabasının ürünüdür.

Bakırköy hapishanesinden sürgün

Darbe girişimi ve OHAL ilanıyla birlikte, ilk saldırıya geçilen yerlerden biri, hapishaneler oldu. Bakırköy Kadın ve Çocuk Hapishanesi'nde 15 Temmuz darbe gecesi, önce elektrikler kesildi, sabah saatlerinde ise koğuşlarda terör estirildi. DHKP-C dava tutsaklarının barikat kurup direnmesi üzerine görüş hakları gaspedildi. Buna tepki gösteren tutsaklar, direnişe geçtiler.

Bunun üzerine 1 Ağustos gecesi operasyon yapıldı ve DHKP-C'li tutsaklar işkence edilerek Silivri 9 Nolu Hapishane'ye sürgün edildi. Başka kadın tutsağın olmadığı Silivri Hapishanesi'nde, DHKP-C'li tutsaklar tek kişilik tecrit hücrelerine konuldu. Burada kadın gardiyan sayısının sınırlı olduğu, erkek gardiyanların hücre mazgalından bakarak kadınları taciz ettiği söyleniyor. Dahası, görüş cezasının yanısıra, ailelerin tutsaklara para, eşya, kitap vb göndermesine de sınırlama getirilmiş durumda. Tutsaklara yapılan saldırıdan sonra avukatlarına da saldırıldı. Müvekkilleriyle görüşmeye giden avukatlar gözaltına alındılar. Avukatların darp edilerek boş bir araziye bırakıldığı öğrenildi.

DHKP-C'li tutsakların işkenceyle sürgün edilmesine, Bakırköy Hapishanesi'ndeki kadın tutsaklar sloganlar atarak, kapıları vurarak protesto ettiler. Koğuşlara dalan cezaevi idaresi, tutsakları tehdit etti ve açık görüş ile arkadaş görüşü haklarını gaspettiler. İkinci derecede akrabalarla görüş hakkı da yasaklandı, telefon görüşmesi ise haftada bir yerine 15 günde bire indirildi.

Diğer taraftan bir saldırı haberi de İzmir Aliağa-Şakran Hapishanesi'nden geldi. Hapishanelere artan baskılar nedeniyle kadın tutsakların hücreleri yakma eylemi yaptığını; bunun üzerine tutsakların üzerine gaz sıkıldığını, darp edilerek yeniden yanmış hücrelerin içine konulduklarını anlatıyor aileleri.

OHAL ile birlikte zindanlarda 12 Eylül döneminde görülen uygulamalar başladı. Fakat devrimci tutsaklar, 12 Eylül'ün yaptırımlarına nasıl boyun eğmediyse, OHAL'e de boyun eğmeyecektir. Devrimci tutsakların yalnız olmadığını göstermek, dışarda bulunan devrimci ve demokratların, duyarlı her insanın görevidir.

Asker ya da sivil FAŞİZME KARŞI DİRENELİM!

Ülkemiz bir askeri darbe girişimini daha yaşadı. 15 Temmuz Cuma akşamı, ordu içinde bir grup subayın gerçekleştirdiği darbe, kısa sürede bastırıldı. Darbecilerin ağırlıklı olarak Gülen Cemaati'ne bağlı kişilerden oluştuğu ortaya çıktı.

Darbenin kısa sürede bastırılması ve darbecilerin acemice davranışları, çeşitli şüpheleri de beraberinde getirdi. Bunun bir senaryo olduğu, Erdoğan'ın kendi durumunu sağlamlaştırmak için yaptırdığı türünden spekülasyonları doğurdu.

Darbenin "emir-komuta zinciri" içinde gerçekleşmemiş olması, onun zayıf yanını oluşturuyordu. Diğer yandan darbenin yapılabildiğinin önceden öğrenilmesi, darbecileri erken davranmaya zorlamıştı. Ayrıca öncesinde darbecilerden yana görünenlerin son anda vazgeçmiş olma ihtimali de sözkonusuydu.

Bütün bunların, darbecileri planlarının dışına çıkmaya, hatta "erken doğum"a zorlaması ve sonrasında "amatörce" görünen davranışlara yol açması mümkündür. Sonuçta gerçek bir darbe girişimi yaşandı. Fakat bir dizi nedenden dolayı başarılı olamadı.

Bu darbenin emperyalistlerden bağımsız olduğu düşünülemez. Gülen Cemaati'nin ABD ile yakın ilişkileri zaten biliniyor. Onların içinde yer aldığı bir darbenin de ABD'den habersiz olması mümkün değildir.

Darbeye açık destek vermek için sonucunu beklediler. Başarısız oldukları anlaşılmaya, ABD ve AB'den kınama mesajları gelmeye başladı. Hiç kuşkusuz başarılı olsalardı, sözde eleştirilerle birlikte destek mesajları gelecekti. Önceki darbelerde ve en son Mısır'da yaşandığı gibi...

Darbenin başarısızlıkla sonuçlanması iyi olmuştur. Fakat bunun zeminini AKP ve Erdoğan'ın yarattığı da unutulmamalıdır. Darbeyi gerçekleştiren subaylar, AKP hükümetleri döneminde terfi ettirildi. Sadece ordu içinde değil, devletin tüm kurumlarında Gülen Cemaati'nin kadrolaşması, esas olarak AKP döneminde gerçekleşti. Bizzat Erdoğan Gülen'e seslenerek "ne istediniz de vermedik" demişti.

Diğer yandan rejimi askıya alarak, anayasayı tanımayarak sivil bir darbe yapılmıştı zaten. Başta Kürt halkı olmak üzere işçi ve emekçilere karşı savaş açılmış, kazanılan haklar birer birer gaspedilmişti.

Kısacası darbe içinde darbe yaşandı. İki gerici-faşist kliğin birbirini tasfiye etmeyi amaçlayan it dalaşının en şiddetli halini gördük, görüyoruz... Böylesi kirli bir savaşta taraf olunamaz! Sivil ya da asker her ikisi de karşı-devrimci olan bu kliklere karşı net bir duruş sergilenmelidir.

Şimdi AKP, askeri darbeyi de önlemiş olmanın verdiği güçle, daha pervasız biçimde saldırıya geçecektir. Bunun işaretlerini daha ilk günden vermiş bulunuyor. Bir yandan rakip klikleri temizlemeye hız vermiştir, diğer yandan halka karşı baskı ve şiddeti artırmaya başlamıştır.

Darbeyi önlemek adına ortalığa saldıkları IŞİD'ci, Osmanlı çetelerin, paramiliter güçlerin sergiledikleri vahşet, asıl olarak halk üzerinde büyük bir gözdağıdır.

Darbe karşıtlığı üzerinden AKP'nin ve IŞİD'ci çetelerin güçlenmesine izin vermeyelim! Faşizme karşı omuz omuza vererek bu saldırıyı püskürtelim!

FAŞİZME KARŞI BİRLEŞELİM, ÖRGÜTLENELİM, SAVAŞALIM!

18 Temmuz 2016

Proleter Devrimci Duruş

Darbe içinde darbe: 15 TEMMUZ

15 Temmuz darbe girişimine
dair görüşlerimizi 18 Temmuz

2016 tarihli bildirimizde kısaca

özetleyip faşizme karşı birleşik mücadelenin önemi üzerinde durmuştuk. Çubuğu bükmemiz gereken asıl yön burasıydı ve halen de burasıdır. Hatta aradan geçen her gün, bunun önemini daha da artırmaktadır.

Bununla birlikte 15 Temmuz darbe girişimine dair kafa karışıklığının sürmekte olduğunu görüyoruz. Bu durum, faşizme karşı mücadeleyi de etkiliyor doğal olarak. Buradan hareketle darbe girişimine dair görüşlerimizi en özlü bir şekilde bir kez daha maddeler halinde sıralıyoruz.

1- 15 Temmuz darbe girişimi, ağırlıklı olarak Gülen Cemaati'ne mensup subaylar tarafından gerçekleştirildi. AKP'nin Cemaat'i ordudan tasfiye etmek için adımlarını hızlandırması, bu durumu koşulladı. Bir yerde darbecileri "erken doğum"a zorladı. Darbenin başarısızlığında, bu zorlama ve son anda dönenlerin olması, önemli bir rol oynadı. Darbe girişiminde görülen "acemilikler" de bunun doğal sonucu oldu.

Buradan hareketle, darbenin bir "tiyatro" olduğunu iddia eden görüşler doğru değildi. Zaten geçen bir haftada böyle olmadığı net bir şekilde ortaya çıktı.

Dedektiflerin bir cinayeti "kimin işine yaradı" diyerek çözmeye çalışması gibi yaklaşmak, her zaman doğru sonuçlar vermez. Sözkonusu olan siyasi gelişmelerse, bir çok faktör devreye girer. Dolayısıyla bu darbe girişiminin AKP'nin ve Erdoğan'ın işine yaraması, onun Erdoğan tarafından tezgahladığı anlamına gelmez.

2- Türkiye'de hiçbir darbe, emperyalistlerden bağımsız olmamıştır. Hele ki yeni bir emperyalist paylaşım savaşının hüküm sürdüğü, bunun Ortadoğu'da yoğunlaştığı ve Türkiye'ye önemli roller biçildiği koşullarda bu imkansızdır. 15 Temmuz darbe girişiminin de arkasında ABD vardır. Gülen Cemaati'nin ABD'ye bağlı bir şekilde çalıştığı zaten biliniyordu. Ayrıca darbe girişimi sırasında ABD ve AB ülkeleri uzunca bir süre sessiz kaldılar. Hatta ABD ilk açıklamasında, "tarafı olmadığına" diyerek, iki tarafı eşitleyen bir dil kullandı. Ne zaman ki, darbenin başarısızlığı kesinleşti, darbeyi kınayan açıklamalar yapılmaya başlandı. Bu açıklamalarda bile, "aşırıya gidilmemesi" uyarıları yapıldı, yani asıl olarak darbecileri korumaya çalıştılar.

Darbenin başarısızlığı üzerinden "bunun ABD ile bağı yoktur, olsaydı başarılı olurdu" demek; hem darbenin emperyalistlerden bağımsız olduğunu söyleyerek onu aklamak olur, hem de ABD'nin yenilmez olduğu mitine inanmaktır.

3- Darbenin zeminini AKP hükümeti yaratmıştır. Gülen Cemaati'nin ordudan polise, yargıdan bürokrasiye, devletin tüm kurumlarında kadrolaşması, esas olarak AKP döneminde gerçekleşti. Her ne kadar bu cemaatin oluşumu '60'lı yıllara dayanmış ve 12 Eylül'le birlikte gelişmişse de, "altın çağı"nı AKP döneminde yaşadı. "Ne istediniz de vermedik" deyişi, bunun en önemli kanıtıdır.

Ne zaman ki, 17-25 Aralık operasyonu ile AKP'li bakanların ve Erdoğan'ın yolsuzlukları ortaya çıktı, AKP ile Cemaat ittifakı tümden çöktü. Elbette bunda Gezi direnişi ile başlayan AKP'nin inişe geçiş süreci önemli bir rol oynadı. AKP, 17-25 Aralık sonrası başta polis teşkilatı olmak üzere devletin çeşitli kademelerinde çöreklenen Cemaatçi kadroları tutukladı, görevlerinden aldı. Bunun son ayağı ordu içinde temizlik olacaktı. Darbeciler, öyle ya da böyle tasfiye edileceklerini anlayınca harekete geçtiler.

Bu yazı 22 Temmuz 2016 tarihinde
internet sitemizde yayınlanmıştır.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından, PDD imzalı ozalitler emekçi semtlere yapıştırıldı.

4- Yaşanan darbe içinde darbedir. AKP'nin yaptığı "sivil darbe"ye, Cemaatin "askeri bir darbe" ile karşılık vermesidir. Anayasa başta olmak üzere hiçbir yasa ve kural tanımayan ve bunları açıkça ilan eden Erdoğan ve AKP, gerçekte sivil bir darbe yapmıştı. Sözde seçimlerle işbaşındaydı ama seçimlerde kullandığı hile ve entrikalar, ayyuka çıkmıştı. Buna rağmen 7 Haziran seçimlerinde tek başına hükümet kuracak oyu alamayınca, seçimleri de tanımadı. Dolayısıyla seçimle gitmeyeceğini göstermiş oldu. Kendi kanunlarını bile çiğneyen bir hükümet olarak hiçbir meşruluğu da kalmadı.

Bu durum, onu bu noktaya getiren emperyalistleri ve işbirlikçilerini de rahatsız etmeye başladı. Esasında Gezi direnişinden bu yana kitlelerin öfkesini üzerinde toplayan AKP, Ortadoğu'daki emperyalist savaşta kendine biçilen misyonların dışına da çıkmaya başlamıştı. ABD'nin zayıflamasını fırsat bilerek Rusya başta olmak üzere diğer emperyalistlerle ve işbirlikçileriyle ittifak arayışına girdi. ABD, 7 Haziran sonrası AKP-CHP koalisyonunu zorladı. O da olmayınca askeri darbeyi denedi.

5- AKP ilk yıllarında "askeri vesayete karşı" söylemleriyle başta liberal kesimler olmak üzere geniş bir çevreyi etkisi altına almıştı. Şimdi de "askeri darbeye karşı" görünerek, daralan kitle tabanını genişletmeye çalışıyor. Kaybolan meşruiyetini yeniden elde etmeye uğraşiyor. Keza Erdoğan, askeri darbeyi önleyen kişi olarak sivriltiliyor, "başkomutan" sıfatıyla yüceltiliyor. Kısacası askeri darbeye karşı sivil darbeyi daha da pekiştirme yolunu izliyorlar. OHAL kararı ile gerçekte bir kez daha darbe içinde darbe yaşanıyor.

Diğer yandan ortalığa saldıran paramiliter güçlerle kendisine karşı olan herkese korku salıyor. "Darbeyi halk önledi" diyerek, bu paramiliter güçleri meşrulaştırıyor. Bunların gerçekte IŞİD çeteleri, SADAT ve Osmanlı Ocakları gibi gerici-faşist vurucu güçler olduğunu gizlemeye çalışıyor. Bu grupların, teslim olan askerleri nasıl linç ettikleri, birinin boğazını kestikleri, üniformalarını soyarak kemerle

Gezi direnişinden bu yana kitlelerin öfkesini üzerinde toplayan AKP, Ortadoğu'daki emperyalist savaşta kendine biçilen misyonların dışına da çıkmaya başlamıştı. ABD'nin zayıflamasını fırsat bilerek Rusya başta olmak üzere diğer emperyalistlerle ve işbirlikçileriyle ittifak arayışına girdi. ABD, 7 Haziran sonrası AKP-CHP koalisyonunu zorladı. O da olmayınca askeri darbeyi denedi.

dövdükleri bilindiği halde, haklarında hiçbir soruşturma yapılmayarak cesaretlendiriliyor.

6- Bir başka manipülasyon, medya hakkında yapılmaktadır. "Darbeyi medya önledi" diyerek, burjuva medyaya övgüler dizilmektedir. Erdoğan'ın darbe gecesi

ilk olarak CNN Türk aracılığıyla kitleye seslenebilmesi, medyaya övgüleri arttıran en önemli faktör olmuştur. Oysa AKP dönemi medya üzerinde baskıların en fazla olduğu, en çok gazetecinin tutuklandığı, dövüldüğü, kurşunlandığı bir dönemdir.

Burjuva medyanın askeri darbe girişimine karşı yayın yapması da bu darbenin "emir-komuta zinciri" altında olmadığını ve başarısız olacağını anlamalarından dolayıdır. Eğer darbeciler başarılı olsalardı, hiç şüphesiz darbeciler önünde boyuneğەر, onları alkışlardı. Daha önceki darbelerde yaptıkları gibi...

Şimdi "kahraman" kesilen, "demokrasi aşığı" gösterilen başta CNN Türk olmak üzere burjuva medyanın, Gezi direnişi sırasında ne yaptıklarını biliyoruz. "Penguin medya" ismini bu ülkeye CNN Türk'ün yayın çizgisi kazandırdı. Bu medyayı "özgür medya" diye pazarlamaları, yaşanan onca gerçeği karartamaz.

7- İlk kez bir darbede TBMM de bombalanmıştır. Bu bombalar, darbecilerin kullandığı savaş uçaklarıyla mı, yoksa o saatlerde darbecilere karşı havalanan diğer uçaklar tarafından mı atıldı; halen muğlaktır. Ancak TBMM'nin bombalanması, meclisteki tüm partileri askeri darbeye karşı birleştiren önemli bir etken olmuştur. Keza darbecilere karşı tepkiyi arttıran bir rol oynamıştır.

Bunun bir diğer yansıması TBMM'de bulunan tüm partilerin ilk kez ortak bildiri yayınlaması oldu ve bu "çok olumlu bir gelişme" olarak sunuldu. Muhalefet partileri bir kez daha silik bir profil çizdiler. TBMM'de gerçekleşen toplantıda, askeri darbeye karşı oldukları gibi, sivil darbeye de karşı olduklarını açıkça söyleyemediler. AKP ile Cemaat'in ortaklığını hatırlatıp onun mahkum etmediler. Bu tutumları AKP'yi aklamaya ve güçlendirmeye yaradı. Meclisin de arkasında olduğunu göstererek, daha pervasız davranabildiler.

8- Darbe girişiminin ardından bir hafta geçti.

Bu süre içinde devletin çeşitli kademelerinde çalışan 60 bini aşkın kişi, görevden alındı. Onbinlercesi gözaltında ve binlercesi tutuklandı. Darbeci olarak damgalanan generaller, ordudaki generallerin üçte birini oluşturuyor. Son üç yıl içinde temizlendiği söylenen polis teşkilatında bile 8 bin kişi görevden alındı. Aynı durum "yüksek yargı" dahil, tüm yargı için de geçerli.

Bu durum, devletin kurumlarının ne halde olduğunu da ortaya koyuyor. Ordu, polis, yargı gibi en temel kurumlarının kendi içinde nasıl çatırdağını gösteriyor.

Ve daha önemlisi, askeri darbenin önlenmiş olmasının, devletin yaşadığı krizi bitirmediğini, aksine derinleştirdiğini görüyoruz.

AKP ve Erdoğan, ne kadar güçlü görünmeye çalışsa da, en güçsüz düştüğü dönemi yaşıyor. Erdoğan'ın darbe girişimini, MİT ve Genelkurmay'dan değil de "eniştesinden" aldığı söylemesi bile, altının ne kadar boş olduğunu gösteriyor.

9- Darbeci olarak tutuklanan subaylara yapılan işkenceler, teslim olan askerlere linç girişimleri, AKP'nin gerici-faşist yüzünü tüm çıplaklığı ile ortaya koydu. Bunların sosyal-medya servisi edilmesi, kitleler üzerinde dehşet ve korku yaymak içindir. Aynı şekilde günlerdir sokakları, meydanları dolduran gerici-faşist gruplarla, tekbir sesleriyle, emekçi semtlere saldırılarıyla bunu amaçlamaktadırlar. Kitle gösterilerinde "ıdam isteriz" sloganları atılarak, bu gözdağı sürdürülmektedir.

OHAL kararı da, Cemaatçi'leri tasfiyeden ziyade, işçi ve emekçiler üzerinde terör estirmek ve oradan yükselecek bir tepkiyi bastırmak içindir. Zaten OHAL'in ilk işi, işçi direnişlerine saldırmak olmuştur. Bunu kıdemin gaspı ve 657 sayılı yasanın kaldırılması izleyecektir.

Elbette OHAL'e karşı güçlü bir direniş gerçekleşmediği koşullarda...

Sonuç olarak; ne klikler arası çatışma bitmiştir, ne de faşizmin halka karşı savaşı durmuştur. Aksine daha büyük bir çatışma dönemi başlamıştır.

Bütün bunlar, faşizme karşı birleşik mücadelenin önemini ve aciliyetini bir kez daha ortaya koyuyor. Darbe karşıtlığı üzerinden AKP'nin ve IŞİD'ci çetelerin güçlenmesine izin vermeyelim! Bu ortaçağ kalıntısı faşist-gerici bloku, layık olduğu yere tarihin çöplüğüne atalım!

15 Temmuz bir ABD darbesidir!

Bu yazı 22 Temmuz 2016 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

Darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması, darbenin arkasında bulunan güçler hakkında bir kafa karışıklığı yaratmıştır. Arkasında emperyalist güçlerin olmadığı, bir grup subayın kendi başına harekete geçtiği yönündeki düşünceler, ortalıkta rahatça dolmaktadır.

Mesela Partizan, 17 Temmuz tarihli “*Darbenin her türlüşüne karşı direnişe, mücadeleye*” başlıklı yazıda şunları söylüyor: “*TC tarihi, yığınla deneyimle göstermiştir ki başta ABD emperyalizmi olmak üzere efendilerin desteği ve olurlu almayan bir darbenin sonu, kimi istisnalar dışında girişim olarak kalmaktadır.*”

Keza Kızıl Bayrak, 17 Temmuz tarihli “*Ne dincigerici AKP iktidarı ne de darbe*” başlıklı yazıda, benzer bir dilden konuşmaktadır: “*Türk ordusu her şeyden önce Amerikancı ve NATO’cu bir ordudur. Çok kısa süre zarfında açığa çıkmıştır ki darbe onların desteği ile yapılmamıştır. ABD ve AB çok net biçimde AKP iktidarına desteklerinin devam ettiğini açıklamışlardır.*”

Gerçekte ise, **birincisi, bu darbeyi gerçekleştiren Cemaat’in arkasında doğrudan ABD desteği vardır; ikincisi, Türk ordusu, mutlak “Amerikancı” değil, parçalara bölünmüş, farklı emperyalistlerle işbirliği halinde bir ordudur.** Tıpkı Türkiye’deki diğer devlet kurumlarının ve işbirlikçi burjuvazinin farklı emperyalistlerle işbirliği içindeki kliklere bölünmüş olması gibi...

ABD darbeyi kınamakta gecikti

Olayların seyrine daha dikkatli bakıldığında, ABD ve AB’nin darbeyi kınamakta geciktiğini görmek zor değildir. Ancak darbenin başarısızlığa ulaştığının belli olduğu aşamada kınama mesajı gelmiş, burada da “aşırı tepki verilmemesi”, “iki tarafın da sağduyulu davranması” gibi, asıl olarak darbecileri korumayı amaçlayan vurgular öne çıkartılmıştır. ABD cephesinden Erdoğan’a tek destek açıklamasının Trump’tan gelmiş olması çarpıcıdır. Bu açıklama, ABD’nin başkan adayının Türkiye ile ilişkileri bozmak istemediğinin ifadesidir.

Emperyalistler arasında darbeyi gerçekten kınayan ve Erdoğan’a destek mesajı veren ilk ülke Rusya’dır.

Darbecilerin gücü, görünenden fazladır

Başlangıçta sokağa çıkan asker sayısının az, kurumları ve noktaları ele geçirmede başarısız olunması, darbenin güçsüz olduğu izlenimi uyandırdı. Günler geçtikçe durumun daha karmaşık olduğu ortaya çıktı.

Birincisi, darbeciler daha ilk anda çok fazla birimde harekete geçmişti. İncirlik Üssü’nden Şırnak’a kadar pek çok askeri üste, darbecilerle

birlikte hareket eden komutanlar vardı ve bunlar bütün olanakları seferber etmişti. Başarısız olması bir yana, Erdoğan’ın kaldığı otelin basılmasından Türksat’ın ele geçirilmesine kadar, çok detaylı bir planın hazırlandığı, tüm önemli noktaların hedeflenmiş olduğu sonradan ortaya çıktı.

İkincisi, bugün

Erdoğan’ın yanında görünen pek çok rütbeli subayın, darbe başarısız olunca saf değiştirdiği görüldü. Keza, Genelkurmay Başkanı ile kuvvet komutanlarının durumu, halen belirsizliğini koruyor. Genelkurmay ve MİT’in, darbeyi önceden haber almış olmasına rağmen harekete geçmemeleri, Erdoğan’ı uyarmamaları gibi unsurlar, bunlara da şüpheli yaklaşılmasına neden oluyor.

Yanısıra Erdoğan’ın başyaveri, Genelkurmay’ın özel kalemi gibi, en tepedekilerin sağ kolu durumunda olan kişilerin Cemaatçi-darbeci olduğunun ortaya çıkması, darbecilerin gücünü ve ne kadar derinlere kök saldıklarını ifade eden bir başka unsurdur.

Sadece asker ve MİT cephesinden değil, AKP’nin kendi içinden de fireler olduğu açıkça ortadadır. Bugüne kadar Erdoğan’a muhalefetleriyle bilinen Abdullah Gül, Davutoğlu gibileri, darbe başarısız olunca Erdoğan’ın yanında saf tuttular. Bülent Arınç bile “ahmaklık”tan sözett. Gerçekte her birinin Erdoğan’a karşı olduğu sır değildi ve darbe başarılı olsaydı büyük olasılık farklı davranacaklardı.

Bahçeli bile darbeyi kendisine duyuran askere “biz milletin yanındayız” gibi muğlak ve her yöne çekilebilecek bir cevap vererek, darbeye örtük destek anlamına gelebilecek bir ifade kullanmıştı.

Darbeye katılanların ve darbe karşısında başlangıçta hareketsiz kalanların yekununa bakıldığında, aslında çok güçlü bir altyapı olduğunu görmek zor değil.

Bu şaşırtıcı da değil. **ABD’nin bir süredir Erdoğan’dan kurtulmak, yerine başkasını getirmek istediği biliniyor.** AKP içinden ve dışından bir çok kesimle bu doğrultuda ilişki kurdu. Erdoğan’ın en yakınındaki kişiler, çeşitli biçimlerde ona karşı muhalefetlerini ortaya koydular. Davutoğlu’nun başkanlık sistemi karşıtı açıklamaları, Hakan Fidan’ın Erdoğan’a rağmen milletvekili olma çabası ilk akla gelenler. AKP içinden bir muhalefetle de, seçimlerle de Erdoğan’ı değiştiremeyen ABD için, darbe dışında bir seçenek kalmamıştı. Ve doğrudan ABD destekli bir darbeye, hem AKP kadrolarının hem de ordu içindeki çok sayıda generalin katılması son derece doğal bir davranıştı. **Darbe başarısız olunca Erdoğan’ın yanına geçmiş olmaları, darbeye**

karşı olduklarını değil, canlarını kurtarmak istediklerini gösteriyor.

Darbe “erken doğum”la sakatlandı

Bu kadar güçlü bir hazırlık olmasına rağmen böylesine büyük bir başarısızlık, yaşanan “erken doğum”dan kaynaklanıyor. Ortaya çıkan belgeler, darbenin önce 20 Temmuz günü hedeflenerek planlandığını, yaşanan sıkışma sonrasında 15 Temmuz gecesine almak zorunda kaldıklarını gösteriyor. Keza, 15 Temmuz’u 16 Temmuz’a bağlayan gece sabaha karşı 3’te başlaması planlanan darbe, bilgi sızması ve teşhir olmaları nedeniyle 15 Temmuz günü saat 20-21 civarında başlamalarını zorunlu kıldı.

Böylesine hızlı bir değişiklik, en başta darbenin iç koordinasyonunu zayıflattı. Aynı anda harekete geçmesi gereken birlikler hazırlanamadı; farklı saatlerde harekete geçilince de, köprü’nün bir tarafında sıkıyönetim ilan edilirken diğer tarafında trafiğin akmaya devam etmesi gibi absürtlükleri ortaya çıkardı. Erdoğan’ın kaldığı otele müdahalenin de darbeye aynı anda başlamaması, Erdoğan’ın kaçma ve kendi güçlerini harekete geçirme olanağı bulmasını sağlayınca, darbe baştan sakatlanmış oldu.

Darbenin deşifre olması, bazı subaylarda terdirginlik ve “bekle-gör” tavrı oluşturunca, bir çok noktada darbenin zaafa uğramasına yol açtı. Bazı kesimler ise, bekleyip sonrasında Erdoğan’ın müdahalesi ile birlikte darbe karşıtı saflara hızla geçti.

I. Ordu Komutanı gibi bazıları ise, darbeciler kendilerine konuyu açıp katılmasını istediklerinde, darbeden yana görünüp, hızla darbe karşıtı hareketi örgütlemeye başladılar. Bu da darbecilerin planlarını bozan bir unsur oldu.

Bugüne dek darbelerde, herkes uyku dayken darbeciler hakimiyeti sağlıyor, sabah uyanan kitleler ise büyük bir çaresizlikle karşılaşıyordu. Darbe akşam saatlerinde gerçekleşince, hem zaten sokakta olan kitlenin tepkisiyle karşılaştı, hem de Erdoğan’ın paramiliter güçlerini harekete geçirme zamanı ve olanağı oldu.

Osmanlı Ocakları’ndan IŞİD çetelerine, AKP gençlik kollarından SADAT gibi kontra eğitim merkezlerine kadar bir çok kurum, sivil giyimli paramiliter güçlerini sokağa döktü. Boğaz

Köprüsü, havaalanı gibi noktalarda askere ilk müdahale bu kesimler tarafından gerçekleştirildi. Az sayıda askerin silahlı gücü ve yarattığı terör-korku havasıyla darbe başarmaya alışkın olan darbeci ordu, sayıca kalabalık ve silahlı-palalı bir güruhla karşılaşınca yerle bir oldu.

Darbe bekleniyordu

Son iki aydır ABD basınında bir çok defa, Türkiye’de Erdoğan’a karşı bir darbe yapılacağı yönünde haberler çıkıyordu. Bu haberler, darbeyi deşifre etmekten çok, Erdoğan’a uyarı niteliği taşıyordu. **Erdoğan da bu uyarılara karşılık, darbe olasılığına karşı kendi paramiliter güçlerini hazırladı ve Rusya ile ilişkilere hız kazandırdı. Darbeyi püskürtmesini sağlayan da bu iki unsur oldu.**

Erdoğan, son dönemde Cemaatçilere dönük baskısını artırmıştı. Bir çok kurumda zaten tasfiyeler gerçekleştirilmişti. Ağustos ayında yapılacak olan YAŞ (Yüksek Askeri Şura) toplantısında, Cemaatçi olduğu bilinen subayların tasfiyesi de başlayacaktı. **2003 yılından bu yana, dinci-şeriatçı subayların tasfiyesi Erdoğan tarafından durduruluyordu.** Bu sayede Cemaatçiler en üst noktalara kadar kök salabilmişti. Bu yılki YAŞ’ta ise, Cemaatçilerin ordudan tasfiyesi gerçekleştirilecekti.

YAŞ öncesinde İzmir’de askere yönelik Cemaat operasyonu başlatılacağı haberleri de bu arada duyuldu. Hazırlıklar yapılmış, askere dönük operasyonlara başlama kararı alınmıştı. Cemaatçiler için artık darbe bir ölüm-kalım meselesi oldu. Darbe hazırlıkları tamamlanmamış olduğu için başarısız olma ihtimali vardı; ancak İzmir operasyonu ve YAŞ tasfiyeleri zaten Cemaati yerle bir edecekti.

Cemaate yönelik darbe, ordu içindeki Amerikancı subayların tasfiyesi anlamına geliyordu. Bu koşullarda, darbe ABD için de bir varlık-yokluk sorununa dönüşmüştü. Darbe kaçınılmaz hale geldi.

Avrasyacı kliğin rolü

Dergimizin darbeden iki gün önce (13 Temmuz’da) baskıya giren son sayısında, **Rusya ile Erdoğan’ın bir yakınlaşma içinde olduğunu, buna da Doğu Perinçek-Aydınlık çevresinin aracılık ettiğini yazmıştık.** Erdoğan’ın hem kitleler nezdinde, hem de Suriye savaşı üzerinden ABD nezdinde iyice prestij kaybettiğini, yıprandığını, bu koşullarda Rusya ile kurduğu ilişkinin ona yeni bir soluklanma olanağı yarattığını söyledik. Yazımızda, **işbirlikçi-hain Doğu Perinçek ve çevresinin bu yaptığının, Erdoğan’ı yeniden güçlendirmek ve ömrünü uzatmak anlamına geldiğini de vurgulamıştık.**

Darbe sırasında yaşananlar, bu vurguların ne kadar doğru olduğunu kanıtladı.

Erdoğan’ı bir taraftan darbe olasılığına karşı hazırlamış olduğu kendi paramiliter kuvvetleri, diğer taraftan ordu içinde hala varlığını sürdüren Avrasyacı subaylar kurtardı.

Ergenekon, Balyoz, Askeri casusluk davalarıyla yargılanan bu subaylar, sonrasında tahliye olmuş ve kimileri milyon liralara varan miktarlarda tazminatlar almış, bir kısmı da orduya geri dönmüştü. Bu operasyonların yaşandığı dönemde (2007-2011) tasfiye

edilenlerin Avrasyacı (Rusya ve Çin ile ilişkileri güçlendirmeyi savunan) subaylar olduğuna, böylece AKP’nin Cemaatçi-ABD’ci subaylara yol açtığına dair birçok yazı yazmıştık, arşivlerimizde bulunuyor bu yazılar.

İçlerinden göreve dönen subaylar, bulundukları birliklerde, darbenin başarıya ulaşmaması için cansiperane savaştılar. Göreve geri dönmeyenler bile, silahlarını alıp sokağa çıkarak paramiliter kitlelere önderlik edip, hareketlerine yön verdiklerini övünerek anlattılar. Ve bir çok kritik noktada, Avrasyacı subayların darbenin kaderini belirlemiş olduğu, sonradan ortaya çıktı.

Darbe başladığı andan itibaren Vatan Partisi’nin, Ulusal Kanal’ın ve Aydınlık gazetesinin izlediği çizgiye bakmak, darbenin bastırılmasında ne kadar önemli bir rol üstlendiklerini, hatta kimi zaman akıl hocalığı yaptıklarını (mesela darbenin ilk dakikalarından itibaren Ulusal Kanal’da *“Erdoğan koruma altına alınsın”, “Erdoğan televizyonlara çıkıp çağrı yapsın”* vb çağrılar yapıldı) göstermeye yeter.

Cemaatçi subayların temizlenmesinin ardından, Ergenekoncu subayların yeniden göreve çağrılacağıının söylenmesi de bu çabanın ödülünden biridir.

Darbenin nedeni Suriye savaşıdır

Erdoğan’ın yıpranmaya başladığı süreç, Gezi direnişine kadar uzanmaktadır. Protesto eden kitlelere karşı aşırı şiddet uygulanması, onca kişinin ölümüne ve ağır yaralanmalara yolaçması, Erdoğan’a karşı hoşnutsuzluğunun derinleşmesine neden oldu. ABD-Cemaat destekli 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonları bu koşullarda yapıldı. Ve Cemaatle AKP’nin ayrışması da bu süreçte başladı.

Suriye savaşında ABD bir taraftan AKP’ye ve onun yetiştirdiği IŞİD çetelerine ihtiyaç duyuyor, diğer taraftan kontrol dışına çıkan tavırlarından rahatsız oluyordu.

En büyük rahatsızlık, Suriye’de Kürt hareketinin ABD ile olan ittifakına yönelik Erdoğan’ın muhalefeti ve buna paralel olarak bir yıldır Kürt kentlerinde yürütülen kurlsız imha savaşıydı.

2015 Kasım ayına kadar ABD ile AKP arasındaki ilişki, bir taraftan biriken rahatsızlıklar, diğer taraftan savaşta aynı safta olmanın zorunlulukları arasında yürütüldü.

24 Kasım 2015’te Rus uçağı düşürüldükten sonra, Erdoğan birçok noktadan sıkışma yaşamaya başladı. En başta Rusya’nın hismiyle karşı karşıya kalmış, bunun ülke ekonomisine yansıyan yönleri, ekonomik krizi derinleştirmiş ve kitlelerin hükümete tepkisini büyütmüştü. İkincisi, Libya’dan Suriye’ye kadar Müslüman ülkelere ilişkin politikalarının hepsinde çuvallamıştı. Üçüncüsü, IŞİD’e verdiği destek, dünya halklarında bir öfke ve nefrete dönüşmüş, İngiltere’de Cameron’un “Türkiye AB’ye asla giremez” sözlerinde somutlanan bir dışlanma, artık gözlerden gizlenemez hale gelmiştir. Dördüncüsü, hem Kürt kentlerinde estirdiği terör, hem de Suriye’de kantonların birleştirilmesi ve bir “Kürt koridoru” oluşturulmasına dönük engelleri, ABD’nin Suriye’deki hedeflerini zaafa uğratan bir noktaya getirmişti.

ABD açısından Suriye savaşında başarı, IŞİD’in varlığını sürdürmesine ve Kürt hareketinin ABD’nin hedefleri doğrultusunda savaşmasına bağlıdır. Türkiye’nin Suriye politikasında ise, Kürtlere yaşam hakkı tanımama öne çıkmaktadır. Kürt kentlerinde estirilen terör de bunun bir parçasıdır.

Bu koşullarda ABD’nin Erdoğan’a karşı mesafesi ve çözüm arayışları artarken, Doğu Perinçek’in girişimleriyle Erdoğan’ın Rusya ile ilişkisine hız verildi. Mart ayından beri süren gizli görüşmelerin ardından, Haziran ayı sonunda Erdoğan Rusya’dan özür ve af diledi. Ardından Rusya’yı temsilen Putin’in başdanışmanı Alexandr Dugin Türkiye’ye geldi. 15 Temmuz günü, Dugin Türkiye’den ayrılmak üzereyken, darbe de başlamıştı.

Darbe halka karşıdır

15 Temmuz’da yapılan askeri darbe de, sonrasında meydanlarla doldurulan paramiliter güçler ve ilan edilen OHAL ile güçlendirilen sivil darbe de, halka karşıdır, işçi ve emekçi kitleleri baskı altına almak içindir.

İşçi direnişlerine dönük saldırılar, gözaltı süresinin 12 Eylül’de olduğu gibi bir aya çıkarılması, KESK üyesi kamu çalışanlarının da bu tasfiye dalgasında görevden uzaklaştırılmaları, ilk ortaya çıkan görüntülerdir.

Keza ağzından kan damlayan Aydınlık çevresi, darbeci komutanların Kürt kentlerinde yürütülen saldırıları bilerek zaafa uğrattıklarını; zamana yayararak asker cenazelerinin artmasına neden olduğunu; darbe sonrasında yeni görevlendirmelerle Kürt kentlerinin hızla yerle bir edilmesi gerektiğini, büyük bir pervasızlık ve saldırganlıkla söylemeye başlamışlardır.

Erdoğan, darbeyi püskürtmüş olmanın özgüveni ile hareket etmekte ve saldırganlığını artırmayı hedeflemektedir.

Ancak iki önemli nokta gözden kaçırılmamalıdır. **Birincisi, darbeyi püskürtmek Erdoğan’ın siyasal gücünü artırmış olmakla birlikte, altı boş-tur.** En yakınına, en üst rütbelere kadar sızan Cemaatçileri ve darbeye katıldığı henüz kesinleşmese de şaibeli duruma düşen generalleri, AKP yöneticilerini, MİT başkanını gördükten sonra, Erdoğan her kesime karşı büyük bir güvensizlik içindedir. İkinci bir darbe beklentisinin nedeni bu güvensizliktir.

İkincisi sokağa çıkan “halk” görünümüne paramiliter güçler, kendi tabanının sokağa çıkmasının ve darbeye direnmesinin meşruiyetini oluşturmuştur. Bugün sokakları boşaltmayarak kendisine dönük ikinci bir darbeyi engellemeye çalışmaktadır, ancak sokakların meşruiyetinin artması, kendisini vuran bir unsura dönüşecektir. 24 Temmuz CHP mitinginin Taksim’de yapılmasını engelleyememesi, ilk sonuçlardan biridir.

Darbeye ve darbenin bütün uygulamalarına karşı direnmenin en meşru olduğu koşullardayız. Bu durumu iyi değerlendirmek gerekir. En önemli unsur, her kesimin kendi alanını savunmasıdır. Semtlerde paramiliter güçlerin gövde gösterisi yapmasına izin vermeyen devrimci-demokrat kesimler, zaten bu yolu açmıştır.

Asker-sivil darbelere, OHAL'e hayır! Faşizme karşı BİRLEŞELİM SAVAŞALIM!

Bu yazı 22 Temmuz 2016 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden bir hafta geçti. Bu süre içerisinde darbeye dair soru işaretleri ve AKP hükümetinin bundan sonra ne yapacağı az-çok belli oldu. Halen kafa karışıklığına yol açan yönler olmakla birlikte; asıl yoğunlaşılması gereken yön, devrimci ve demokratların ne yapması gerektiğidir.

Elbette darbenin kim ya da kimler tarafından yapıldığı, arkasında hangi emperyalist gücün bulunduğu, hangi amaçların güdüldüğü, zamanlaması gibi pek çok soru yanıtlanmalı, doğru bir tahlil yapılmalıdır. Söz konusu olgu ve olaylar doğru bir şekilde değerlendirilemez ise, ona karşı mücadele de sorunlu ve eksik olur. Ne var ki, darbenin niteliğini tartışma adına tavırsız ve hareketsiz kalmak kabul edilemez.

15 Temmuz'dan bu yana birçok devrimci, demokrat kurum, kitle örgütleri, sendikalar açıklamalar yaptılar. İçlerinde birbirine aykırı görüşler bulunsada (darbe girişiminin nedeni, arkasındaki güçler vb) kesişilen nokta, "asker-sivil darbeye karşı" olmaktır. Fakat bu doğrultuda ne tek tek kurumlar, ne de birleşik bir şekilde eylemsel bir duruş ortaya konulabildi.

Kuşkusuz bunda 15 Temmuz'dan sonra AKP'nin ortalığa saldırdığı gerici-faşist gruplar önemli bir rol oynadı. Ortamı terörize eden bu gruplar, kimi yerlerde devrimci-demokratlara saldırdılar. Yerel düzeyde bu gruplara karşı direnilse de, bunlar sınırlı kaldı. Darbe girişiminden beş gün sonra OHAL ilan edilmesi karşısında da sessiz kalındı. Oysa **hem asker-sivil darbelere, hem de gerici-faşist grupların terörüne ve OHAL kararına karşı, güçlü birleşik bir devrimci duruş ortaya konulmalıydı.**

Sonuçta nedenleri her ne olursa olsun, bu duruma son vermek gerektiği açıktır. **Sokaklar, meydanlar, gerici-faşist gruplara terk edilemez. Devrimci-demokrat semtler başta olmak üzere emekçi semtlerde bu grupların boy göstermesine, saldırılar yapmasına izin verilemez.** Buralarda faşizme karşı "savunma birlikleri" oluşturulmalı, nöbetler tutulmalı, barikatlar kurulmalı, gerici-faşist saldırılar püskürtülmelidir.

AKP'nin darbe karşıtlığı üzerinden yeniden kendini meşrulaştırmasını, kitle tabanını bü-yütmesini durdurmak gerekir. Darbe bahanesi ile ilan edilen OHAL'e karşı güçlü bir karşı koyuş örgütlenmelidir. Bunun en başta işçi ve emekçilere yöneleceği anlatılmalıdır. Nitekim OHAL'in ilk icraatı, Avcılar Belediyesi'nde atılan işçilerin direniş çadırına saldırmak oldu. Sürmekte olan işçi-emekçi

direnişlerine destek ve dayanışma artmalı, hak gasplarının önüne geçilmelidir. Önümüzdeki günlerde kıdem tazminatı, memurların iş güvencesi gibi hakların gaspı gündeme gelecektir. Kazanılan hiçbir mevzi terkedilmemelidir, her mevzi için kıyasıya dövüşülmelidir.

Kısacası **darbe içinde darbelerin yaşandığı, ülke çapında OHAL'in ilan edildiği bir dönemde, işçi ve emekçileri uyarma, nasıl bir tehlike ile karşı karşıya olduğumuzu kavratma ve bu saldırıları püskürtme gibi bir sorumluluğumuz var.** Asker ya da sivil faşizme karşı olan herkesi birleştirmeli ve mücadeleyi yükseltmeliyiz.

Bu doğrultuda **23 Temmuz Cumartesi günü HDP'nin Gazi Mahallesi'nde düzenleyeceği "buluşma"ya da, CHP'nin 24 Temmuz Pazar günü Taksim'de yapacağı mitinge de kitlesel katılım gerçekleştirmeliyiz.**

Böyle bir dönemde "bekle-gör" tutumu ölümle eş-değerdir. **AKP saldırıya geçmiş durumdadır. OHAL'in kendisi bu saldırının adıdır. Ayrıca harekete geçmek için, saldırının bize fiilen uzanmasını beklemek, gerçekte yenilgiyi kabul etmek anlamına gelir. Bu rehavetten hızla çıkılmalıdır.**

CHP'yi karşı-devrimci bir düzen partisi olarak görmemiz, Taksim mitingine katılmamıza engel değildir. **Bu miting, 15 Temmuz sonrası ortalığa kaplayan gerici-faşist grupların ve OHAL kararının ardından gerçekleşen ilk miting olacaktır.** CHP'nin ağırlıklı olarak Alevi ve demokrat bir tabanı olduğu gözönüne alındığında, bu mitingi asker-sivil darbelere ve faşizme karşı bir mitinge dönüştürme şansı yüksektir. **Bir haftadır sokakların ve meydanların gerici-faşist gruplar tarafından doldurulmasına son vermek açısından da gereklidir.** Kaldı ki, uzunca bir süredir işçi ve emekçilere kapatılan Taksim Meydanı'nın bu vesile ile açılması değerlendirilmelidir.

Başka bir zamanda CHP'nin mitingine katılmamız söz konusu olamaz. Fakat bugün asker-sivil darbelere, OHAL'e karşı olan tüm kesimleri birleştirme ve geniş kitleleri bu doğrultuda harekete geçirme günüdür. Bunun için her olanağı, her fırsatı değerlendirmek, 15 Temmuz'dan bu yana halkın üzerine çöken kasveti, karanlığı dağıtmak, faşist-gerici ablukayı parçalamak ve yeniden devrimci bir rüzgar estirmek gerekmektedir. Günün özgül koşulları, ona uygun politika ve taktikler belirlemeyi ve pratiğe geçirmeyi şart kılıyor.

Sonuç olarak; yaşanan darbe girişimine dönük değerlendirmeler her ne olursa olsun, **asker-sivil darbelere karşı olma; AKP'nin bunu bir fırsata çevirme, ortalığı gerici-faşist canilerle doldurma ve OHAL ilanı ile her tür temel hak ve özgürlüklere saldırma girişimine karşı, ortak bir paydada buluşma ve bu doğrultuda harekete geçme zamanıdır.** Faşizme karşı olan herkesi birleştirme ve mücadeleye seferber etme, yerel ve merkezi birlikler, platformlar vb. kurarak ortak örgütlenmeleri güçlendirme zamanıdır. Kazanılan hiçbir mevziyi dövüşsüz terketmemek, barikat barikat direnmek durumundayız. OHAL'i fiilen geçersiz kılmamızın ve faşizmi yenmenin tek yolu budur.

Böyle bir dönemde "bekle-gör" tutumu ölümle eşdeğerdir. AKP'nin önce Cemaatçileri halledeceği, sonra devrimcilere, işçi ve emekçilere yöneleceği düşünülmekle beklemeye girmek, en büyük tehlikedir.

AKP saldırıya geçmiş durumdadır. OHAL'in kendisi bu saldırının adıdır. Ayrıca harekete geçmek için, saldırının bize fiilen uzanmasını beklemek, gerçekte yenilgiyi kabul etmek anlamına gelir. Bu rehavetten hızla çıkılmalıdır.

12 Eylül yenilgisinde aldığımız derslerle, savaşa ve faşizme karşı birleşik mücadeleyi örmek ve yenilgiden zafere uzanan taşları döşemek zorundayız. Bunu başardığımızda **BİZ KANACAĞIZ! DEVİRİM KAZANACAK!**

Darbe sonrası Erdoğan'ın açmazları ve MÜCADELE DİNAMİKLERİ

15 Temmuz darbesinin üzerinden yaklaşık bir ay geçti. Ve bu süre içinde, yaratılan toz dumanın dağılması bir yana, ortalık daha da karıştırdı. OHAL ilanı, çıkartılan kararnameler, kamuda açığa almalar, yasa değişiklikleri, binlerce gözaltı ve tutuklama...

Bu kargaşa ortamında, Cemaat için yürütüldüğü söylenen operasyonlar, devrimci-demokrat kesimlere de uzanıyor. Darbe ortamını fırsat bilen AKP hükümeti, barış bildirisine imza atan akademisyenleri de görevden uzaklaştırıyor, ilerici-demokrat gazete ve siteleri de kapatıyor, devrimci kimliği bilinen KESK üyelerini de açığa alıyor, işçi eylemlerine de saldırıyor, devrimcilere dönük operasyonlar da gerçekleştiriyor.

Bir taraftan da bir ideolojik-siyasi keşme-keşlik sürüyor. Darbeye “tiyatro” denmesinden, darbenin arkasındaki emperyalist güçleri görmemeye varana dek, yanlış görüşler devam ediyor. Darbenin gerçekleştiği ilk günden itibaren “tiyatro”, “senaryo” diyenler, Erdoğan'ın bunu kendi diktasını güçlendirmek için tezgahlandığını ileri sürüyorlar. Ve başkanlık sisteminden şeriat ilanına, Gezi Parkı'nın yıkılmasından kitlelerin kazanılmış mevzilerinin gaspedilmesine kadar çok çeşitli saldırıların peşpeşe geleceğine, gelmekte olduğuna inanıyorlar. Gözaltı ve hak gasplarının, devrimci-demokrat kesimlere uzandığı her örneğin de, bunu bir kere daha kanıtladığını düşünüyorlar.

“Erdoğan tiyatrosu” değil, ABD darbesi

Ortaya çıkan bilgilere gözlerini kapayarak bu tezleri ileri sürmeye devam edenler, siyasette ezberci ve yüzeysel yaklaşımın tipik örneğini sunuyorlar. Türkiye'nin emperyalistlerle kurduğu ilişkiler, emperyalist dengelerdeki değişimler, Ortadoğu'daki savaş koşullarının dünya siyasetinde oluşturduğu değişiklikler, Erdoğan yönetiminin yaşadığı yıpranma gibi unsurlara dönük olarak en temel gerçekleri bile göremiyorlar.

En başta, ABD'nin bir darbeye girişip başarısız olma ihtimalini kabullenemiyorlar. “Darbenin arkasında ABD olsaydı başarılı olurdu; başarısız olduğuna göre ABD yoktur” diyenler var. Bu kadar düz bir mantıkla ve yaşanan onca gelişmeden bihaber, böyle bir denklem kurabiliyorlar. Oysa ABD, '90'ların ikinci yarısından itibaren, bütün

dünyada birçok askeri ve siyasi başarısızlıkla karşı karşıya kaldı. Irak'ta, Suriye'de kaldırdığı taş ayağına düştü. Keza Ukrayna ve Gürcistan'da güç kaybetti. Bugün Rusya'nın Kafkaslar'da ve Ortadoğu'da güç kazanması, Çin'in dünya ekonomisinde başrole geçmesi gibi unsurlar, ABD'nin siyasi ve askeri başarısızlıklarının bir sonucudur ve giderek artacağına da göstergesidir.

İkincisi, Türkiye'nin “Amerikan uşağı” bir ülke olmadığını göremiyorlar. Son derece stratejik bir coğrafi konuma sahip olan Türkiye, Osmanlı'nın sömürgeleştirilmesinden bugüne, tüm emperyalistlerin hegemonya kurmaya çalıştığı bir ülke olmuştur. Özellikle birinci ve ikinci emperyalist savaşların sürdüğü dönemlerde emperyalistler arası mücadele ve onun doğal uzantısı olarak burjuva klik çelişkileri alabildiğine keskinleşmiştir. Yeni bir emperyalist savaşın sürdüğü günümüz koşullarında benzer bir durumu yeniden yaşadık, yaşıyoruz. Son onbeş yıla damgasını vuran ve Ortadoğu'da yoğunlaşan emperyalist savaş devam ettiği sürece, bütün emperyalist ülkeler Türkiye üzerinde etkili olmak için uğraşmaya, darbeler ve iç savaşlar da dahil olmak üzere her tür yöntemi kullanmaya devam edecektir.

Üçüncüsü, Erdoğan'ın gücü fazla abartılıyor. Erdoğan karşıtı kitlenin 2013 Haziranı'ndan bugüne (Gezi direnişi sonrası) eylem gücü azalmış olmakla birlikte, Erdoğan'a karşı öfkesi ve tepkisi azalmadı, aksine giderek büyüdü. Diğer taraftan, egemenlerin ve emperyalistlerin de, gerek iç politikada, gerekse dış ilişkiler ve Suriye savaşı konusunda, Erdoğan'a karşı hoşnutsuzlukları ve alternatif arayışları arttı.

Sonuç olarak; Erdoğan'ın “göstermelik” bir darbe girişimini, başından sonuna tümüyle kontrol altında tutabilecek bir gücü yoktur. Benzer biçimde, her emperyalistin kendi yanına çekmeye çalıştığı bir ülkede, darbe ya da başka herhangi bir siyasi-askeri hamlenin tartışmasız başarıya ulaşacağı gibi bir ihtimal de yoktur.

15 Temmuz darbe girişimi, Erdoğan'a karşı, CIA tarafından planlanmış ve Cemaatin kadroları aracılığıyla başlatılmış bir ABD darbesidir ve darbeye planlanandan erken başlanması, yenilgisinin en önemli nedenidir. **Erken başlamasından dolayı, bütün darbe güçleri aynı anda harekete geçirilememiş; akşam saatlerinde trafiği kesmeye çalıştıkları için, sokaktaki onbinlerce insanla**

Bu yazı 11 Ağustos 2016 tarihinde internet sitemizde yayınlanmıştır.

karşı karşıya kalınmış; Osmanlı Ocakları'ndan SADAT'a, IŞİD çetelerine kadar, AKP'nin örgütleyip hazırladığı silahlı güçler harekete geçmiş; Avrasyacılar da Erdoğan'ın yanında saf tutmuşlardır. Bu koşullarda, darbe yenilgiye uğramıştır.

Darbe ile ilgili tüm değerlendirmeler, önceki yazılarımızda daha detaylı anlattığımız bu kısa özetin ışığında yapılmalıdır.

Erdoğan'ın en zayıf günleri

Erdoğan, bugüne kadar Cemaat ile kurduğu ilişkinin sancılarını yaşamaktadır. **Cemaatin kadrolarının devletin her kademesinde yükselmesine, tüm kurumlarını ele geçirmesine imkan tanıyan, kendi yönetim mekanizmasını Cemaat'in kurduğu iskelele yükleyen kişi Erdoğan'dır.** Ve bugün bu iskele çöktüğünde, Erdoğan da bir anda irtifa kaybetmiş, adeta boşlukta asılı kalmıştır.

Bugüne kadar ABD ve Cemaatle kurduğu ilişki üzerinden güçlenen **Erdoğan, onların darbesi karşısında yıkılmamış olmakla birlikte, dayanaklarını kaybetmiştir.**

Ve meydanlarda çektiği ajitasyon, kitleleri manipüle etmek için kullandığı araçlar ne olursa olsun, gerçekte kendi kitlesi karşısında bile, birçok noktadan, çok ciddi bir sıkışma yaşamaktadır.

Birincisi, orduda, partide, bürokraside, devletin bütün kurumlarında, Erdoğan'ın güvenilebileceği bir kadro gücü kalmamıştır. Orduda ve kamuda çok ciddi tasfiyeler, gözaltılar, tutuklamalar görevden almalar gerçekleştirdi; buna rağmen, Cemaat kadrolarının henüz temizlenmediği, çok daha derinlere dal budak salmış olduğu açıkça söyleniyor. Kimin Cemaatçi, kimin kendisine “sadık” olduğu konusunda güven duyabileceği bir ortam yok.

Ordu içindeki tablo bu yanı sıra daha da çarpıcıdır. Kuvvet komutanları ve Genelkurmay Başkanı'nın darbeye karışıp karışmadığı konusu halen belirsizliğini sürdürüyor. Ama Erdoğan, bu komutanları görevden almaya cesaret edemiyor. Belki ABD'nin daha fazla tepkisini çekmek istemediğinden, belki orduda ortaya çıkan komuta boşluğu nu doldurma ihtiyacından vb... Nedeni her ne olursa

olsun, darbeye katılmış olma şaibesi taşıyan bir komuta heyetiyle yola devam etmek zorunda kalması, nasıl bir sıkışma içinde olduğunun göstergesidir.

Orduda Cemaat'in gücünü gösteren bir çarpıcı örnek de YAŞ (Yüksek Askeri Şura) sırasında ortaya çıktı. Darbeci olduğu gerekçesiyle onlarca subay görevden alınınca, ortaya çıkan kadro açığını, kendi "güvenilir" adamlarıyla doldurmak istedi: Ve ordu tarihinde ilk defa, bir astsubay, doğrudan general rütbesine yükseltildi. Ve ertesi gün, bu "güvenilir" subay, FETÖ'cü olduğu gerekçesiyle görevden alındı.

Keza, "sır küpüm" dediği MİT Müsteşarı Hakan Fidan, darbeyi duyduğu halde neden Erdoğan'a haber vermediğine ilişkin bir açıklama yapmadı. Hatta Binali Yıldırım, bu soruyu Fidan'a sorduğunu ama bir yanıt alamadığını söylemesine rağmen, halen bir açıklama gelmedi.

Diğer taraftan, partinin içi de son derece karışık durumdadır. Bülent Arınç, Abdullah Gül, Ahmet Davutoğlu, Hüseyin Çelik, Suat Kılıç gibi birçok AKP yöneticisinin bir süredir Erdoğan karşıtı bir safta yer aldıkları, Cemaat'le Erdoğan arasında 2013 yılından itibaren derinleşen çatışmada Cemaat'e yakın durdukları biliniyor.

Ayrıca Erdoğan'ın orduda yaptığı her tasfiye, ordunun savaş gücünü zayıflatıyor. Bu zayıflık, hem Kürdistan'da yürüttüğü savaşı zora sokuyor, hem de Suriye'ye ilişkin savaş hedeflerini baltalıyor. Keza parti içinde tasfiye gerçekleştirmeye başladığında, atılan milletvekillerinin mecliste yeni bir parti kurması, hatta erken seçimi zorlaması başta olmak üzere, henüz hazır olmadığı gelişmelerle karşı karşıya kalma ihtimali de var.

"Başarının sahibi çok olur, ama yenilgiler yetim kalır" diye bir söz vardır. Darbe başarısız olduğu için, darbecilerin asıl yöneticileri bunu üstlenmeden "sıyırmaya", dolambaçlı ifadelerle kendilerini kurtarmaya çalışmaktadır. Darbenin gerçek komuta kademesi, siyasi temsilcileri, henüz tespit edilememiştir.

Bu koşullarda Erdoğan, tam olarak güvenmediği kadrolarla, "sırtından vurulma" korkusunu giderek daha fazla hissederek yürümek zorunda olduğu bir dönemden geçmektedir.

İkincisi, darbenin arkasındaki ekonomik güç ortaya çıkmamıştır. Daha açık bir ifadeyle, işbirlikçi tekeli burjuvazinin desteğini arkasına almayan bir askeri darbe ya da siyasi bir hareket sözkonusu olmaz, olamaz.

Erdoğan bugün Cemaatin doğrudan kimliğini taşıyan holdinglere darbe vurmaktadır. Kapatılan ve el konulan özel okullar, gazeteler, gözaltına alınan holding sahipleri buna örnektir. Cemaat operasyonu kapsamında, Erdoğan büyük bir sermaye transferi de gerçekleştirmekte, kimi patronları mülksüzleştir-mekte, hatta hapse atmaktadır.

Ancak Cemaati destekleyen sermaye, "yeşil sermaye"den ibaret değildir. Asıl bakılması gereken yer, doğrudan TUSİAD içinde bulunan büyük tekellerdir. ABD işbirlikçisi bu tekellerin

tablonun bir parçası Erdoğan'ın sürekli geri adım atan, uzlaşmaya çalışan tutumuysa, diğer parçası da, darbe ortamının toz dumanı içinde, birçok devrimci-demokrat kişi ve kurumun, işçi direnişlerinin çeşitli saldırılarla karşı karşıya kalmış olmasıdır. Bu koşullarda, mücadeleyi büyütmek için olanaklar fazlasıyla mevcuttur. Sadece saldırıları göğüslemekle sınırlı olmayan, cepheyi daha ileriye taşımaya olanaklı kılan koşullar oluşmuştur.

hangilerinin darbenin arkasında durduğu, desteklediği henüz belirsizdir. Erdoğan'ın gücü de, bugün ancak görece daha küçük ölçekli tekellere yetmektedir.

Üçüncüsü, Erdoğan'ın kitlelerle kurduğu ilişkide de bir yarılma sözkonusudur. Cemaat, öncesi bir yana, asıl olarak Erdoğan'ın açtığı yol üzerinden yürümüştür. "Paralel devlet", Erdoğan'ın sunduğu olanaklarla kurulmuştur. KPSS ve üniversite sınavları başta olmak üzere çalınan tüm sorular, Erdoğan'ın bilgisi dahilinde gerçekleşmiştir. 2003 yılından bu yana Cemaatin devlet içinde kök salmasını sağlayacak tüm hukuksal düzenlemeler, Erdoğan tarafından yasalaştırılmıştır. Hakim atamaları, üniversitelerde doktora tezlerinin hazırlanması, askeri okullarda Cemaatten olmayanların yıldırılması, TÜBİTAK'ın "papaz eriğini müslümanlaştırma" gibi saçmalıklara ödül vermesi, okullarda dinci-gerici eğitimin hakim hale getirilmesi, IŞİD çetelerinin beslenip palazlandırılması, Hrant Dink'in katledilmesi, Roboski katliamı, Rus uçağının düşürülmesi vb. vb. her olayda Cemaat'le Erdoğan yan yanadır. Ve bu durum yıllar boyunca AKP kitlesi ile Cemaat'i içiçe geçirmiştir.

Şimdi AKP kitlesi içinde önemli bir kesim, geçmişte kurduğu ilişki yüzünden suçlamalarla karşı karşıyadır. Oysa bu kitle, Cemaatin ders-hanelerine çocuklarını göndermeye teşvik edilmiş; hatta zorlanmıştır. Bugün, geçmişte çocuğunu Cemaatin dershanesine gönderdiği için bir çok kamu çalışanı görevden alınmakta, benzer biçimde, geçmişte Bank Asya'dan kredi almak teşvik edilmişken, bugün Bank Asya ile çalıştıkları için suçlanmaktadır. Geçmişte, çalınan sınav sorularıyla bir yerlere gelmek, AKP'ye ve devlete bağlılığın bir göstergesi-yken, bugün yargılanma sebebine dönüştürülmüştür.

Bu tablonun AKP kitlesi içinde bir kırılma yaratmaması düşünülemez. Bugün "demokrasi nöbeti" çığırtkanlığı içinde sersemletilen, üstüste Cemaat operasyonları, gözaltılar, tutuklamalar

ile sindirilen kitle, darbe sonrası ortamın şaşkınlığını yaşamaktadır. Ancak "hayata dönmeye başladıkça", bu durumu daha fazla sorgulayacaktır.

Erdoğan'ın tek avantajı, dini eğitim süreçlerinin ve tarikat kültürünün "düşünme"yi ve "sorgulama"yı yokeden tarzıdır. Dini kültür ile yoğrulmuş kitleler, şuursuzca "itaat" etmeye kodlanmışlardır. Ancak bu bile, AKP kitlesi içinde "Erdoğan geçmişte böyle söylüyordu, şimdi başka söylüyor, yarın ne söyleyeceğinin garantisi yok" sorgulamasının ortaya çıkmasını engelleyemez.

Darbenin başarısızlığa uğramış olması, AKP kadrolarının da, kitlesinin de Erdoğan'ın arkasında saf tutmaya koşmasını, Cemaatten uzak olduğunu kanıtlamaya çalışmasını getirmiştir. Ve bu "birlik beraberlik" görüntüsü, Erdoğan'ın güçlendiği yanlış-samasını yaratmaktadır.

Gerçekte ise, darbeyi püskürtmüş olmasının etkisiyle, ilk günlerde siyaseten belli bir güçlenme oluşmakla birlikte, gerçekte bu görüntünün içi boş, dayanakları zayıftır.

Ve Erdoğan, en zayıf, en güvencesiz günlerini yaşamaktadır.

Müttefiklerini artırmak istiyor

Elbette ki Erdoğan, Gülen Cemaati'nden boşalan yeri başka bir Cemaatle (mesela İsmail Ağa Cemaati) doldurmak, kendi dinci-gerici özüne uygun bir kadrolaşma yaratmak için harekete geçmiş durumdadır. İmam hatiplerinin önünün açılmasıyla ilgili aldığı kararlar bu çabanın bir parçasıdır.

Ancak bu zaman ve sabır isteyen bir faaliyet olacaktır. Bir anda boşalan kadroların yerini doldurmak ve etrafındaki kitle desteğini artırmak (en azından kitle muhalefetini azaltmak) içinse daha başka seçeneklere ihtiyacı vardır.

Askeri alanda Avrasyacılar yaslanmaya çalışması bunun ürünüdür. Geçmişte Ergenekon, Balyoz davalarında yargılanıp görevden alınmış subayların önemli bir kısmı bugün geri çağırılmıştır. Ordu içinde kalifiye subay açığını kapatmak için, Erdoğan'ın başka çaresi de yoktur. Ancak geçmişte "ben bu davanın savcısıyım" dediği Ergenekon davasında yargılanan Avrasyacılar ne kadar güvencesi de, ayrı bir handikapıdır.

Diğer taraftan **CHP ile sürekli "birlik-beraberlik" görüntüsü vermeye çalışmaktadır.** CHP'nin Taksim mitingine sorun çıkarmaması, Yenikapı mitingine katılmaya zorlaması, CHP'ye ve CHP kitlesine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Darbeden buyana geçen süre içinde, **Erdoğan "başkanlık" konusunu hiç gündeme getirmemiştir. "Gezi Parkı"nın yıkılması konusunda ise, sadece ilk gün bir cümle söylemiş, sonrasında onun da gündemden düşmesi için uğraşmıştır.** Kabataş Martı Projesi'nin ertelendiği söylenmiştir. **Darbe günü sokaklara taşan dinci-şeriatçı grup, hızla geri çekilmiş ve kontrol altına alınmıştır.** İlk gün tekbirlerle gezerek halka saldıran gruplar, sonrasında "barışçıl" mitinglerde stabilize edilmiştir. Askeri okulların ve kıışların bulunduğu

alanların inşaat rantına açılması hedeflenmiş, yükselen tepkiler üzerine hızla geri adım atılmıştır. **OHAL ilan edilmiş, ama fiilen OHAL'i gerçekten uygulamaya cesaret edememişlerdir. Demokrat-muhafif kesimlerin tepkisini çekecek noktalara girmemeye çalışılmaktadır vb...**

OHAL konusu bunun en somut örneklerindenidir. Bugün elbette önemli saldırılar söz konusudur. Ancak bunların, gerçek bir "OHAL" uygulamasının son derece gerisinde olduğu, 12 Eylül'e ve OHAL uygulamalarına tanık olan her kesim tarafından zaten görülmekte ve ifade edilmektedir.

Tüm bunlar, Erdoğan'ın, sol-muhafif kitleleri karşısına almak istemediğinin göstergesidir. **Darbe püskürtülmüş olsa bile, ABD'nin Erdoğan'a karşı hamleleri bitmeyecektir. Ve bu koşullarda, Erdoğan, bu süreci atlatıp kendi gücünü yeniden kuruncaya kadar, geçici ittifak güçlerini oluşturmaya çalışmakta, Avrasyacıları ve CHP kitesini karşısına almama konusunda son derece dikkatli davranmaktadır.**

Mücadeleyi büyütmek gerekiyor

Erdoğan'ın siyaseten ne kadar zayıflamış olduğunun bir göstergesi de, attığı her adımın şiddetle eleştirilmesidir. İlk günlerde daha cılız olan eleştiri sesleri, giderek daha yüksek ve daha cepheden hale gelmiştir.

Erdoğan'ın geçmişte Cemaatle kurduğu ilişkiden, OHAL kapsamında aldığı kararlara kadar her şey ciddi tartışmalara neden olmaktadır.

Elbette bu tablonun bir parçası Erdoğan'ın sürekli geri adım atan, uzlaşmaya çalışan tutumuysa, diğer parçası da, darbe ortamının toz dumanı içinde, birçok devrimci-demokrat kişi ve kurumun, işçi direnişlerinin çeşitli saldırılarla karşı karşıya kalmış olmasıdır. Erdoğan, bu fırsatı, devrimci muhalefeti ve sınıf hareketini kontrol altına almak için kullanacaktır. Keza, **ekonomik kriz burjuvaziyi fazlasıyla sıkıştırmaktadır. Darbenin gürültüsü içinde ekonomik kriz kısmen perdelense de, ortadan kalkmamıştır. Ve burjuvazi darbe koşullarını kullanarak, ekonomik ve siyasi hak gasplarını artırma planları yapmaktadır.**

Bu koşullarda, mücadeleyi büyütmek için olanaklar fazlasıyla mevcuttur. Sadece saldırıları göğüslemekle sınırlı olmayan, cepheyi daha ileriye taşımaya olanaklı kılan koşullar oluşmuştur.

Bu mücadelenin önemli bir parçası, Cemaat operasyonlarından doğrudan etkilenen kesimlere yaklaşımdır. Darbe sonrası artan işkencelere, gözaltı süresinin bir ayı bulmasına, tutukluların cezaevinden yeniden şubeye alınmasına, kısacası 12 Eylül'ü hatırlatan uygulamalara kesinlikle karşı çıkmak gerektiği açıktır. İşkence insanlık suçudur ve kime yapılırsa yapılsın her durumda karşı olmak gerekir. Keza darbe sonrası kışkırtılan güruhların "idam isteriz" çığlıklarına, sembolik idam sehpaları ile yapılan histerik gösterilere de karşı durulmalıdır. Kapitalist toplumda, "adalet" kavramı görecedir, dönemseldir. Bugün idam

edilen kişi, yarın aklanabilir, hatta iade-i itibar verilebilir. Bu nedenle bu sistem içinde idam cezasına karşı gelmek gerekir.

Bunun dışında, Cemaat operasyonlarında gözaltına alınanlara dönük tek söyleyebileceğimiz, "adil yargılanma" hakkı ile sınırlıdır, bunun ötesine geçemez.

Diğer taraftan, zorunlu BES (Bireysel Emeklilik Sigortası) uygulamasının yasalaşmasından kamuda "sözleşmeli öğretmen" alımının başlamasına; gözaltı süresinin uzatılmasından, Hrant Dink ve Roboski başta olmak üzere siyasi cinayet ve katliamların faillerinin yargılanmasına kadar çok geniş bir alanda saldırılar ve taleplerimiz söz konusudur.

Erdoğan'ın büyük bir sıkışma ve kuşatılmışlık içinde olduğu için saldırıların şiddetini düşürmek zorunda kaldığı doğrudur. Başkanlık sistemi tartışmalarını geri çekmiş olması bunun en somut göstergelerinden biridir. Ancak **ne Erdoğan "demokrat"laşmıştır, ne de burjuvazinin sınıfa dönük saldırıları, ekonomik krizin şiddeti ve devrimci-yurtsever kesimlere dönük nefreti bitmiştir... Elbette ki, işçi ve emekçilere, Kürt halkına ve devrimcilere dönük saldırılarını da araya sıkıştırmak, bu kaos içerisinde bazı birikmiş hesaplarını da görmek isteyecektir.**

Altını özel olarak çizdiğimiz konu şudur: **Bu kaos ortamı içinde, taleplerimizi yükselttiğimizde ve hak gasplarına karşı çıktığımızda, kazanma şansımız daha yüksektir. Savunmacı ve "bekle-gör"cü bir yaklaşım, hızla mevzi kaybetmemize neden olacaktır. Tersten, öne çıkan ve taleplerini yükselten bir pratik, Erdoğan'ın bu kadar sıkışmış olduğu koşullarda, mutlak biçimde önemli kazanımlar getirecektir.**

Sendika konfederasyonlarının şu ya da bu gerekçeyle merkezi bir miting örgütlemekten uzak durması, İstanbul Emek ve Demokrasi Koordinasyonu'nun, bir bildiri çıkartmayı bile "nasıl dağıtılacağı" tartışması içinde eritmesi, anlaşılır bir durum değildir. **Darbeden bu yana geçen yaklaşık bir aylık süre içinde devrimci-demokrat kesimlerden doğru-düzgün bir ses çıkmaması, ortak bir eylemin dahi örgütlene-memiş olması, çok büyük bir eksikliktir. Daha fazla geç kalmadan bu atıl durumdan bir an evvel kurtulunmalıdır.**

Mitingler, bildiri dağıtımları, mahallelerde merkezi koordinasyon içinde aynı gün ve saatte yapılacak yürüyüşler ile, talepler yüksek sesle ortaya konmalıdır. Mahallelerin gerici-faşist saldırılara karşı korunması, bunun daha örgütlü, birleşik ve kitlesel yapılması için gereken donanım ve hazırlığın yapılması, yaşamsal önemdedir.

Kısacası **darbe sonrasında karşı-devrim cephesinde iniş çıkışlar ve belirsizlikler olsa da, artan baskılara ve hak gasplarını hedefleyen uygulamalara karşı direniş büyütülmelidir.** Bu ortam, tam da bu direnişin başarıya ulaşmasını sağlayacak önemli bir zemin sunmuştur. Bu zemini çok iyi değerlendirmek gerekir.

Suruç şehitleri anıldı

Suruç katliamının birinci yılında Suruç şehitleri çeşitli eylemlerle, etkinliklerle anıldı.

Bir yıl önce SGDF'in çağrısıyla Kobane'deki çocuklara oyuncak-kitap götürmek için yola çıkan gençler, Suruç'ta yaptıkları basın açıklaması sırasında IŞİD'in bombalı saldırısı sonucu 33 devrimci demokrat katledilmişti. Ve bu katliamın ardından Kürt illeri sokağa çıkma yasakları ile birlikte abluka alındı ve binlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan katliamlar gerçekleşti, şehirler yerle bir edildi, yüzbinlerce kişi evinden-yurdundan oldu...

Aradan bir yıl geçmesine rağmen katilleri yönlendirenler ve yol veren devletin bürokratlarından tutuklanan olmadı. Dahası, soruşturmaya gizlilik kararı getirildi.

SGDF, katliamın birinci yılında "Suruç için adalet, herkes için adalet" kampanyası başlattı ve katliamın gerçekleştiği 20 Temmuz günü Urfa-Suruç'ta olacaklarını bildirdi. Fakat 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL'e dayanarak Urfa Valiliği anmayı engellemeye çalıştı. Buna rağmen katliamın gerçekleştiği Amara Kültür Merkezi önünde anma yapıldı.

Suruç Aileleri İnisiyatifi'nin çağrısıyla da katliamın yaşandığı saat 11.50'de mezar anmaları gerçekleştirildi. İstanbul Gazi Mahallesi'nde, Ümraniye'de, Karacaahmet, Pendik mezarlıklarında Suruç şehitleri anıldı.

20 Temmuz akşamı Kadıköy'de eylem yapıldı. Kadıköy rıhtımında toplanan kitle, katliamı protesto etti ve Suruç'ta şehit olan devrimci demokratları andı. Aralarında PDD'nin de bulunduğu İstanbul Emek ve Demokrasi Koordinasyonu bileşenleri de eyleme katıldılar. "Suruç'u Unutma Unutturma", "Şuruç Şehitleri Ölümsüzdür", "Katiller Halka Hesap Verecek" sloganları atıldı. Yapılan konuşmalarda katliamın AKP destekli IŞİD gerici ceteleri tarafından yapıldığı vurgulandı, dosya üzerindeki gizlilik kararının kaldırılması istendi. Eyleme, hayatını kaybeden gençlerin aileleri de katıldı.

Kampanyasının son etkinliği, İstanbul Valiliği tarafından OHAL gerekçesiyle yasaklandı. Bu yasaklama çeşitli kentlerde protesto edildi.

Sonuçta tüm engellemelere, OHAL yasaklarına rağmen Suruç şehitleri kitlesel biçimde eylemlerle anıldı.

“Bütün “dün”ler, “bugün”leri aydınlatan fenerlerdir.”
Shakespeare

15 Temmuz darbe girişimi, Türkiye’de askeri darbeleri ve bu darbelerin arkasında yeralan emperyalist güçleri, bir kez daha gündemin baş sırasına oturttu.

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bugüne, yedi darbe ve onlarca darbe girişi-minin yaşandığı saptanmış durumda. Dola-yısıyla ortalama 10 yılda bir askeri darbe veya müdahalelerle karşı karşıya kalındı. Ve bunların hepsinin arkasında ABD’nin olduğu ortaya çıktı.

12 Eylül askeri faşist darbesi, bunlar içinde en açık ve en etkili olanıdır. Bugün hala 12 Eylül anayasası hüküm sürmekte, kurumları, kanunla-rı, en önemlisi zihniyeti devam etmektedir.

12 Eylül darbesinin 36. yıldönümünde, 12 Eylül’e götüren süreci, 12 Eylül’le birlikte yaşa-nanları hatırlamak, 15 Temmuz darbe girişimini ve arkasında duran güçleri görebilmek açısın-dan da son derece öğretici olacaktır. Bu yanıyla 12 Eylül’ün analizi, bugün çok daha güncel, somut ve önemlidir.

12 Eylül, ABD’nin çıkarları için gerçekleş-ti
12 Eylül’ün arkasında ABD’nin yeraldığı bugün tüm çıplaklığı ile bilinmektedir. **12 Eylül sabahı ABD yetkililerinin “bizim oğlanlar ba-şardı” sözü, bugünlerde de sıkça hatırlanan adeta bir klişe oldu.** Zaten CIA’nin 20-30 yıllık belgelerini ifşa etme geleneği üzerine, bunun belgeleri de 2012’de yayınlandı.

12 Eylül darbesinin sonuçlarından...

650 bin kişi gözaltına alındı.
1 milyon 683 bin kişi fişlendi.
210 bin tane dava açıldı.
230 bin kişi sıkıyönetim mahkemelerinde yargılandı.
388 bin kişiye pasaport verilmedi.
14 bin kişi vatandaşlıktan çıkarıldı.
171 kişinin işkencede katledildiği belgelendi.
Cezaevlerinde toplam 299 kişi yaşamını yitirdi.
7 bin kişi için idam cezası istendi;
517 kişiye idam cezası verildi, 50’si asıldı.
39 ton kitap, gazete, dergi yakılarak yok edildi;
40 bin tonu, yok edilmek üzere depolara saklandı.
927 yayın yasaklandı.
937 film “sakıncalı” bulunduğu için yasaklandı.
23 bin 677 derneğin faaliyeti durduruldu.
30 bin kişi “sakıncalı” olduğu için işten atıldı.
1980’de sendikalı işçi sayısı, 5 milyon 721 bin 74 iken; 1985’te sendikalı işçi sayısı, bir milyon 711 bin 74 oldu.

Bir işçinin 1979’da günlük ücreti 8.4 dolar iken, 1985’te günlük ücreti 4.0 dolara düştü.

Dış borç; 1979 yılında 14.2 milyar dolar iken, 1987’de 36.0 milyar dolara yükseldi.

12 Eylül askeri faşist cuntanın tezgahlanma-sının ardında nelerin yattığını görebilmek için, o dönem bölgemizde ve ülkemizde yaşananları iyi bilmek; aynı zamanda her askeri darbenin emperyalist güçlerle ve sermaye çevreleriyle doğrudan bağlantılı olduğu gerçeğini hep akılda tutmak gerekiyor.

Bilindiği gibi Ortadoğu, yüzyıllardır sömür-geci güçlerin hegemonya mücadelesinin odak noktası olmuştur. İkinci emperyalist savaş son-rası ise, ABD başta olmak üzere emperyalistler arasında enerji kaynaklarına ve yollarına hakim olmak için süren kıyasıya mücadelenin alanı haline geldi. Bu da emperyalist tekellerin (silah ve enerji başta olmak üzere) azami karlarını sağlayabilmenin doğal bir sonucuydu.

1979 yılında İran’da faşist Şah rejiminin yıkıl-ması, ABD emperyalizminin bölgedeki hakimiyе-tine ağır bir darbe indirdi. **Faşist Şah rejiminin yıkılması ile ABD, İran’daki çıkarlarının yanı-sıra, Ortadoğu’da en önemli jandarmaların-dan birini kaybetmiş oldu. Diğer “jandarma-sı” Türkiye ise, başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal muhalefetin yükseliye geçtiği en kritik günlerini yaşıyordu.** İşçi direnişleri ile burjuvazi sıkışmış, devlet kurumları kendi içinde çatırdamış, çelişkiler derinleşmişti. Hükümetler dayanmamakta, cumhurbaşkanı bile seçileme-mekteydi.

Mücadelenin bu düzeyi ve yaşanan çok yön-lü kriz, ülke içindeki egemenleri olduğu kadar ABD’nin çıkarlarını da tehdit etmekteydi.

ABD, İran’dan sonra Ortadoğu’da önemli bir mevzisini daha kaybetmek istemiyordu. **Bölgede anti-em-peryalist mücadelenin geliş-mesi, ABD’nin siyasi, ekono-mik, askeri vb. çıkarlarının korunmasını güçleştiriyordu.** Böyle bir durumda Ortadoğu’da-ki hegemonyası büyük ölçüde sarsılacak, dolayısıyla ABD tekellerinin ve işbirlikçilerinin çıkarları zarar görecekti.

Bu tekellerin çıkarlarını korumak için Türkiye’ye “24 Ocak Kararları” dayatılmıştı,

fakat bunu uygulamaya sokacak koşullar sağla-namamıştı. Ne ortalığa saldıkları sivil faşistler, ne de sıkıyönetim, fayda etmedi. Son çare olarak askeri faşist darbeye başvurdular.

Dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı, darbeden iki gün önce ABD’deydi ve son rötuşlar orada yapıldı. Darbenin şefi Kenan Evren, daha ilk konuş-masında emperyalist ülkelerle gerçekleşt-i-rilen tüm anlaşmalara uyulacağını belirtti. Önceki askeri darbeler-de olduğu gibi NATO’ya, ABD emperyalistleriyle yapılan ikili anlaşmalara sadakat yemini yaptı.

Mehmet Ali Birand’ın “12 Eylül Saat 04.00” isimli kitabında, 12 Eylül’ün önceden ABD ve AB emperyalistleri tarafından bilindiği ve bizzat ABD tarafından tezgahlandığı şu bilgilerle aktarılıyor:

“Gazeteciler öğleden beri -11 Eylül 1980 öğlesi yn.- bu konuyu sorar olmuşlardı. Özel-likle Brüksel ve Bonn’dan bazı gazeteciler ‘bugün sizde darbe oluyormuş’ deyip sorular

Bir ABD darbesi: 12 EYLÜL

Bir düdük çalınacak denilmişti
Bir düdük
Üfürüğü New York’ta, Washington’da
Sesi kulaklarımızda bir düdük
Nice güller solacak denilmişti
Nice güller

Kökleri her yerinde dünyanın
Yaprakları bağrımızda nice güller
Ve doğacak olan gün
Daha doğmadan kararacak denilmişti
Hepsi gerçekleşti bir yıldırımla

Bir şey kaldı unutulan
Solan güllerin kökleri yine toprakta
Yine dimdik ve tomurcuğa durmakta
Belki yorgun
Belki yenik
Belki yaralı
Bitmedi daha sürüyor o kavga
Ve sürecek

Yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek...

Anđan Yücel

soruyorlardı. Nereden, nasıl böyle bir haber almişlardı bilinmiyordu. Dış dünya sanki Türkiye’de olanları daha iyi izliyordu.”

“Başkan Carter, Ken-nedy Center’da ‘Damdaki Kemancı Müzikalı’ni seyre-diyordu. Locasının hemen dışındaki telefonu sinyal verdi. Beyaz Saray santrali Dışişleri Bakanı Muskie’nin görüşmek istediğini söyledi. Başkan telefona geldi: Türk ordusunun komuta heyeti Ankara’da yönetime el koydu. Herhangi bir kuşku-ya veya kaygıya gerek yok. Müdahale etmesi gereken-ler etti.”

Darbelerin ilk hedefi, işçi ve emekçilerdir
12 Eylül faşist cunta-sının yönetim aygıtı “Milli Güvenlik Konseyi”nin 1 nu-maralı bildirisinde, amaçları iki cümle ile özetlenmiştir: *“Muhtemel bir iç savaşı ön-lemek”, “demokratik düzeninin işlemesine engel olan sebepleri ortadan kaldırmak”...*

“Muhtemel bir iç savaşı önlemek”le kas-tedilen, yükselen sınıf mücadelesini, halk hareketini bastırmaktı. Bu da faşist baskı ve zorbalığı arttırmak, kitlesel işkence ve zindan demekti. **“Demokratik düzenin işlemesi” ise, burjuvazinin işçi ve emekçileri iliklerine dek sömürebilme yolunun açılmasıydı.** İMF’nin dayattığı ve işbirlikçi tekелci burjuvazinin de gönülden desteklediği 24 Ocak Kararları’nın yaşama geçmesiydi. Dönemin TİSK (Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu) Başkanı Halit Narin, 12 Eylül’ün hemen ardından *“bugü-ne dek işçiler güldü, şimdi gülme sırası bizde”* diyecekti.

Sonraki uygulamaları bu doğrultuda oldu. İşçi ve emekçiler o güne dek görülmemiş bir ekonomik, siyasi, sosyal saldırıyla karşılaştılar. Demirel hükümeti döneminde alınan 24 Ocak Kararları, cuntanın da ekonomi politikası-nın temelini oluşturdu. Bunun için ücretlerin,

maaşların, taban fiyatlarının düşürül-mesi, orta ve küçük işletmelerin iflası gerekiyordu.

“12 Eylül olmasa, bu ekonomik programın neticesini alamazdık” demiş-tir, cuntanın başbakan yardımcısı ve 24 Ocak Kararları’nın baş uygulayıcısı Turgut Özal... **12 Eylül’ün arka pla-nında, siyasi olarak yükselen dev-rim tehdidini bastırmak ve ABD’nin Ortadoğu’da çıkarlarını korumak varken, ekonomik olarak da 24 Ocak Kararları’nı yaşama geçirebilmek, yani emperyalist ve işbirlikçi tekelle-rin azami karlarını yükseltmek vardır.**

12 Eylül sonrasında işçi sınıfı derin bir yoksulluk ve sefaletin içine itildi, tüm sendikal ve siyasi hakları gaspedildi. Faşist “tek sendika” uygulamasına geçildi. Sendi-ka ağalarıyla kol-kola, işçi haklarına azgınca saldırdılar. Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide, cuntanın “Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı” oldu. Onun başkanlığı döneminde SSK yasa-sında yapılan değişikliklerle, işçilerin daha çok prim ödemesi, tedavi ve ilaç ücretleri ödemeleri, emekli maaşlarının düşürülmesi, emeklilerden prim alınması vb. başladı. Yıllık ikramiyeler yok denecek kadar azalırken, ücretli izinler de 30 güne sınırlandırıldı. Kıdem tazminatına taban sınırı kondu ve istifa halinde kıdem tazminatı ödenmemesi getirildi.

Grev yapmanın yasak olduğu iş kollarına ye-nileri eklendi. *“Greve katılmayan işçiler işyerine giriş çıkışı sırasında engellenmeyecek”, “işveren grev sırasında stoklarını dışarı çıkarabilecek ve içeri hammadde sokabilecekler”* denilerek, grev kırıclığı yasallaştırıldı. Hak grevi yasaklandı. Buna karşın lokavt, anayasal bir hak haline getirildi.

Toplu sözleşme kaldırıldı. YHK(Yüksek Ha-kem Kurulu) adında işçi-işveren-devlet temsilci-lerinden oluşan bir kurul oluşturuldu ve TİS’ler bu kuruma havale edildi. Enflasyon, gerçekte ol-duğundan çok daha düşük gösterilerek, sözleş-meler bunun da altında gerçekleştirildi. Fiyatlar ise serbestti. Bu durumda gerçek işçi ücretlerin-de büyük bir düşüş yaşandı. **İşçi sınıfının hayat seviyesi 10 kat geriye gitti, işçi ücretleri 1963 yılının bile altına düştü.** Büyük tekellerin karları ise, yüzde100’den aşağıya düşmüyor,

hatta bazılarının yüzde 300-400’e çıkıyordu.

İzlenen ekonomi politikanın diğer bir sonucu da, işsizler ordusunun safına yüzbinlerce işsizın katılması oldu. 12 Eylül sonrasında başta önder işçiler olmak üzere, yüzbinlerce işçi sokağa atıldı. Sadece işçiler değil, anti-faşist memurlar da işyerlerinden atıldılar, sürgüne gönderildiler. Keza faşist 12 Eylül anayasası ile memurların sendikalaşma hakkı ve siyasi faaliyetlerde bu-lunmaları yasaklandı.

12 Eylül faşizmi yoksul köylülere ve küçük üreticilere de ağır darbeler indirdi. Başta dü-şük taban fiyatları politikası olmak üzere, vergi yasası, tarım ilaçlarına, tohumluk ve yemlere, akaryakıtı ve diğer tüketim mallarına getirdiği zamlarla, milyonlarcasını tarlasını ipotek et-tirmeye, malını tüccara taban fiyatının altında kaptırmaya itti. Bu şekilde büyük toprak sahip-le-rinin egemenliklerini güçlendirdi, emperyalist ve işbirlikçi tarım tekellerinin önünü düzledi.

* * *

Kısacası **12 Eylül cuntası, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi memurlara, yoksul köy-lülere, küçük üreticilere, yani emeği geçinen insanlara, halka karşı büyük bir saldırı ger-çekleştirmiştir.** Dolayısıyla emperyalist tekel-lerin ve işbirlikçilerinin azami karlarını arttırmış, TİSK Başkanı’nın söylediği gibi, onların yüzünü güldürmüştür.

Sadece bu gerçek bile, 12 Eylül başta olmak üzere askeri darbelerin arkasında hangi güçlerin olduğunu görmeye yeter.

15 Temmuz darbe girişimine de bu pers-pektifle bakmak, arkasında duran emperya-list gücü ve tekelleri iyi tahlil etmek gerekir.

Darbeler ve işçi sınıfı

15 Temmuz günü yaşanan askeri darbe girişimi, kısa sürede bastırıldı. Ardından AKP hükümeti, OHAL (Olağanüstü hal) ilan ederek sivil darbesini güçlendirmeye çalıştı, çalışıyor...

Burjuva politikacılar, "Türkiye'de darbeler döneminin artık bittiğini" söyleyip duruyorlardı. 15 Temmuz, bunun büyük bir yalan olduğunu ortaya koydu.

Türkiye darbeler ülkesidir. '60'lardan başlayarak günümüze neredeyse her 10 yıla sığdırılan darbeler süregelmiştir. Ve bu darbeler, hangi saiklerle yapılırsa yapılsın, hepsi işçi ve emekçilere saldırdı. İşçi sınıfının önderlerini, öncü işçileri işkencelerden geçirmiş, tutuklamış, öldürmüşlerdir. Sendika ve dernekler kapatılmış, başta örgütlenme ve gösteri hakları olmak üzere bütün hakları elinden alınmıştır.

Elbette sadece Türkiye'de değil, sömürge, yarı-sömürge birçok ülkede askeri ya da sivil darbeler yapılmakta ve bu darbelerden her zaman en büyük zararı, işçi ve emekçiler görmektedir.

Darbeler işçi sınıfına düşmandır

'60'tan bu yana süregelen darbeler içinde **işçi ve emekçilere saldırıda en başta geleni, 12 Eylül askeri faşist cuntasıdır**. Üzerinden 36 yıl geçmiş olmasına rağmen etkisi halen sürmektedir. 12 Eylül'ün işçi sınıfına saldırısını kısaca hatırlamak bile, darbelerin niteliğini ortaya serer.

Askeri faşist cunta işbaşına geldiği andan itibaren, grev ve direnişler yasaklandı, sendikalar ve dernekler kapatıldı. Süren grev ve direnişler, asker dipçikleriyle kırıldı. İşyerlerinin önüne, hatta makinelerin başına bile askerler dikilerek zorla işbaşı yaptırıldı. Fabrikalardan işçi önderleri, devlet kurumlarından anti-faşist memurlar işyerlerinden atıldılar, sürgüne gönderildiler.

12 Eylül'ün hemen sonrasında faşist "tek tip sendika" uygulamasına geçildi. Sadece Türk-İş bırakıldı ve Türk-İş'in başındaki sendika ağalarıyla kol-kola, işçi haklarını azgınca gaspettiler.

İlk iş olarak kıdem tazminatına el attılar. Taban sınırı getirildi ve istifa halinde kıdem tazminatını ödememe karara bağlandı. "Toplantı, Gösteri ve Yürüyüş" hakkı olanaksız hale getirildi. Toplu sözleşme kaldırıldı. Bu işlev, YHK(Yüksek Hakem Kurulu) adı verilen, işçi, işveren ve devlet temsilcilerinden oluşan devlete bağlı bir kurula verildi. Grev yapmanın yasak olduğu iş kollarına yenileri eklendi. Grev kırıcılığı yasallaştı; ("Greve katılmayan işçiler işyerine giriş çıkış sırasında engellenmeyecek", "işveren grev sırasında stoklarını dışarı çıkarabilecek ve içeri hammadde sokabilecek" vb maddeler yasallaştı.) **Hak grevi, dayanışma grevi, siyasi grev, genel grev yasaklandı. Ekonomik talepli grev için de Bakanlar Kurulu'na erteleme, hatta yasaklama yetkisi verildi.** Buna karşın patronların lokavt hakkına dokunulmadığı gibi, anayasal bir hak haline getirdiler.

15 Temmuz darbe girişiminden bugüne, sendika konfederasyonları hızlı bir şekilde merkezi eylemler yapabilir, ortak mitingler örgütleyebilirlerdi. Kitlelerin askeri darbeye karşı tepkisi, ardından OHAL ve yeni saldırı hazırlıkları, bu sendikaların hemen harekete geçmesini gerektiriyordu. Bu yapılmış olsaydı, işçi ve emekçilerdeki tedirginlik azalmış ve kendilerine güvenleri artmış olurdu.

İşçi ve emekçileri dizginsiz bir şekilde sömürmeyi ve bir avuç tekkelci burjuvanın azami karını korumayı amaçlayan 24 Ocak Kararları, faşist cuntanın ekonomi politikası oldu. Bu kararların mimarı ve 12 Eylül'ün Başbakan yardımcısı Turgut Özal, "12 Eylül olmasaydı 24 Ocak Kararları'nı uygulayamaz ve neticesini alamazdık" demiştir.

Bu saldırılar '82 Anayasası ile kalıcı hale getirildi. Bunların birçoğu bugün bile geçerliliğini koruyor. Aradan 36 yıl geçtiği ve bu süre içinde onlarca hükümet değişikliği olduğu halde, işçi sınıfının haklarını gaspeden maddeleri değiştirmediler. İşçi ve emekçilerin mücadelesi ile bir kısmı fiilen geçersiz kılındı, bir kısmını da yasal olarak değiştirmek zorunda kaldılar. Fakat kıdem tazminatı, grev ve toplu sözleşme hakları başta olmak üzere bir dizi konuda 12 Eylül'ün yasalarını korudular.

En son **AKP hükümeti, sözde "askeri vesayeti kaldıracağı"nı söyleyerek 12 Eylül'ü yargılama mizansenini düzenledi.** 12 Eylül anayasasında yüzlerce değişiklik yapıldı. Ama 12 Eylül zihniyeti devam etti, demokratik hak ve özgürlükleri geliştirmek bir yana, daha fazla kısıtlanmanın yollarını arayıp durdular. Bunun son aşaması OHAL olarak karşımızda durmaktadır.

OHAL koşullarında işçi sınıfı

OHAL, hükümetin yetki alanını genişletiyor, parlamentoya gerek duymadan Bakanlar Kurulu kararlarıyla yasaları hayata geçirme olanağı tanıyor. Kanun Hükümünde Kararname'ler (KHK) ile devleti yönetiyor. Bu kararlar OHAL süresi boyunca geçerli olsa da, bunları kalıcı hale getirmeyi istiyorlar. Elbette bunu başaramamaları, her zaman olduğu gibi bizim mücadele gücümüze bağlı olacaktır.

OHAL, sadece hükümetin değil, valilerin de yetkilerini arttırdı. Daha önce Bakanlar Kurulu kararıyla yasaklanan grevler, artık valinin kararıyla

yasaklanabilecek. Kamu çalışanlarının TİS'leri vali tarafından ertelenebilecek vb... Sırtını bu yetkiye dayayan valiler, keyfi bir şekilde gösterileri ve yürüyüşleri yasaklayabiliyorlar. Örneğin Taksim Meydanı, 15 Temmuz sonrası günlerce gerici-ırkçı gruplara açıkken, Sosyal Haklar Derneği'nin Soma maden katliamını için basın açıklaması yapmasına izin verilmedi.

Buna karşın ertesi gün İstiklal Caddesi'nde fiilen bir eylem gerçekleştirildi.

Cemaat operasyonu kapsamında yapılan tutuklama ve görevden uzaklaştırmalara, AKP'ye muhalif kesimler de dahil edildi. **300'e yakın KESK üyesi kamu çalışanı görevden uzaklaştırıldı. Baskı ve korku havası yaratılarak, üyeler sendikalardan istifa etmeye zorlanıyor. Böylece sendikalar iyice güçsüzleştiriliyor.**

"Bireysel Emeklilik Sistemi"nin (BES) zorunlu hale getirilmesine yoğun tepkiler üzerine, kimi rötüşler yapılarak yasalaştırıldı. Önce 100 lira olacağı söylenen zorunlu aidat 50 TL'ye, 6 ay kalma zorunluluğu ise, 2 aya çekildi. Tasarının ilk halinden geri adım atılmışsa da, zaten düşük olan işçi ücretlerinden zorunlu kesinti yapılması, bu haliyle de kabul edilemez.

Saldırının büyüğü ise yolda. Adına kısaca "**Varlık Fonu**" denilen yasa tasarısı, **madenlerin özelleştirilmesi, mühendisler odasının devre dışı bırakılması, ÇED raporuna gerek duyulmaması gibi hükümler içeriyor. Keza patronlardan alınan vergileri sıfırlamayı amaçlıyor.** Çalıştırdığı işçinin sigorta primini ve ücretinin bir kısmını; enerji giderlerini, kredi yükümlülüklerini devletin üstlenmesi, taşınmazlarının bedelsiz tahsis edilmesi gibi hükümler bulunuyor.

AKP hükümeti daha önceleri de sermayeye bir dolu teşvik paketleri açtı. Patronlara vergi indirimleri, çalışanların sigorta primlerinin düşürülmesi gibi yasalar çıkarttı. Fakat **OHAL ile birlikte "Varlık Fonu"nu getirmeyi planlayarak, bugüne kadar yapılanların üzerinde bir saldırıyı hayata geçirmek istiyor.**

Başbakan Binali Yıldırım, 15 Temmuz öncesi (21 Haziran'daki grup toplantısında) Kürt illerini sermaye için "**cazibe merkezi haline getirecekleri**"ni belirtirken şunları söylemişti: "**Burada fabrikalar yapılacak; biz ya-pacağız, özel sektör işleyecek, ürünleri belirli bir süre biz satın alacağız.**" 15 Temmuz sonrası ise, sadece Kürt illerini değil, tüm Türkiye'yi sermayenin "cazibe merkezi" yapacaklarını ilan ettiler.

"Kamu özel ortaklığı" maden ocaklarında uygulanan rodövans sisteminin başka bir versiyonudur. Rodövans sisteminin Soma maden ocağında nasıl işçi katliamına sebep olduğunu biliyoruz. Bu sistemle özelleştirilen maden ocağında çıkan toz-toprak kömürü devlet alıyordu. **Bu tasarıda da kamu özel ortaklığıyla hazine arazileri sermayeye peşkeş çekilecek, üretim sonucu çıkan ürünleri devlet satın alacak. Ürünler satılsa da satılmasa da devlet parasını ödeyecek.** Tıpkı İzmit Körfezi'ndeki

Osmangazi Köprüsü ve yeni açılacak olan 3. köprü gibi... Günlük belirlenen araba sayısı geçse de geçmese de, şirketin parasını nasıl devlet karşılıyorsa, çıkan ürünler satılmasa da bedeli devletin kasasından ödenecek.

Kısacası “**kamu özel ortaklığı**” adı altında, **azami kar sermayeye, zararı ise hazineye kalacak. Yani işçi ve emekçilerin yoğun sömürsünden, vergilerinden kesilecek.** Ayrıca bu zararı karşılamak için bir kez daha “işsizlik fonu”nu gündeme getirdiler. Kurulduğundan beri işsizlerin çok küçük bir kısmının faydalandığı “işsizlik fonu” yine sermayenin yağmasına açılıyor.

Patronlar, OHAL’li fırsata çevirmenin peşindeler. Bir işçinin dediği gibi “*patronlar da kendi OHAL’ini uyguluyor*”lar. Direnişte olan Avcılar Belediyesi işçilerinin direniş çadırı, OHAL sabahı kaldırılmak istendi. Keza sendikalaştıkları için işten atılan ve direnişe geçen TEDİ işçileri de aynı gerekçe ile polis saldırsına uğradı. Direniş çadırı fabrikanın önünden söküldü. Gerek TEDİ, gerekse belediye işçilerinin kararlı duruşu sayesinde bu çadırlar yeniden kuruldu.

Kısacası “**OHAL var**” gerekçesiyle **TİS görüşmeleri erteleniyor, ücretler aksatılıyor, zamlar verilmiyor. Kim hak aramaya kalksa, ücretini-ikramiyesini sorsa, OHAL sopası sallıyorlar ve FETÖ’cü damgasıyla tehdit ediliyor.**

Sendikacıların darbe mağduriyeti edebiyatı

Başarısız darbe girişiminden sonra, bütün sendikaların merkez yöneticileri, “*darbelerden en çok kendilerinin mağdur oldukları*”nı söylediler. Ve hepsi darbelere karşı olduklarını sözlü-yazılı açıkladılar.

Elbette bu açıklamalar önemlidir. Ayrıca özellikle de DİSK’in 12 Eylül cuntasından en fazla zararı gören sendika olduğu doğrudur. Fakat sadece darbe karşıtı açıklamalar yapmak, “*en çok biz mağdur olduk*” demek, yeterli midir?

12 Eylül darbesinde DİSK kapatıldı, yöneticileri tutuklandı, mal varlığına el kondu. Kapatılan diğer konfederasyonların açılmasına kısa sürede izin verilirken (örneğin Hak-İş 12 Eylül’den 6 ay sonra) DİSK ‘91 yılına kadar kapalı kaldı. Fakat **DİSK, 12 Eylül cuntasına karşı da mücadele etmedi.** Grevde olan üyelerine saldırıldığında önlerine geçmedi. DİSK yöneticileri, bavullarını hazırlayıp sıkıyönetim mahkemelerinin önünde kuyruğa girdiler. **Hiç bir karşı koyuş örgütlemeyen, 12 Eylül’e teslim oldular. Tüm üyelerini ortada bıraktılar.**

Şimdi de 15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden bir ayı aşkın süre geçmesine rağmen, herhangi bir eylem yapmış değiller. Oysa hızlı bir şekilde asker-sivil darbelere ve OHAL’e karşı, **merkezi eylemler yapabilirlerdi. KESK, TMMOB ve TTB ile birlikte ortak mitingler örgütlenebilirdi.** KESK üyeleri görevden uzaklaştırıldığı halde, yerellerle sınırlı basın açıklamalarıyla, bürokratik girişimlerle yetindiler.

Kitlelerin askeri darbeye karşı tepkisi ortadaydı. Ardından OHAL’in gelmesi ve yukarıda özetlediğimiz yeni saldırı hazırlıkları, bu sendikaların hemen harekete geçmesini gerektiriyordu. Bu yapılmış olsaydı, işçi ve emekçilerdeki tedirginlik azalmış ve kendilerine güvenleri artmış olurdu. Keza başta KESK olmak üzere sendikalardan böyle toplu istifalar yaşanmazdı.

* * *

Darbelerin hedefinde işçi sınıfı vardır. Her darbe ve OHAL, dönüp dolaşıp işçi ve emekçilere, onların öncülerine saldırmıştır. Şimdi de benzer bir tehlike ile karşı karşıyayız.

OHAL demoklesin kılıcı gibi işçi emekçilerin başında sallanıyor. Hükümet ve patronlar, bu durumu bir fırsata çevirme peşindeler. Ama göstermek istedikleri gibi güçlü değiller. Aksine her yönden sıkışmış durumdalar. Onun içindir ki, sınırlı da olsa yükselen tepkiler karşısında geri adım atmak zorunda kalıyorlar.

Bu durumu değerlendirmek gerektiği açıktır. **OHAL’in saldırılarını geri püskürtecek olan, işçi-emekçilerin birleşik örgütlü mücadelesidir. Devrimci öncü işçiler, emekçi memurlar, sendika yönetimlerini zorlamalı, işyerlerinde daha inisiyatifli davranarak birleşik örgütlü mücadeleyi örmelidir.**

12 Eylül’ün kalemşorları...

15 Temmuz darbe girişiminin ardından burjuva gazeteci ve yazarlar, aydın ve sanatçılar hep birlikte darbeyi lanetlediler, sözde demokrasinin yanında yer aldılar! Oysa darbe başarılı olsaydı, bu kişilerin büyük çoğunluğu darbecileri alkışlayacak ve onların medyadaki sesi olacaktı. Bunun en önemli kanıtı, 12 Eylül sonrasındaki rezil tutumlarıdır.

Bugün önemli bir kısmı hala gazeteciliğe devam eden bu kişiler, 12 Eylül’ün önünde diz çökmüşler, 12 Eylül generallerine methiyeler düzmüşler ve 12 Eylül’e kitle desteği sağlamak için ellerinden geleni yapmışlardır. Sonrasında hepsi “demokrasi” havarisi kesilmiş ve hiç sıklımadan 12 Eylül’e karşı çıktıklarını söylemiştir. Fakat “*kalemle yazılanları balyoz bile sökemez!*” İşte 12 Eylül sonrasında yazdıkları...

Rauf Tamer-Tercüman: “Demokrasiye, ‘ondan bir daha ayrılmamacasına tekrar kavuşabilmek’ için ordu millet elele!.. Kol kola!... Omuz omuza!... Demokrasiye layık olabilmek için herkes görev başına!...” (13 Eylül 1980)

Oktay Akbal-Cumhuriyet: “Şimdi yeni bir yaprak açılmıştır. Bu yeni yaprağın, Atatürk’ün özlediği devrimci demokrasi çizgisinde ileri aşamalar yaratması beklenir. Halkımız da böyle bir demokrasiyi özlemle istemektedir. Gelecek günlerin yurdumuza ve ulusumuza güvenli aydınlıklar getirmesi dileğiyle...” (13 Eylül 1980)

Uğur Mumcu-Cumhuriyet: “Evet, kimse-nin kimseye söyleyeceği sözü yok. Bu sonuç sürpriz değildi, bekleniyordu. Bu çalkantıda, bu kan gölünde başka ne olabilirdi?... Genelkurmay Başkanı Evren’in yaptığı ilk açıklama... Silahlı Kuvvetlerimizde sivil yönetime dönme yolundaki sağlıklı geleneğin canlı tutulduğunu göstermektedir.” (14 Eylül 1980)

İlhan Selçuk-Cumhuriyet: “MGK, Türkiye’nin çok zor ve karmaşık bir dönemde yönetime bütünüyle el koymuştur. ... Yeni yönetim böylesine ağır sorunlar altında işe başlıyor. Önümüzdeki günlerde gelişecek olayları ele alırken ve tartarken bu gerçekçi yaklaşımın ölçülerini unutmamak gerekir.” (17 Eylül 1980)

Oktay Ekşi-Hürriyet: “...Türkiye’nin 12 Eylül’de tabi tutulduğu ‘şok’ tedavisi, bu yönde bir toparlanmanın başladığını düşündürmektedir. Nitekim iki gencin idam hükümlerinin infazı, üstelik bu iki katilden birinin sol teröristler kanadından ötekini sağ teröristler dünyasından olması, devletin hem etkin hem tarafsız bir işleyişe kavuşacağı izlenimini desteklemektedir. Hele bu idamların Humeyni mahkemeleleriyle değil, kuralı, yapısı, işleyişi belli mahkemelerin verdiği kararlar sonucu infaz edilmesi, Türkiye’de artık adalet mekanizmasının etkinlik kazanacağını belirtirlerdir.” (9 Ekim 1980)

Nazlı Ilıcak-Tercüman: “12 Eylül, Türk

milletinin meşru müdafaaya geçtiği gündür. İdamlar bu meşru müdafaanın bir neticesidir. ... 1972’de Deniz Gezmiş’e, Yusuf Aslan’a, Hüseyin İnan’a sütunlarında veya mecliste oylarıyla sahip çıkanların, Kızıldere’de Mahir Çayan ve arkadaşlarının öldürülmesini ‘devlet terörü’ olarak vasıflandıranların artık sesi soluğu kesilmiştir.” (10 Ekim 1980)

Cüneyt Arcayürek-Hürriyet: “Yeni yönetimin anarşiyi de terörü de kökünden kazımadan gitmesini istiyor muyuz? Elbette istemiyoruz... Anarşinin başı ezilmezse, istediğiniz kadar yepyeni bir anayasa, dünyanın en mükemmel seçim kanununu yapınız, lütfen söyler misiniz; bu yasalar ne yazar, ne sağlar?” (18 Ekim 1980)

Emin Çölaşan-Milliyet: “Devletin devlet olduğu zamanlar neler yapılabileceğini Mamak Cezaevi’nde yaşadık... Sağcı ve solcu farkı gözetilmeden aynı koşullarda dostça, kardeşçe ve hiçbir olay çıkmadan yaşıyorlar... Mamak, yepyeni bir disiplin anlayışıyla, bizlerin aklının alamayacağı ya da düşünemeyeceği yeni uygulamalarla tümüyle değişmiş. Bu yeni düzende disiplinsizliğe, laubaliliğe, kaytarmaya yer yok. Bunların yerini komutanlar, emirler ve büyük bir disiplin içinde günlerini geçiren mahkumlar almış.” (Aralık 1980)

Örsan Öymen-Milliyet: “Bu ‘yanaşık düzen’de, bir çapraşıklık olduğunu, -bizim gibi tek yıldızla terhis olmuş acemi yedek subaylardan- çokook önce fark etmiştir ordunun en üst basmağındaki Orgeneral Sayın Evren... Farketmiştir ama ne yapsın? Devlet başkanlığı var, devlet protokolu var... Üstüne üstlük, bir de ‘uygar’lığı var, kibarlığı var... Daha da öte, evrensel sorumluluğu var...” (17 Ocak 1981)

Güneri Civaoglu-Tercüman: “12 Eylül 1980’den 12 Eylül 1981’e Türkiye insanı huzuru soluyor. O halde 12 Eylül zorunluluktaki. Çözümdü. 12 Eylül bir geçiş dönemini başlatmıştır. Altyapısı olmayan bir demokrasi yaşayamazdı. Daha önce tahrip edilmiş bulunan demokratik alt yapı, 12 Eylül geçiş döneminde yeniden inşa edilmektedir. Öyle bir altyapı ki, üzerine daha sonra hilkat garibeleri yükselmesin, öyle bir altyapı ki çağın krizleri, dıştan pompalanan fesat fırtınaları altında çatırdamasın. ...” (12 Eylül 1981)

Mehmet Barlas-Milliyet: “12 Eylül’ün birinci yılı dolarken öncelikle şükran duygulamızı seslendiriyoruz.” (12 Eylül 1981)

Yalçın Doğan-Cumhuriyet: “12 Eylül ile birlikte toplum çok kapsamlı bir değişim sürecine girmiş bulunuyor. Toplum yeniden biçimleniyor. Baştan sona sanki yeniden kuruluyor. Yeni bir toplum oluşuyorsa, burada artık eski partilerin rolü olmayacak. Yeni toplumda eski üniversite olmayacak. Eski ideolojiler, eski reçeteler, eski hesaplar olmayacak.” (9 Şubat 1982)

Rusya Erdoğan'la neden "barıştı"?

9 Ağustos günü Petersburg'da Erdoğan ile Putin arasında gerçekleştirilen görüşme, AKP cephesinden büyük övgülerle duyuruldu.

24 Kasım 2015 tarihinde Rus uçağının Türkiye tarafından düşürülmesinin ardından Rusya, Türkiye ile olan ekonomik ve siyasi ilişkilere önemli kısıtlamalar getirmişti. Vatan Partisi ve Doğu Perinçek'in Ocak ayından itibaren yürüttüğü arabuluculuk çalışması etkili oldu; Erdoğan Temmuz ayının ilk günlerinde Putin'e bir özür ve af mektubu gönderdi. Böylece iki ülke arasında bir görüşme yapılması kararı alındı. 15 Temmuz darbe girişimi sırasında Putin'in Erdoğan'a destek vermesi üzerine, görüşme tarihi öne alındı ve 9 Ağustos günü gerçekleştirildi.

ABD'nin organize ettiği ve Cemaat tarafından yürütülen bir darbe ile karşı karşıya kalan Erdoğan için, bu görüşme adeta bir cansimidi özelliği taşıyordu. Böylece ABD'ye, seçenezsiz olmadığını gösteriyor, Rusya'nın arkasına saklanma olanağı veriyordu.

Rusya açısından ise, 24 Kasım'da savaş uçağının bir NATO ülkesi tarafından düşürülmüş olması, kolay "affedilecek" bir durum değildi. Ancak son dönemde yaşananlar, Türkiye ile ilişkileri yeniden geliştirmeyi zorunlu kılıyordu. Bu koşullarda, temkinli bir yaklaşım içinde olmakla birlikte, Erdoğan'ı "affetti" ve yapılan görüşme ile bunu duyurmuş oldu.

NATO'nun Varşova zirvesi ve Rusya yeniden "tehdit"

Putin'i Türkiye ile ilişkiye zorlayan en önemli unsur, 8-9 Temmuz tarihlerinde NATO'nun Varşova'da gerçekleştirdiği zirve oldu. Bu zirve, Rusya'nın NATO ile olan ilişkilerinde ve dünya dengelerinde son derece önemli bir dönüm noktası niteliğinde.

Zirvenin Varşova'da yapılmış olması, başlı başına bir mesaj içeriyor. 1949'da ABD'nin hegemonyasında, Batı Avrupa ülkelerinin katılımıyla kurulan NATO'nun ardından, 1955 yılında sosyalist Sovyetler Birliği, Doğu Almanya, Çekoslovakya, Romanya, Arnavutluk, Polonya, Macaristan ve Bulgaristan'ın katılımıyla Varşova Pakti kurulmuştu. SB'nin dağılmasıyla birlikte Varşova Pakti'da dağılmış ve NATO, Rusya'yı "tehdit" statüsünden çıkarmış, kendisine yeni "tehdit" olarak "terörizm"i belirlemişti.

Sonraki 25 yıl boyunca, SB'den kopan

devletleri yutmak ve Rusya'yı çevrelemek için büyük çaba harcayan NATO, 8-9 Temmuz tarihli zirvesinde Rusya'yı yeniden ve "İŞİD'den öncelikli bir askeri hedef" olarak niteleyerek "tehdit" tanımına aldı. Üstelik de bunu, bir dönem SB'nin hegemonyasında olan Varşova'da yaptı. Rusya'nın burnunun dibinde, Rusya'ya karşı meydan okuma hamlesi oldu bu karar.

Aslında, Varşova Pakti'nin dağılmasının ardından bir taraftan "soğuk savaş bitti" çığırkanlığı yapılırken, bir taraftan da ABD, NATO aracılığıyla Sovyet "mirasını" yağmalamaya çalışmıştı. İlk olarak 1990'da Sovyet askeri birlikleri Doğu Almanya'dan çıkarıldı ve Almanya birleştirildi. 9 yıl sonra, eski Varşova Pakti ülkelerinden Macaristan, Polonya ve Çek Cumhuriyeti NATO'ya üye alındı. 2002'de sıra Bulgaristan, Letonya, Litvanya, Estonya, Romanya, Slovakya ve Slovenya'nın NATO'ya girmesine gelmişti. SB hegemonyasındaki ülkeler birer birer NATO'ya alınıyor ve NATO'nun sınırları adım adım Rusya'ya yaklaştırılıyordu. 11 Eylül 2001 sonrasında, Afganistan'daki savaş, NATO'nun Özbekistan ve Kırgızistan'da üsler kurmasını, Kazakistan ve Tacikistan'da askeri ayrıcalıklar elde etmesini sağlamıştı. Yine aynı dönemde NATO'nun "Barış için Ortaklık" projesi kapsamında Ukrayna, Gürcistan, Moldova, Kazakistan, Ermenistan ve Azerbaycan, NATO ile askeri ilişkiler kurdu. Yanı sıra Kanada, Alaska, Polonya ve Çekoslovakya'ya gelişkin füze sistemleri kurdu; ki bu füzeler Rusya'yı hedef alıyordu.

Tüm bu süreç boyunca, bu saldırgan tutumuna rağmen genel olarak ABD, Rusya ile NATO arasındaki ilişkinin sürmesini istiyor, Rusya'yı "öncelikli düşman" kategorisine almıyordu. Son dönemde Rusya'nın hamleleri ve ABD'nin çıkar alanlarında güçlenmesi, ABD'nin tutumunu da değiştirdi.

Varşova Zirvesi'nde Rusya'nın yeniden öncelikli "tehdit" ilan edilmesiyle paralel olarak, Rusya'yı sıkıştıracak yeni kararlar alındı.

Rusya'nın en fazla kuşatıldığı alan Kuzey Avrupa ve Baltık bölgesi oldu. Zirve öncesindeki son iki ayda, Kuzey Avrupa'da NATO'nun hamlelerinde büyük bir artış yaşanmıştı. Mayıs ayında Romanya'da NATO'nun yeni füze savunma sistemi konuşlandırıldı. Haziran başında Baltık Denizi'nde "Baltop" deniz kuvvetleri manevrası yapıldı. Aynı günlerde Polonya'da 31 bin NATO askerinin katıldığı "Anakonda" kara savaşı tatbikatı düzenlendi. Zirve sırasında ise, NATO'nun Polonya, Letonya, Litvanya ve Estonya'daki askeri varlıklarını artırma kararı alındı. Polonya'da güçlü bir askeri üs kurulması ve NATO'nun Baltık Denizi etrafında askeri

varlığını artırarak Rusya'ya karşı caydırıcı güç olması hedefi açıklandı. Romanya'ya çok uluslu birlikler yerleştirecekleri duyuruldu. NATO'nun Doğu Avrupa'da yayılmasının süreceği açıklandı. Rusya'yı çevreleyen ülkelerdeki askeri tahkimatın artacağı ilan edildi. Finlandiya ve İsveç'in de Varşova Zirvesi'ne katılmış olması, bölgede Rusya'nın NATO tarafından tamamen kuşatıldığını gösteriyordu.

ABD'nin Rusya'yı kuşatmak istediği bir başka nokta ise, Karadeniz'dir. NATO'nun Karadeniz'deki askeri varlığını artırma çabası, zirvenin önemli gündemlerinden biriydi. 1936'da imzalanan Montrö Anlaşması, Karadeniz'e kıyısı bulunmayan ülkelerin Karadeniz'de bulundurulacakları gemilerin sayı, tonaj, bir yerde kalma süresi vb özelliklerine sınırlamalar getiriyor. ABD bu kuralı işlevsizleştirecek mekanizmalar peşinde. Erdoğan'ın birkaç yıl önce büyük bir gösterişle sunduğu "Kanal-İstanbul" projesi bunun araçlarından biri olarak düşünülmüştü. İstanbul Boğazı'na alternatif biçimde Karadeniz ile Marmara'yı Trakya üzerinden bağlayacak olan bu kanal, Montrö'yü etkisizleştirmek için ileri sürülmüştü. Ancak bu başarıya ulaşmadı.

Bu koşullarda ABD, Karadeniz'e kıyısı olan NATO ülkelerini ve "NATO adayı" ülkeleri daha etkin biçimde kullanmayı planladı. ABD zaten Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerde (Romanya, Bulgaristan, Gürcistan) oldukça önemli bir kara ve hava gücünü bulunduruyor. Ayrıca bölgeye radar ve füze sistemleri yerleştirdi. ABD Awacs'ları ve karakol uçakları halihazırda Karadeniz üzerinde uçmaya devam ediyor. Özellikle Kırım'ın Rusya tarafından ilhakından sonra, hem NATO gemileri hem de ABD savaş gemileri, Karadeniz'e daha sık girip çıkıyor. Ancak bunlarla yetinmeyen ABD, Karadeniz'de, "NATO Daimi Deniz Gücü" adı altında sürekli varlık göstermek istemektedir.

İşin aslı, Ukrayna ve Gürcistan dahil olmak üzere, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerde ABD'nin planlarına uygun bir zemin giderek güçlenmektedir. Ancak her şeye rağmen, Bulgaristan ve Türkiye, Rusya'nın tepkisini çekmemek için bu konuda harekete geçmek istemiyor. Keza Kırım'ın stratejik konumu, Rusya'nın Karadeniz'in tümüne hakim olmasını sağlıyor. Bu koşullarda, ABD'nin istediği doğrultuda somut bir adım atılması kolay görünmüyor. Buna rağmen ABD, zirvede konuyu gündemleştirerek Karadeniz üzerinde hak iddiasını artırdığını ortaya koymuş oldu.

Tüm bunların üzerine NATO, Balistik Füze Savunma Sistemi'nin "ilk hareket kabiliyetine" sahip olduğunu ilan ederek, Rusya ile savaşmaya hazır olduğunu gösterdi. Bugüne kadar balistik sistemlere sahip olan ülkeler, "ilk saldıran olmayacağını" duyurarak, gerçekte savaş istemediğini ifade ediyordu. Bu karar ile NATO, Rusya'yı tehdit etmiş oldu.

Rusya'nın gücü, ABD'nin planlarını bozuyor

Rusya'nın NATO tarafından Baltık ve Kuzey Avrupa üzerinden böylesine kuşatılmış olması, onun güç kaybettiğinin, zayıfladığının göstergesi değil.

Tam tersine, Rusya öylesine güçlenmiş durumda ki, NATO ve ABD onu artık daha önemli bir tehdit olarak görüyor, bu nedenle de etrafını sarmaya, hareketsizleştirmeye çalışıyor. Çünkü **Rusya, son yıllarda oldukça önemli mevziler elde etti, ABD'nin hegemonya alanlarını daralttı.**

2008'de Gürcistan'ın başlattığı savaşta, Rus ordusu başkent Tiflis'e kadar ilerledi. ABD'nin denizden seyretmek zorunda kaldığı bu savaşta, hem '90'lardan kalma bir gündem olan Osetya ve Abhazya'nın bağımsızlığı konusunda fiili bir durum oluşturdu, hem de ABD yanlısı hükümeti zayıflattı.

2014 yılında, daha büyük bir hamle Ukrayna'da gerçekleşti. **Ukrayna'da Rus etkisini zayıflatmak için ABD-AB yanlısı gruplar tarafından başlatılan hareket, Kırım'ın Rusya tarafından ilhakı ile sonuçlandı.** Karadeniz'in en stratejik noktası olan ve bütün Karadeniz'i kontrol altında tutabilecek bir konuma sahip bulunan Kırım'ın Ukrayna'dan kopartılması, Rusya'nın en önemli zaferlerinden biriydi. Bununla da kalmadı, Donetsk ve Luhansk bölgelerinde Ukrayna'dan bağımsızlık ve sonra Rusya'ya katılmak isteyen bir hareket ortaya çıktı. Rusya'nın doğrudan katıldığı bir savaşın ardından, bugün Ukrayna o bölgelerde kontrolünü tamamen kaybetmiş durumda. Bölgelerin Rusya'ya bağlanma talebi ise, Rusya'nın uygun konjonktürü beklemesi nedeniyle erteleniyor. Ve ABD, Ukrayna'yı parçalayan bu hamleyi de seyretmek zorunda kaldı.

Rusya'nın sonraki mücadele arenası, Suriye merkezli olmak üzere Ortadoğu genelinde ortaya çıktı. Ukrayna'daki durumu kendi lehine stabilize ettikten ve Kırım'ın ilhakına dönük itirazların yatışmasını bekledikten sonra, Eylül 2015'te Suriye savaşına katıldı. Ve **Rusya'nın Suriye'ye gelmesi, ABD'nin Ortadoğu'da kurmaya çalıştığı ve zaten zorlanmakta olduğu bütün dengeleri de altüst etti.**

Suriye savaşına Rusya aşısı

Rusya Suriye savaşına katılınca kadar, **ABD'nin IŞİD'e karşı savaşı göstermelik ve etkisizdi. Sadece Kürt bölgesiyle sınırlı olmak üzere belli hedefler ele geçiriliyor ve IŞİD'e karşı çeşitli mevziler kazanılıyordu, ancak IŞİD'in hem Suriye'de hem de Ortadoğu'daki varlığını tehlikeye atacak, kayıp verecek bir savaş yürütülüyordu.** IŞİD'in varlığını sürdürmesi, ABD'nin Ortadoğu'daki askeri varlığını sürdürmesi için bir

gereke oluşturuyor, bu da ABD için bir avantaja dönüşüyordu.

Rusya'nın müdahalesi, öncelikle bu dengeyi değiştirdi. **Rusya ve Suriye ordusu, Eylül 2015'ten itibaren IŞİD'e karşı gerçekten etkili bir savaş vermeye ve IŞİD'i geriletmeye başladılar. Bununla paralel olarak Irak'ta da IŞİD'e karşı operasyonlar hız kazandı.** Rusya'nın böylesine etkin hale gelmesi, ABD'nin de hareketlenmesine neden oldu. YPG ile bazı ÖSO gruplarının birleşerek Suriye Demokratik Güçleri adlı bir cephe örgütlen-

mesinin kurulmasına önyak olan ABD, onların Suriye'de, Barzani yönetimindeki IKBY'nin Irak'ta IŞİD'e karşı savaşını yönetti.

Böylece Irak'ta Şengal, Felluce, Anbar, Ramadi gibi kent merkezleri, Suriye'de Palmira, Tel Abyad, Türkmen Dağı başta olmak üzere birçok alan IŞİD'den temizlendi. Temmuz ayının sonunda **YPG öncülüğündeki SDG'nin Menbiç'i IŞİD'den temizlemesi, Suriye ordusunun Halep'i tümüyle kuşatarak IŞİD'in bütün dış bağlarını kesmesi, IŞİD'in oldukça ağır darbe almasına neden oldu.**

Bu saldırı ve kuşatma, IŞİD'in sadece mevzi kaybetmesine değil, önemli stratejik geçiş noktalarını da kaybetmesine neden oldu. Bunun sonucunda, IŞİD'in mali ve lojistik olanakları zayıfladı, güç kaybı hızlandı. Savaşın şiddeti IŞİD saflarından kaçışları da beraberinde getirdi.

Savaş içindeki konumlarından yararlanan Rusya ve ABD, Suriye toprakları üzerinde kendilerine askeri üsler kurdular. **Rusya Lazkiye-Hmeymim'de, ABD ise Rojava-Rimelan'da askeri üsler kurdu.**

Rusya için Suriye savaşı, askeri gücünü sergileme ve böylece ABD'ye meydan okuma arenasıydı aynı zamanda. Akdeniz'deki savaş gemilerinden, Hazar Denizi'nden vb. birçok farklı noktadan Suriye'ye füze atışı yaptı; en gelişkin füze sistemleri olan ve Suriye'nin uzun zamandır sahip olmak istediği S-400 füzelerini Suriye'ye taşıdı; en güçlü ve yeni sistemlere sahip savaş uçaklarını ve helikopterlerini Suriye hava sahasında uçurdu.

Askeri olarak bu başarıları, **Rusya'nın Suriye savaşındaki ve Ortadoğu'daki siyasi etkisini de artırdı. En somut sonucu da, ABD'nin "Esad gitsin"e odaklanmış olan "çözüm" planının değişmesi, "Esad'lı çözüm"ün meşrulaşması biçiminde kendini gösterdi.**

Rusya'nın Suriye'deki önemli hedeflerinden biri de, Kürt güçlerini ABD'den kopartarak kendi etkisi altına almaktı. Buna ilişkin yer yer önemli adımlar da attı. Mesela Suriye Ordusu Halep kuşatmasını başlattığında, Afrin'deki YPG güçleri de Azez'e doğru ilerleyerek IŞİD'in önemli bir ikmal hattını kesmiş oldular. Keza Kürt güçleriyle birçok biçimde görüşmeler yapıldı, işbirliği arayışları yürütüldü. Ancak genel olarak YPG, ABD ile işbirliği içinde savaşmayı sürdürdü.

Rusya'nın YPG-ABD işbirliğine dönük en önemli hamlesi, Rakka kuşatması hazırlıkları sırasında gerçekleşti. ABD'nin hedefi, YPG-SDG

birliklerini IŞİD'in başkenti sayılan Rakka'ya yürütmek, Rakka'yı kuşatma altına alarak savaşı buraya çevirmekti. Aslında ABD, Rakka'yı hemen almak değil, uzatılmış bir Rakka savaşı içinde, hem IŞİD'e karşı mücadele ediyormuş gibi görünmek, hem de Kürt güçlerini kendisine daha fazla bağımlı hale getirmek istiyordu.

Rusya bu oyunu da bozdu. Savaş içinde kim hangi kenti "kurtarırsa", orada kendi hegemonyasını kuruyor, o kenti kendi toprağı haline getiriyor. Suriye'nin en önemli kentlerinden birisi olan Rakka'nın, savaşın sonunda Kürt bölgesinde kalması, Rusya için kabul edilemezdi. Bu nedenle **ABD'nin üzerinde kurduğu baskı ile, Rakka saldırısını durdurdu.**

İran ve Çin, artık Suriye'de daha etkin

İran, Suriye'de savaş başladığından bu yana, silahlı milisleri ile savaşın bir parçası haline geldi. **İranlı Şii birlikleri, Suriye'de Esad'ın yanında yer aldılar ve ABD'nin muhalifler ve IŞİD üzerinden yürüttüğü bütün saldırılarına rağmen, Esad hükümetinin varlığını korumasını sağladılar.**

İran benzer bir ilişkiyi Irak hükümeti ile de kurmuştu. Irak'ın Şii hükümeti, Sünni aşiretlerle işbirliği yaparak ilerleyen IŞİD'e karşı, İranlı Şii milislerin desteğini aldı.

Sonuçta, **Rusya savaşa fiilen dahil oluncaya kadar, İran'a bağlı silahlı güçler, Yemen'den Suriye'ye kadar, Ortadoğu'da birçok cephede birden savaş yürütmüştü. Ve bu savaşta İran'ın arkasında duran en önemli güç, Çin oldu. Çin'in mali, askeri ve siyasi desteği, İran'ın dört bir yana birden yetiştirmesini sağlayan unsurdu.**

Rusya'nın Suriye savaşına fiilen dahil olmasının ardından, ABD ve Arap ülkelerinde İran ile Rusya arasında sorun çıkması beklentisi oluştu. Bölgedeki savaşın inisiyatifi kimin ele geçireceği konusunda çatışma yaşayacakları düşünülmüştü.

Ancak süreç böyle ilerlemedi. Tersine, Rusya birleştirici bir rol oynadı ve İran'ın gücünü de arkasına almayı başardı. Bölgede Rusya, İran ve Çin için en büyük tehlike, ABD'nin güç kazanmasıydı. **Çin ve Rusya arasında belli çelişkiler elbette vardı. Diğer taraftan IŞİD tehlikesi ve ABD'nin Ortadoğu'yu ele geçirme ihtimali daha büyük bir tehdit unsuruysa. Bu nedenle, güçlerini birleştirmeyi tercih ettiler.**

Bunun ilk göstergesi, **Rusya öncülüğünde, Suriye, İran ve Irak'ın katılımıyla oluşturulan "koordinasyon merkezi" oldu.** Bu merkez, IŞİD'e karşı savaş kolektif ve koordineli biçimde yürütmek, bu doğrultuda askeri istihbarat paylaşımı gibi hedefler koydu önüne.

Ağustos ayının başlarında, Rusya ve Çin'in birlikte Çin Denizi'nde askeri tatbikat gerçekleştirmesi, bu ittifakın gücünü ortaya koymayı hedefliyordu. Yanısıra, bugüne kadar askeri yönünün zayıf olduğu düşünülen Çin'in, askeri olarak da güçlendiğinin göstergesiydi.

Oldukça önemli bir başka hamle, Rusya'nın İran topraklarından havalanan uçaklarla Suriye'deki IŞİD'çileri bombalamaya başlaması oldu.

Bu gerçekten Ortadoğu'daki dengeleri değiştiren son derece önemli bir gelişmedir. Çünkü ilk defa İran, topraklarını Rus savaş uçaklarına açmış, Rusya'nın İran askeri üslerini kullanmasına izin vermiştir. Rusya açısından da İran üslerini kullanmak, basit bir uçuş kolaylığı olmanın ötesinde, İran ile kurulan stratejik bir ilişkinin göstergesidir. Ve elbette, İran ile Rusya arasında kurulan böylesine önemli bir işbirliği, ABD için büyük bir tehdit anlamını taşıyor.

Bir başka tehdit ise, Çin'in doğrudan Suriye hükümeti ile yaptığı görüşmedir. Suriye savaşının başlamasının ardından, Çin'in Akdeniz'e savaş gemisi gönderdiği haberleri yayınlanmış, ancak sonradan bu haberler yalanlanmıştı. Çin'in savaşa doğrudan müdahil olmak istemediği, dolaylı ilişkilerle yetindiği ileri sürülüyordu. **Ağustos ayının ortalarında, Çinli bir askeri heyet Suriye'ye ziyaret gerçekleştirdi.** Bu ziyaret, Çin'in planlarının da değiştiğinin göstergesi. Ziyaretin ardından, Çin'in artık Suriye'de daha etkin bir rol almak istediğini görmek zor değil.

Aralık 2015'te Çin'in, Somali'ye komşu olan Cibuti'de askeri bir üs açmak üzere harekete geçtiği haberleri basında yer almıştı. Cibuti gibi hem Yemen ve Kızıldeniz'i kontrol altında tutan, hem de Ortadoğu'ya çok yakın bir konumu olan bir ülkede askeri üs açma kararı, Çin'in artık askeri olarak da bölgede kendisini ortaya koymak istediğinin bir başka göstergesi. Hemen ardından savaşın ortasındaki Suriye'ye yapılan ziyaret, bundan sonra Suriye savaşında önde olmak istediği anlamına geliyor.

Erdoğan, Putin'e ne vaadetti

Rusya bir yandan ABD ve NATO güçleri tarafından kuşatılırken, diğer taraftan Kafkaslar ve Ortadoğu'da çok önemli mevziler elde ediyor ve hegemonya alanlarını, siyasi-askeri güç alanlarını genişletiyor. Bu koşullarda Erdoğan ile yaptığı görüşme de özel bir anlam taşıyor.

Aslında bu görüşmede, çok önemli kararlar, büyük radikal değişiklikler olmadı. Alınan ve açıklanan kararlara bakıldığında, zamana yayılmış olduğu görülür. Dolayısıyla aradaki ilişkinin hemen düzelmesi ve 24 Kasım öncesine dönüşmesi anlamına gelebilecek bir durum yok. Tersine Putin, bunun "zaman alacağını" ısrarla ve özellikle vurguluyor.

Diğer taraftan, iki ülkenin son derece önemli gelişmelerin eşiğinde olduğunu da gösteriyor. Çünkü Petersburg'da yapılan görüşmenin ana gündem maddesi Türkiye'ye turist gelmesi ya da Avrupa'ya

doğalgaz sevkiyatının Türkiye üzerinden yapılması değildi. **Ana gündem Suriye savaşıydı ve bu konuda çok önemli değişikliklerin yaşanacağını işaretlerini taşıyordu.**

Erdoğan açısından Rusya ile kurulacak ilişki, bir ABD darbesinden henüz kurtulmuş olduğu bugünlerde önemli bir ihtiyaç. ABD'ye karşı Rusya kartını ileri sürmek, hem ABD'nin yeni bir darbe girişimini engellemek, hem de "NATO'dan ayrılma" blöfünü göstermek

için gerekli.

Rusya ise, iki yönlü bir kazanım hedefliyor. Birincisi, Suriye savaşında "düşman" saflarda yer alan bir ülkeyi yanına çekerek, hem ABD'nin kolunu-kanadını kırmak, hem IŞİD'in lojistik desteğini kesmek istiyor; böylece Suriye savaşını daha kolay kazanmayı hedefliyor. **İkincisi, NATO'nun kendisine kurmaya çalıştığı kuşatmayı, Türkiye üzerinden delmeyi amaçlıyor.** Ekim ayında yapılacak NATO toplantısında, Karadeniz'deki NATO gücünü artırmak gündeme gelecek ve bu konuda Türkiye'nin tutumu belirleyici rol oynayacak. Rusya'nın Türkiye'yi kazanması, Karadeniz'in güvenliği açısından büyük önem taşıyor.

Rusya, Erdoğan'ın yapacaklarına tam olarak güvenmiyor. Bu nedenle, "barışmak"la ilgili adımları erteliyor. Ancak bu arada, İncirlik Üssü'nde Rus uçakları için yer isteyerek Türkiye'yi de sinamış oluyor.

Erdoğan açısından, Rusya ile yapılan görüşme ve karşılıklı beklentiler aslında son derece sorunlu. Çünkü **bugüne kadar gerek NATO ile kurduğu ilişkiler, gerekse Suriye savaşındaki düşmanca konumlanışı, bir günde değişebilecek unsurlar değil.**

Keza Kürt hareketinin durumu da oldukça önemli bir handikap. Rusya PYD'yi ABD'den koparmak ve kendi etki alanına almak istiyor, Erdoğan ise, PYD'nin dışlanması, geriletilmesini, sınırlandırılmasını hedefliyor. Bu politikanın bir parçası olarak, Türkiye'deki Kürt kentlerine vahşi saldırılar düzenliyor. Bu konuda Rusya ile "Suriye'nin toprak bütünlüğü" noktasında birleşmeyi-uzlaşmayı umuyor.

İncirlik Üssü ve NATO toplantısında gündeme gelecek olan Karadeniz'in durumu konuları ise,

Erdoğan açısından son derece karmaşık konular. **ABD ile yaşadığı sorun ile Rusya'nın beklentileri arasında sıkışmış durumda.** Hem NATO'dan kopmak, ABD'den uzaklaşmak istemiyor; hem de ABD'ye karşı Rusya'nın güvencesine sığınmaya çalışıyor. Bu koşullarda, sürecin nereye evrileceğini zaman içinde görülecektir.

Rusya, ABD'nin karşısına her geçen gün daha etkili bir rakip olarak çıkıyor ve önemli zaferler elde ediyor. Suriye savaşı da bunun yaşandığı alanlardan birisi. Irak, İran ve Çin ile kurduğu ilişkiye, Türkiye'yi de dahil ettiği koşullarda, sadece Suriye'nin değil, Ortadoğu'daki bütün savaşların seyri bundan etkilenecektir.

9 Eylül 1984- Yılmaz Güney yaşamını yitirdi

Türkiye Devrimci Hareketi'nin ender sanatçılardan biridir Yılmaz Güney. Sinema salonlarında bilet satışıyla başlayan sanat hayatı, Fransa'da Cannes film festivalinde taçlandırılan bir başarıya dönüşmüştür.

Kendi deyimiyle "sanatı bir silah gibi" kullandı ve devrimci sanatı şöyle tanımladı: *"Devrimci sanat, toplumsal, siyasal, kültürel değişimleri ve kavgayı, hem tanık olarak anlatan, hem de onu etkileyen sanattır. Sadece tanık olmak, izlemek ve yansıtmak yeterli değildir, aynı zamanda bu süreci etkileyen bir yönü olmalıdır."*

Söylediği gibi tanık olmak ve yansıtmakla yetinmedi, süreci etkileyen bir kişi oldu.

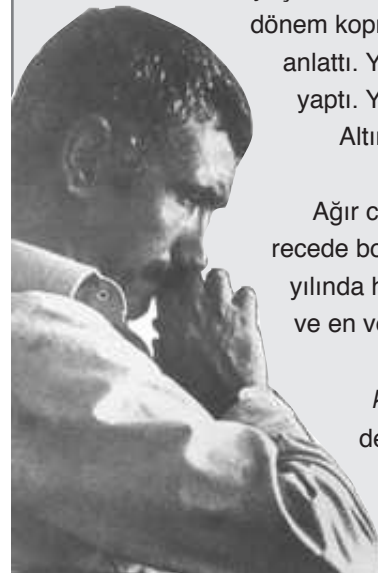
Halkın yaşadığı yoksulluğun, sömürünün, acının, baskının içinde geliyordu. Onu yetiştiren toprağı iyi tanıyordu. Ne burjuvaziye duyduğu sınıf kını, ne de devrime beslediği ateşli tutku bir an bile sönmedi. *"Asıl dayanağımız kendi topraklarımızdır. Umud kendi topraklarımızda ve kendi halkımızdadır"* diyerek ifade etmişti bunu.

Eserlerinin düşündüren, sorgulatan, dönüştüren ve yol gösteren özelliği, kaynağını tam da buradan alıyordu. Tüm filmlerinin ortak paydası UMUT'tu. Umud ise devrimde, sosyalizmdeydi. Bu yüzden faşizmin ona yönelen saldırıları hiç bitmedi. Filmleri yasaklandı, yakıldı. Yaşamının 12 yılını cezaevlerinde geçirdi. Fakat o, duvarlardan taşan bir yaratıcılıkla senaryo, öykü, roman yazdı, cezaevinden dışardaki filmlerini yönetti.

12 Eylül yıllarında cezaevinden firar ederek Fransa'ya kaçtı ve yaşamını burada sürdürdü. Ülkesinden hiçbir dönem kopmadı, verdiği eserlerle hep halkını anlattı. Yol ve Duvar filmlerini bu dönemde yaptı. Yol filmi, Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülü aldı. Ama yıllarca Türkiye'de yasaktı.

Ağır cezaevi koşulları sağlığını aşırı derecede bozmuştu, kansere yakalandı. 1984 yılında hastalığı yenemeyerek genç yaşta ve en verimli yıllarında aramızdan ayrıldı.

Ölmeden önce *"üşüyorum, beni komünarların battaneyesine sarın"* demişti. Şimdi Paris'te komünarların yanında yatıyor. Komünarların battaniyesiyle ısınıyor.

16 Eylül 1976- DGM direnişi gerçekleşti

Dönemin "Milliyetçi Cephe" Hükümeti, ülkede ve dünyada işçi-emekçi hareketinin büyüdüğü ve direnişlerin kazanımla sonuçlandığı bir dönemde, DGM (Devlet Güvenlik Mahkemeleri) yasasını yeniden gündeme getirdi. Yasa, örgütlenme ve eylem özgürlüğünü kısıtlıyor, sınıfa saldırıyı kolaylaştırıyordu.

Bunun üzerine işçiler toplantılar yaptılar, çeşitli eylemlerle tepkilerini ortaya koydular. Fakat tasarı meclisten geçti. Ve şalter indi!

17 Eylül'de 500 işyerinde 300 bin işçi direnişe katıldı. DİSK yöneticileri, her gün öğleden sonra sessiz yürüyüş yapmayı planlayıp, "genel yas" ilan ederken, işçiler sokaklara çıktı. Türk-İş'ten de Yol-İş, Harb-İş, Yapı-İş, Petrol-İş iş bıraktılar, fabrikalara yiyecek dağıtımı yaparak sınıf kardeşlerine destek oldular. Memur dernekleri dayanışma örnekleri gösterdi. Üstelik eylemler büyük şehirler dışında Sakarya'dan Kayseri'ye, Mersin'den Balıkesir'e, Diyarbakır'dan Antalya'ya uzanmıştı. Ereğli Demir Çelik işlemiyor, TPAO MHP'li işçilerle çatışıyor, Gaziantep Deterjan fabrikasında işçiler ölüm orucuna yatıyordu...

Fabrikalarda her gün değerlendirme toplantıları yapılıyor, komiteler direnişi yönetiyordu. On binlerce işçi ilk defa motorlarla Beşiktaş'tan Taksim'e akıyordu. Ve burjuvazi beş günde dize geldi!

İşçiler, 16-21 Eylül '76 tarihlerinde yaşanan bu direnişi büyük bir coşkuyla yürüttü ve sonucunda da büyük bir mutluluk yaşadı. Beş gün boyunca, birçok ilde birden ayağa kalktıklarında, önlerinde hiç bir gücün duramayacağını gördüler. Ve bu güvenle "DGM'yi Ezdik Sıra MESS'de" dediler.

☆ 1 Eylül 1939- II. Emperyalist paylaşım savaşı başladı. Savaş sonrası Birleşmiş Milletler tarafından "Dünya Barış Günü" olarak kabul edildi.

☆ 1 Eylül 1987- Didar Şensoy öldü
1986'da kurulan İHD'nin kurucu üyelerinden. Ankara'da tutsak yakınlarının yaptığı eylemde polisin saldırısı sonucu yaşamını yitirdi.

☆ 2 Eylül 1969- Vietnam Devrimi'nin önderi Ho Chi Minh öldü

☆ 6-7 Eylül 1955- İstanbul ve İzmir'de müslüman olmayan azınlıklara ırkçı saldırılar düzenlendi.

☆ 8 Eylül 1943- Julius Fuçık idam edildi
Nazi işgali yıllarında yeraltı faaliyetini örgütleyen Çek komünisti Fuçık, Berlin'de idam edildi. İçerdeki günlerini "Darağacından Notlar" adlı kitabında topladı.ve dışarıya ulaştırdı. Faşizme karşı direnişin sembollerinden oldu.

☆ 9 Eylül 1976- Mao Zedung öldü
Çin devriminin önderi ÇKP ve Mao, Çin'i işgal eden Japonya'ya ve ABD emperyalistlerine, onların işbirlikçilerine karşı uzun süren bir mücadele yürüttü ve zaferle sonuçlandırdı. Mao, ML'den etkilenmekle birlikte felsefi olarak Konfonçyüs'e dayandı. Devrim sonrasında ise, bir çok konuda revizyonist bir çizgi izledi. Milli burjuvaziye palazlandırarak, devlet kapitalizminin yollarını döşedi. Mao'dan sonra ÇKP'nin başına geçen Deng Siao Ping, bu süreci daha da ileri götürdü ve bugünkü emperyalist Çin'i yarattı.

☆ 10 Eylül 1920- TKP kuruldu

Türkiye'nin ilk komünist partisi Türkiye Komünist Partisi Mustafa Suphi önderliğinde Bakü'de kuruldu. Emperyalizme karşı mücadele vermek için Türkiye'ye gelen Mustafa Suphi ve 15 yoldaşı, Kemalist gerici tarafından Karadeniz'de katledildi.

☆ 12 Eylül 1977- Steve Bico katledildi

Güney Afrika Cumhuriyeti direniş örgütlerinden SASO'nun kurucusu Bico, ırksal ayrıma karşı mücadele ettiği için ağır işkenceler altında katledildi.

☆ 14 Eylül 1973- Victor Jara katledildi

Şili'li müzisyen Victor Jara, askeri cunta tarafından gözaltına alındığında direniş marşları ve şarkılarını stadyumda çalmaya devam etti. Ancak faşistler, Jara'nın ellerini kırdılar. Bu kez gitarsız şarkılarını söylemeyi sürdürdü. Bunun üzerine katledildi.

☆ 20 Eylül 1985- Ruhi Su öldü

Türkiye'de halk müziğinin önemli sanatçılarından biridir. Türküleri, marşları, onun sesinden tanıdı genç nesiller. Devletin icazetinde müzik yapmayı reddettiği için, hedefe çakıldı. Beş yıl hapis cezasına çarptırıldı. Kanser tedavisi için yurtdışına gitmesi gerektiğinde, 12 Eylül rejimi pasaport vermedi. 73 yaşında aramızdan ayrıldı.

☆ 20 Eylül 1992- Kürt aydını Musa Anter katledildi

☆ 21 Eylül 1995- Buca Cezaevi'nde katliam

Acılan ateş sonucunda DHKP-C tutsakları Turan Kılıç, Uğur Sarıaslan ve Yusuf Bal şehit düştü.

☆ 22 Eylül 1976- Profilo direnişi

☆ 23 Eylül 1973- Şair Pablo Neruda öldü

Şili'li ozan, yazdığı şiirler, kitlelere direnme ruhu ve coşku taşımıştır. Şiirleri dünya dillerine çevrildi ve 1971 yılında Nobel ödülü kazandı.

☆ 24 Eylül 1969- '68 Hareketinin gençlik önderlerinden Taylan Özgür polisler tarafından katledildi.

☆ 25 Eylül 1996- Diyarbakır Cezaevi'nde katliam

Tutsaklara demir çubuklarla ve silahlarla saldırarak devletin işkencecileri, 10 PKK'li tutsağı katletti.

☆ 25 Eylül 2012- Halk ozanı Neşet Ertaş öldü

☆ 26 Eylül 1999- Ulucanlar Cezaevi'nde katliam

F Tipi Cezaevleri'ne tutsakların taşınmasının öngünlerinde devlet, Ulucanlar'da yaptığı katliamla bir prova gerçekleştirdi. Özel yetiştirilmiş işkenceci katiller silahlarla tutsaklara saldırdı ve işkencelerden geçirerek vahşice katletti. Saldırıda Önder Gençaslan, Zafer Kırbıyık, İsmet Kavaklıoğlu, Habip Gül, Ümit Altıntaş, Aziz Dönmez, Ahmet Savran, Abuzer Çat, Mahir Emsalsiz ve Halil Türker şehit düştü.

☆ 28 Eylül 1864- I. Enternasyonal kuruldu

☆ 29 Eylül 1902- İşçi sınıfının romanını yazan Fransız yazar Emile Zola öldü. En ünlü yapıtı, maden işçilerinin yaşamını ve örgütlenmesini anlattığı "Germinal" daha sonra sinemaya da uyarlandı.

Eylül ayında şehit düşen ihtilalci Komünistler

8 Eylül 1981- Selma Aybal

Osman'ın, Fatih'in iyi bir öğrencisiydi. 18 yaşında baskı komitesinde çalışıyordu. Darbenin en zor ve karanlık günlerinde dahi, fabrikaları, emekçileri yoksun bırakmadı ihtilalcilerin bildirilerinden....

Fakat hain Adil Özbek sayesinde yoluna pusu kurmuştu polisler... Yaralı halde işkenceye aldılar onu. İşkence tezgahında ölümüne sustu.

9 Eylül 1979-Vedat Çataltepe

Genç yaşında tanıştığı örgütüyle kısa sürede bütünleşti. Semtinde sivil faşistlere karşı nöbet halindeyken karşısına çıkan gece bekçisinin açtığı ateş sonucu şehit düştü.

29 Eylül 1980-Osman Yaşar Yoldaşcan

2000'li yılların başında TÜRKİYE-ABD İLİŞKİSİ

15

Temmuz'da gerçekleşen darbe girişiminin ardından, Türkiye'de "eksen kayması" tartışmaları yeniden başladı. Darbe girişiminin arkasında ABD'nin olması, AKP içinde bile ABD karşıtlığını had safhaya ulaştırdı. Kitlelerde zaten her dönem varlığını koruyan anti-ABD'cilik, daha yaygın ve keskin bir hal aldı.

Aynı günlerde Rusya ile kesilen ilişkilerin yeniden kurulması; başta ordu olmak üzere devletin tüm kademelerinden tasfiye edilmeye çalışılan "Avrasyacılar"ın yeniden öne çıkarmaları ve "iade-i itibar"la karşılanmaları; Türkiye'nin ABD-AB ekseninden koparak, Rusya-Çin eksenine döneceğine dair düşünceleri kuvvetlendirdi.

15 Temmuz'un Türkiye siyasi tarihinde önemli bir kesit olacağı bugünden bellidir. Fakat bunun bir "kırılma noktası" ya da "yol ayrımı" olup olmayacağı halen muğlaktır. Bugün için diyebiliriz ki, Türkiye'de "eksen kayması"nın zemini, -son 10 yılda gündeme geldiği zamanlardan- çok daha güçlenmiş durumdadır. Ancak halen bir kesinlik yoktur ve "bu pilav daha çok su kaldıracak"tır.

Her şeyden önce ABD-AB blokundan kopmak hiç kolay olamayacaktır. Bu emperyalist güçler, böyle bir durumu engellemek için ellerinden geleni yapacaklardır. Provakasyonlar, siyasi cinayet ve katliamlar, hükümet darbeleri vb... Fakat buradan hareketle Türkiye'nin asla eksen değiştirmeyeceğini düşünmek, son derece yanlıştır. Sadece teorik olarak değil, pratik olarak da bu mümkündür, dahası tarihsel gerçekler bunun örnekleriyle doludur.

Elbette bu süreç çalkantılı, sancılı, zikzaklı geçecektir. Türkiye, yeni bir paylaşım savaşının "merkez"inde yeralmanın ve her iki kamp arasındaki çekişmenin sonuçlarını en ağır şekilde yaşıyor, yaşayacak. Ve bunun asıl yükünü de, işçi ve emekçiler, ezilen halklar çekecek. Irak'ta ve Suriye'de olduğu gibi...

Bunları asgariye indirmenin tek yolu, I. emperyalist savaşta Rusya'da Bolşeviklerin, II. Emperyalist savaşta ise başta Avrupa olmak üzere pek çok yerde komünist ve devrimcilerin yaptığı gibi, proletaryanın önderliğinde anti-emperyalist halk devrimlerini gerçekleştirmektir.

Yayınevimizin Kasım 2012 tarihinde yayınladığı "Değişen Dengeler" adlı kitapta, Osmanlı'dan TC'ye emperyalist ülkelerle kurulan ilişkiler ve bunların savaş dönemlerinde aldığı biçimler üzerine ayrıntılı bir şekilde durulmaktadır. Özellikle I. ve II. Emperyalist savaş döneminde Türkiye'deki klik çekişmeleri, farklı emperyalist blokların arkasında saf tutmalar ve bunun sonuçları gözler önüne serilmiştir.

Yeni bir emperyalist paylaşım savaşının yaşandığı ve bunun asıl olarak bölgemizde yoğunlaştığı bir dönemde, Türkiye benzer bir durumla karşı karşıyadır. Emperyalist savaşlar dönemi, sadece emperyalistler arası çelişkileri değil, onların işbirlikçileri arasında, yani burjuva klikler arasında çelişkileri de had safhaya çıkarmaktadır. Her savaş öncesi ve savaş yıllarında gördüğümüz bu tablo, 2000'li yılların başından itibaren Türkiye'de yeniden yaşanmaya başladı.

Bu meseleye hem ideolojik-siyasi, hem de tarihsel-pratik açıdan nasıl yaklaşmak gerektiğini kavramak için, kitabın tümünü okumakta yarar vardır. Biz burada, yeni emperyalist savaşının başladığı 2000'li yılların başında Türkiye'de keskinleşen klik çekişmelerini ve bunun emperyalist kamplaşmayla olan bağını anlatan bölümü kısaltarak yayınlamakla yetiniyoruz.

Giriş

Emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkilerin, emperyalizme bağımlı ülkelere yansımaları kaçınılmazdır. Bu genel bir doğru olmanın ötesinde, emperyalistler arası çelişkilerin yeni bir paylaşım savaşını doğuracak kadar keskinleştiği dönemlerde, somut görüngülerle çok daha açık biçimde ortaya çıkar...

2000'li yılların başından itibaren emperyalistler arası çatışmanın geldiği düzey ve bunun bölgemize yansıyan hali, Türkiye'nin dış politikasını olduğu kadar, iç politikasını da belirlemeye başladı. Türkiye'nin dış politikası büyük bir önem kazandı ve tartışmaların odağı haline geldi. İç politikada da burjuva klikler arasındaki çelişkiler, dönemin öne çıkan yanını oluşturdu. Kurumların birbiriyle ve kendi içindeki kavgaları tırmanan bir hal aldı.

İdeolojik argüman olarak "dinci-laik" çatışması şeklinde gösterilen bu kavga, AKP'nin işbaşına geldiği 2002 yılından bu yana giderek şiddetlenen biçimlerle bugünlere ulaştı. Elbette bu, 11 Eylül ile birlikte dünya konjonktüründeki değişimle doğrudan bağlantılıdır...

Bugün hala klik çatışmaları olanca şiddetiyle devam etmektedir. Öyle ki, yaşları ilerlemiş bürokratlar ve gazeteciler bile, burjuva klikler arasında böylesi bir şiddetli çatışmaya daha önce tanık olmadıklarını söylüyorlar. **Bu durumu, Osmanlı'nın I. Emperyalist Savaş öncesi iç kaosu ile; Türkiye'nin II. Emperyalist Savaş öncesi izlediği, emperyalist kamplar arasında "denge" politikasının içteki çekişmesine benzetenler çoğaldı.** Bu benzetmeler yerindedir. Çünkü her iki emperyalist savaşta olduğu gibi

Emperyalist savaşlar dönemi, sadece emperyalistler arası çelişkileri değil, onların işbirlikçileri arasında, yani burjuva klikler arasında çelişkileri de had safhaya çıkarmaktadır. Her savaş öncesi ve savaş yıllarında gördüğümüz bu tablo, 2000'li yılların başından itibaren Türkiye'de yeniden yaşanmaya başladı.

yeni bir paylaşım sürecinin içindeyiz. Demek ki, iki büyük paylaşım savaşı öncesi de, Osmanlı ve ardından Türkiye Cumhuriyeti, benzer sorunlarla ve aynı manzarayla yüzyüze kalmıştır. Bu, Osmanlı ve Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığını; aynı zamanda her dönem birden fazla emperyal gücün, bu topraklarda hakimiyet kurma savaşı verdiğini göstermektedir...

Buna karşın her iki emperyalist savaşta Türk egemen sınıfları, bir blok halinde tek bir emperyalist gücün arkasında yer almamıştır. Böylesi anlarda klikler arası savaşta hangi kesim öne çıkıyorsa, onun tutumu belirleyici olmaktadır. Elbette bunda savaş öncesi geliştirilen ekonomik-siyasi ilişkilerin rolü vardır, fakat herhangi bir emperyalistin son andaki atakları bile, bir çok şeyi değiştirebilmektedir. Sözde "ülkenin çıkarları" adına, her klik, kendi ekonomik-siyasi kazançlarını önde tutmakta, bağlı bulunduğu emperyalist güç lehine "taraf olma"yı dayatmaktadır. (...)

Kimi dönem belli bir güç, egemenliğini kurmayı, diğerlerini geriye itmeyi başardı. Fakat bu egemenlik, mutlak ve değişmez olmadı. Örneğin Osmanlı'nın duraklama döneminden itibaren -kapitülasyonların da etkisiyle- Fransa, uzun bir süre ekonomik-siyasal-kültürel olarak Osmanlı üzerinde etkin oldu. Sonra İngiltere, Fransa'nın üstünlüğüne son vererek baskın hale geldi. I. Emperyalist Savaş'tan hemen önce ise Almanya, çok hızlı bir atak yaptı; demiryolu yapımı ve silah ticaretinde tekeli kurarak İngiltere'yi geriye itebildi... II. Emperyalist Savaş öncesi Almanya'nın yine üstünlüğü ele geçirdiğini görüyoruz. Fakat bu dönem, öncekinden farklı olarak ABD emperyalizminin de bölgeye ilgisi artmış ve Türkiye ile ilişkileri gelişmişti. II. Emperyalist Savaş sırasında ve sonrasında, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ABD'nin hegemonyası başlayacaktı.

Bütün bu süreçler, bir emperyalist gücün üstünlüğü ele geçirdiği dönemlerde de, diğer emperyalistlerin varlığını koruduğunu ve hegemonya için vargücüyle çalıştığını gösteriyor. Yani birinin üstün gelmesi, diğerlerinin silinmesi, yok olması anlamına gelmiyor. Hatta bir çok kez, adeta "burun farkıyla" biri diğerlerine üstünlük kurabiliyor ve her an bunu kaybetme tehlikesi yaşıyor. I. ve II.

3 Kasım 2002'de gerçekleştirilen seçimin galibi AKP oldu. Aynı günlerde Genelkurmay Başkanlığı görevine gelen isim ise Hilmi Özkök'tü. ABD, devlet yönetiminin en önemli iki kademesini ele geçirmeyi başarmıştı. Yeni kurulan AKP hükümeti, ABD'nin savaş hükümeti misyonunu taşıyordu. Hilmi Özkök, hemen bir ABD ziyaretine çıkarak gerekli talimatları aldı. 3 Kasım'da seçilemeyen Erdoğan, CHP'nin de ortak olduğu düzmece bir senaryo ile 3 Kasım'dan 3 ay sonra milletvekili seçildi ve Başbakan oldu. ABD artık kendisi için hiçbir pürüzün kalmadığını, Türkiye'nin yanında savaşa girmesinin önündeki bütün engelleri temizlediğini düşünüyordu.

Emperyalist Savaş öncesi, her iki emperyalist kampın Osmanlı ve Türkiye üzerindeki kışmasında, bu durumu somut olarak görebiliriz. **Her büyük emperyalist güç, Türkiye üzerinde egemenlik kurma umudunu ve çabasını yitirmeden kavgasını sürdürüyor.** Ve bu durum, işbirlikçileri arasında da kıyasıya çekişmeyi beraberinde getiriyor.

II. Emperyalist savaş sonrası, ABD emperyalizminin yarı-sömürgesi haline gelen Türkiye'nin, AB emperyalistleriyle de ekonomik, ticari, siyasi, kültürel ilişkileri sürmüştür. Keza son yıllarda Rusya'yla ve belli düzeyde Çin emperyalistleriyle ilişkileri vardır. Ancak o günden bugüne baskın olan ABD emperyalizmidir. Elbette bunun hep böyle gideceği düşünülemez. Hele ki **savaş dönemlerinin kaygan zemininde, varolan durumu korumak hiç kolay değildir. Buna bir de ABD'nin 2000'li yılların başından itibaren irtifa kaybetmesi eklenince, durum daha da belirsizleşmektedir.**

Bu tarihsel arka plan, Türkiye'de bugün yaşanan burjuva klik çekişmelerinin ardında yatan nedenleri görmemize yardımcı olmaktadır. Çünkü **her iki emperyalist savaş öncesinde klikler arasında çelişkiler iyice keskinleşmiş, darbeler gerçekleşmiş, saray oyunları ve entrikalar had safhaya çıkmıştır.** Savaş öncesi belli bir kesimin üstünlüğü ele geçirip, bir emperyalist blokun safında yer aldığı koşullarda bile, hızla saf değiştirebilme, manevra yapabilme durumları yaşanmıştır. Şimdi de benzer bir dönemden geçilmektedir. (...)

Kuşkusuz tarihte hiçbir şey, birbirinin tekrarı değildir. I ve II. emperyalist savaş, nasıl özsel benzerlikler yanında, döneme özgü farklılıklar taşımışsa, yeni emperyalist savaş da farklı özellikler taşıyacaktır. Ancak çağımız ve onun temel özellikleri değişmemiştir... Bize düşen, ML perspektifle geçmiş irdelemek, buradan çıkaracağımız doğru sonuçlarla bugüne ve geleceğe dair öngörülerde bulunmaktır. Ve bu öngörüler ışığında tespitler yapmak, görevlerimizi saptamaktır.

11 Eylül sonrası gelişmeler

11 Eylül 2001'de gerçekleşen saldırıların arkasından, ABD "teröre karşı savaş" ilan etti, terörün kaynağı olarak

da Afganistan'ı hedefe çaktı. Ancak diğer ülkeler, ABD'yi oyalama yoluna gittiler. Hemen harekete geçmektense zaman kazanmaya uğraştılar. Ancak ABD'nin artık tek başına da olsa harekete geçme kararlılığını gösterdiği noktada, işgalin içinde yer aldılar.

11 Eylül sonrasında Türkiye'nin tutumu da bu yönde oldu. Acele etmeyen, diğer ülkelerin kararını bekleyen bir çizgi izledi. Böylece daha savaşın başında, Türkiye'nin ABD ile birlikte hareket etme konusunda temkinli davranacağı ortaya çıkmıştı. Afganistan işgalinin başlamasının arkasından Irak gündeme geldiğinde, Türkiye'nin tutumu yine temkinli, yine beklemeyi tercih eden bir tutumdur.

Savaşın başladığı dönem, Türk egemen sınıfları içindeki saflaşmanın daha net biçimde açığa çıktığı bir dönem oldu. Öcalan'ın yakalanıp Türkiye'ye teslim edilmesinin arkasından Nisan '99'da yapılan seçimlerden sonra oluşturulan Ecevit-Yılmaz-Bahçeli hükümeti, sadece bir koalisyon hükümeti değil, aynı zamanda burjuvazinin farklı kesimlerinin temsiliyi sağlayan bir uzlaşma hükümetiydi. Ancak bu uzlaşmada ibre, ABD'ye görece daha uzak bir duruşu ifade ediyordu. Afganistan işgalinin sürdüğü, Irak'ın hedefe çakıldığı dönemde Ecevit'in Saddam'a destek veren tutumu, bunun göstergesiydi. Keza dönemin Genelkurmay Başkanı Kıvrıkoğlu, görev süresi boyunca hiç ABD ziyareti gerçekleştirmemiş, buna karşın Çin ve Rusya'ya gitmişti. Genelkurmay Sekreteri Tuncer Kılıç "yüzümüzü İran'a, Çin'e dönmeliyiz" diye demeçler veriyordu.

'91'deki Körfez Savaşı sırasında Özal'ın "bir koyup üç alacağız" propandası ile cengaverce öne atılışı, ABD'nin hemen arkasında durarak pastadan en büyük payı kapma çabası, 2001 yılında tam tersine dönmüştü. Elbette ki, ABD bu duruma hemen müdahale etti! Ecevit hastalandı; 'öldü olacak' söylentilerinin eşliğinde ve Kemal Derviş önderliğinde partisi parçalandı; koalisyon hükümeti çatırdadı ve erken seçim kararı bu koşullar altında alındı.

3 Kasım 2002'de gerçekleştirilen seçimin galibi AKP oldu. Aynı günlerde Genelkurmay Başkanlığı görevine gelen isim ise Hilmi Özkök'tü. ABD, devlet yönetiminin en önemli iki kademesini ele geçirmeyi başarmıştı. Yeni

kurulan AKP hükümeti, ABD'nin savaş hükümeti misyonunu taşıyordu. Hilmi Özkök, hemen bir ABD ziyaretine çıkarak gerekli talimatları aldı. 3 Kasım'da seçilemeyen Erdoğan, CHP'nin de ortak olduğu düzmece bir senaryo ile 3 Kasım'dan 3 ay sonra milletvekili seçildi ve Başbakan oldu. ABD artık kendisi için hiçbir pürüzün kalmadığını, Türkiye'nin yanında savaşa girmesinin önündeki bütün engelleri temizlediğini düşünüyordu.

Ancak kitle hareketinin gücünü dikkate almadan hesap yapıyorlardı. 3 Kasım 2002 seçimleri, ülkemizde kitlelerin devletin kurumlarına karşı güvensizliğinin derinleştiği, işsizlik ve yoksulluğa karşı tepkilerin had safhaya çıktığı bir döneme denk gelmişti. Hükümet partileri meclise giremiyor, hatta kimisi siyaset sahnesinden siliniyordu. Daha önemlisi, seçimlere katılım oranı son yılların en düşük seviyesindeydi. Kendisini solcu ve demokrat göstermeye çalışan partilerin varlığı bile, seçimlere katılım oranını yükseltmeye yetmemişti.

Bu kitle tepkisi, 1 Mart günü Türkiye'nin ABD'nin yanında Irak'a girmesi için TBMM'de yapılan oylamanın sonucunu belirleyecek düzeye ulaştı. İçeride oylama yapılırken, Ankara'da toplanan 100 binler "savaş tezkeresine hayır" demişti; içerde ise, milletvekillerinden bazıları bu sese kulak tıkayamamış, tezkerе meclisten onay alamamıştı. (...)

Savaşın bu ilk aşamasında Almanya ve Fransa gibi önemli ve etkili Avrupalı emperyalistler, Rusya ve Çin ile aynı saflarda yer aldılar. O dönemde, en büyük düşman olarak gördükleri ABD'yi durdurmak için, birlikte hareket etmekte bir sakınca görmüyorlardı. ABD'nin yanında ise İngiltere, İtalya ve İspanya gibi ülkelerin yanı sıra, çok sayıda küçük ülke bulunuyordu. Zaten onların desteği de sembolik olmanın ötesine geçmiyordu.

ABD'nin en büyük güvencesi AKP, 1 Mart günü tezkerenin meclisten geçirilmesini başaramamış, böylece asli görevini yerine getiremişti. AKP, herşeye rağmen ABD'nin kimi isteklerini tezkeresiz ve perde arkasından yürütmeye devam etti. 2003 Haziranı'nda Bakanlar Kurulu'nda hazırlanan bir kararname ile İncirlik'i "Anti Terör Üssü" adı altında "Transit

ABD askerleri, 2003 Temmuz'unda Süleymaniye'de Türk askerlerinin başına çuval geçirerek gözaltına aldılar, günlerce sorguda tuttular. Bu saldırısıyla ABD, Türkiye'ye ayağını denk almasını, Kürt bölgesine çok fazla müdahale etmemesini, Türkmenleri kışkırtmaktan vazgeçmesini söylemiş oluyor, bir taraftan da 1 Mart tezkeresinin intikamını alıyordu. Kürt bölgesi artık ABD bölgesiydi. Bu bölgeye yönelik her müdahale, ABD'ye yapılmış olacaktı! Türkiye'nin savaşa girmemesi, dengeleri tersine çevirdi. ABD, Kürtleri kendisine Türkiye'den daha yakın görmeye başladı. Buna karşın Türkiye, İran ve Suriye ile "Kürt karşıtı" aynı zamanda "ABD karşıtı" bir safta birleşmeye doğru hızlı ilerliyordu.

Üs" haline getirdi. İncirlik Üssü'nden kalkan uçaklar, Irak'ın üzerine bomba yağdırdı, İskenderun ve Mersin Limanı'na yanaşan gemilerden inen askerlerin ve askeri teçhizatın Irak'a aktarılması sürdürüldü. Aynı yılın Ekim ayında tezkere (biraz daraltılmış olarak) yeniden meclise getirildi ve bu defa kabul edildi... Buna rağmen 1 Mart'ta geçmeyen tezkere, Türk-Amerikan ilişkilerinde önemli bir kırılma noktasını oluşturdu.

Irak işgali ve "çuval krizi"

ABD, Irak'ı iki koldan kuşatmayı, kuzeyden ve güneyden eşgüdümlü olarak yürütülecek bir savaşla ele geçirmeyi hedefliyordu. Türkiye'nin savaşa girmemesi, bu planın bir ayağını total bıraktı ve savaşın bütün kaderini değiştirecek bir rol oynadı. Kürt işbirlikçileri de tam bu aşamada devreye girdiler.

Savaşın başında temkinli yaklaşan Irak'taki Kürt partileri, varolan durumu kendileri için bir fırsat olarak gördüler. ABD'nin yanında yer alırlarsa, bekledikleri ödülü alacaklarını düşündüler. Fakat Ortadoğu ile bir biçimde ilgisi olan tüm devletler, Kürtlerin ayrılmasını ve Irak'ın parçalanmasını istemiyordu... Türkiye'nin karşı çıkışı ise, çok daha özel hesaplara dayanıyordu. Kürt bölgesindeki petrol üzerinde Osmanlı'dan kalma 'haklar'ını gündeme getiriyor; ayrıca güneyde kurulacak bir Kürt devletinin, Türkiye sınırları içinde yaşamakta olan Kürt halkının da bağımsızlık istemlerini güçlendireceğinden korkuyordu.

Kürt işbirlikçileri büyük bir girişkenlikle ABD'nin maşası olarak bölgede hareket ederken, Türkiye de onları dizginleyebilmek için bölgedeki Türkmenleri güçlendirmeye çalıştı, Kerkük referandumunu engellemeye uğraştı, Kürt bölgesinde kendi denetimini kurmaya çabaladı.

2003 Temmuzu'ndaki 'çuval krizi' işte bu dönemde meydana geldi. ABD askerleri, Kürt bölgesinin Süleymaniye kentindeki Türk askerlerinin başına çuval geçirerek gözaltına aldılar, günlerce sorguda tuttular. Bu saldırısıyla ABD, Türkiye'ye ayağını denk almasını, Kürt bölgesine çok fazla müdahale etmemesini, Türkmenleri kışkırtmaktan vazgeçmesini söylemiş oluyor, bir taraftan da 1 Mart tezkeresinin intikamını

alıyordu. Kürt bölgesi artık ABD bölgesiydi. Bu bölgeye yönelik her müdahale, ABD'ye yapılmış olacaktı! ABD, baştan bunun önünü kesiyordu.

Türkiye'nin savaşa girmemesi, dengeleri tersine çevirdi. ABD, Kürtleri kendisine Türkiye'den daha yakın görmeye başladı. Buna karşın Türkiye, İran ve Suriye ile "Kürt karşıtı" aynı zamanda "ABD karşıtı" bir safta birleşmeye doğru daha hızlı ilerliyordu.

ABD'nin AKP eliyle hamleleri

Bütün dünyada yükselen savaş karşıtı harekete rağmen, Afganistan ve Irak işgalleri gerçekleşti. Aslında devrimcilerin önderliğinde ve devrim hedefiyle yürütülmediği sürece, savaş karşıtı kitle hareketinin başarıya ulaşma ihtimali zayıftı. Lenin'in "ya devrimler savaşları önler, ya savaşlar devrimlere yol açar" sözü de bunu ifade ediyordu. Fakat savaşın genel seyri, ABD'nin her geçen gün biraz daha geriye gittiği, "Irak bataklığında" boğulduğu bir hale dönüştü...

Bu dönem, ABD'nin müttefiklerinde de önemli değişimler gerçekleşti. İspanya ve İtalya'da yönetim değişikliği oldu ve bu ülkeler savaştan çekildiler. Savaşın başında ABD'nin karşısında duran Almanya ve Fransa ise, ABD'ye daha yakın bir çizgi izlemeye başladılar. ABD'nin güç kaybetmesinin, emperyalist sistemdeki dengelere zarar vereceğini ve bu zararın kendilerini de etkileyeceğini gördükçe, ABD'ye daha yakın durmaya başladılar.

Türkiye'nin bu süreçte savaşa girmesi için ABD, çok fazla çaba harcadı. 2003 Kasım ayında İstanbul'da önce Sinagoglarda, arkasından İngiliz Konso losluğu ve HSBC bankasında patlayan bombalar, Türkiye'yi savaşa sokmaya çalışan provakatif eylemlerdi. Ancak yeterli olmadı. Yine bu dönemde, ABD ile Türkiye arasında yoğun bir ziyaretçi trafiği yaşandı.

Türkiye savaşa girmede, ama Türkiye'deki ABD işbirlikçileri pekçok gizli anlaşma ile ABD politikalarına paralel adımlar attılar. Savaşa lojistik destek sağladılar; Irak'taki ABD üslerinin ihtiyaçlarının Türkiye'den karşılanmasını kolaylaştırdılar; Kürt bölgesi ile ekonomik ilişkileri güçlendirdiler. Türkiye, resmi olarak Kürt bölgesini tanımadı, fakat ABD işbirlikçisi Türk şirketleri, Kürt

bölgesini adeta istila ettiler.

ABD, Irak işgali öncesi AKP'yi işbaşına getirerek, Türkiye üzerinde hakimiyetini kurmak istemiş, ancak yükselen savaş karşıtı hareket ve burjuva klikler arasında şiddetlenen çelişkiler ile bunu tam olarak başaramamıştı. Dünya ölçeğinde zayıflayan etkisi, Afganistan ve Irak'taki başarısızlığı, Türkiye içinde de ABD dışındaki farklı emperyalistlerin işbirlikçilerini cesaretlendirdi.

2007 seçimleri öncesi gündeme gelen cumhurbaşkanlığı seçimleri, burjuva klikler arası çelişkinin en şiddetli şekilde yaşandığı anlardan biri oldu. Öyle ki, Süleyman Demirel bile, 2007 seçimleri için "bugüne dek görüğüm en kritik seçim" demişti.

Dönemin cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer, Ecevit'e yakınlığı ile bilinen bir kişiydi ve ABD'nin AKP eliyle uygulamak istediği birçok yasayı "veto" yetkisini kullanarak uygulanamaz kılıyordu. Bu engeli ortadan kaldırmak için süresi dolan Sezer'in yerine AKP'li birini getirmek istiyorlardı. Başbakan Erdoğan, en güçlü adaydı. **AKP'nin rakipleri içinse, Sezer'in başında bulunduğu cumhurbaşkanlığı makamı "son kale" idi. O yüzden vargüçleriyle cumhurbaşkanlığı seçimlerine yüklendiler. AKP'li bir cumhurbaşkanı olmaması için her türlü zorluğu çıkardılar.** Bir yandan yargıyı devreye soktular, diğer yandan kitleleri sokaklara döküp "cumhuriyet mitingleri" gerçekleştirdiler. Yetmediği yerde darbe hazırlıkları yaptılar. Ordu, "e-muhtıra" niteliğinde bir bildiriye internet sitesinde yayınladı.

AKP, rakiplerinin bu girişimlerine, Erdoğan yerine Abdullah Gül'ü aday göstererek bir manevra ile karşılık verdi. Diğer yandan ordunun devreye girmesi, AKP'nin işini kolaylaştıran bir faktör oldu. 12 Mart ve 12 Eylül darbelerine karşı kitlelerde oluşan tepki, AKP'ye yaradı. Muhtıranın ardından gerçekleşen 2007 seçimlerinde AKP oyunu arttırarak yeniden tek başına hükümet oldu. Gücünü ve etkisini büyütürken çıktığı seçimlerin rüzgarıyla cumhurbaşkanlığı seçimlerini de sorunsuz halletti ve Gül, cumhurbaşkanı seçildi. Arkasından üniversiteler ve bürokrasi, büyük oranda ele geçirildi.

Bu durum ABD'nin AKP eliyle Türkiye üzerinde süren hegemonya

2007'de Abdullah Gül, cumhurbaşkanı seçildi. Arkasından üniversiteler ve bürokrasi, büyük oranda ele geçirildi. Bu durum ABD'nin AKP eliyle Türkiye üzerinde süren hegemonya savaşını kazandığı şeklinde yorumlandı. Bu yorumlar, hükümet ile iktidarın bir ve aynı şeylermiş gibi görülmesinden, burjuva klikler arası çelişkinin boyutlarının ve daha önemlisi sınıf mücadelesinin seyrinin hesaba katılmamasından kaynaklanıyordu. Oysa burjuva klikler arası mücadele de, halkın AKP'ye karşı eylemleri de artarak devam etti. Bu süreçte ABD'li yetkililer bile "artık Türkiye için 'stratejik ortak' tanımını kullanamayız" dediler. ABD-Türkiye arasındaki mesafe, Irak işgali boyunca açılan bir seyir izledi.

savaşını kazandığı şeklinde yorumlandı. **Bu yorumlar, hükümet ile iktidarın bir ve aynı şeylermiş gibi görülmesinden, burjuva klikler arası çelişkinin boyutlarının ve daha önemlisi sınıf mücadelesinin seyrinin hesaba katılmamasından kaynaklanıyordu.** Oysa burjuva klikler arası mücadele de, halkın AKP'ye karşı eylemleri de bitmemişti. Aksine daha da artarak devam etti. Bu süreçte ABD'li yetkililer bile "artık Türkiye için 'stratejik ortak' tanımını kullanamayız" dediler. Çünkü savaş, Türkiye ile ABD'nin çıkarlarını giderek daha şiddetli biçimde karşı karşıya getirmişti. Süreç içinde Türkiye'nin "Kürt devleti"ne ilişkin "kırmızı çizgileri" pembeleşecek, ardından iyice silinecekti. Fakat **ABD-Türkiye arasındaki mesafe, Irak işgali boyunca açılan bir seyir izledi.**

Klikler arası mücadelenin önemli bir evresi: "Ergenekon"

Klik çatışmaları 2007 yılından itibaren daha açık ve daha şiddetli bir hal aldı. ABD'nin Latin Amerika'da gerilemesi, Ortadoğu'daki işgallerde batağa saplanması, ABD karşıtı işbirlikçilerin hamlelerini arttırmıştı. Bu kez "hukuk" üzerinden savaş tüm şiddetiyle sürdü.

AKP karşıtları, yüksek yargıdaki üstünlüklerini kullanarak, AKP'yi kapatma davası açtılar. **AKP ise, Ergenekon adı altında, ABD karşıtı klikleri tasfiye hareketini hızlandırdı.** 2008 yılına, bu iki dava etrafında şekillenen, burjuva klikler arası mücadele damgasını vurdu. AKP "şeriatçı bir odak" olarak yargılandı ve kapatılmaktan kıl payı kurtuldu. Fakat "Ergenekon" davası yıllar yılı sürdü, yeni tutuklamalarla AKP karşıtlarına büyük bir gözdağı hareketına dönüştü.

Ergenekon davası 2007 Haziran'ında başladı. Başlangıçta çeşitli "faili meçhul" kontrgerilla eylemlerine tetikçilik yapan emekli subaylarla sınırlıydı. 2007 başında Hrant Dink'in öldürülmesi, gözleri bu ekibin üstüne çekmişti. AKP, kitlelerde artan tepkiyi de arkasına alarak, bu çetenin belli başlı isimlerini tutukladı. Fakat **Ergenekon ile asıl amaç, ABD-AKP karşıtı klikleri tasfiye etmektir. Operasyonun merkezinde, "AKP'ye karşı darbe hazırlığı yapmak" gerekçesi bulunuyordu...** Ardından dalgalar halinde düzenlenen operasyonlarla

emekli generallerden tanınmış gazetecilere, parti yöneticilerinden yazar ve sanatçılara kadar yüzlerce kişi gözaltına alındı, tutuklandı.

Gözaltına alınanlardan önemli bir kısmı, ideolojik olarak "ulusalcı-laik" görüşleri savunuyor ve kendilerini "Avrasyacı" olarak tanımlıyorlardı. **"Avrasyacılık", ABD'ye karşı sözde ulusalcı olarak görünse de, gerçekte ABD-AB emperyalistlerine karşı Rusya-Çin bloğundan yana ve bu bloğun dünyada ve ülkede egemenliği için çalışan bir akımdır.** Davanın ana gövdesini oluşturan İşçi Partisi (İP), emperyalist kamplaşmada Rusya-Çin bloğundan yana olduğunu açık açık yazıp söylüyordu zaten. Fakat Ergenekon davasında yargılanan sadece İP değildi. Başta ordu olmak üzere yargıda, medyada, bürokraside, devletin tüm kademesinde "Avrasyacı" olarak bilinen kesimler adım adım tasfiye ediliyordu.

Ergenekon davasının ilk duruşmasına "Avrasyacık teorisi"nin ideologu sayılan Rus Aleksandr Dugin de katıldı. Dugin'in mahkemeye gelmesinde amaç, kendi işbirlikçilerine moral vermek ve onları sahiplendiklerini göstermekti. **Dugin, operasyonun CIA-MOSSAD işbirliği ile yapıldığını, artık hamle sırasının kendilerinde olduğunu söyledi.** Ergenekon kapsamında aranan bir emekli subayın Rusya'ya kaçtığı iddialarını ise, Rusya'da bulunmadığını, fakat bulunmuş olsaydı bile teslim etmeyecekleri şeklinde yanıtladı.

Ergenekon adıyla sunulan bu davanın arkasında, farklı emperyalist güçlerin ve işbirlikçilerinin çıkar çatışması olduğu, Dugin'in davayı sahiplenmesi ve savunması ile daha açık biçimde gözler önüne serildi. Buna rağmen **AKP'nin demagojilerine kanıp da "Ergenekon" ile, kontrgerillanın yargılanacağını sanan yaygın bir kesim vardı. Reformist partilerden kimi devrimci örgütlere kadar birçok çevre, AKP'nin darbeleri yargıladığını ve bunun demokrasiye hizmet ettiğini düşünüyor, bunu yayıyorlardı.**

Oysa bu dava, başından itibaren klikler arası çelişkinin ürünü olarak şekillendi. Burada amaç; ABD'nin bölgedeki planlarını bozmaya çalışan diğer emperyalist güçlerin işbirlikçilerini tasfiye etmektir. Ergenekon'la bu kesim de olsa başarılı.

“Eksen kayması” tartışmaları

ABD, 11 Eylül sonrası başlattığı savaşta istediği gibi yol alamayınca ve içine düştüğü kriz derinleşince, yeni arayışlara girdi. En başta oldukça yıpranan Bush’un yerine Obama’yı getirerek imajını yeniledi. ABD’nin kitleler nezdinde de sarsılan prestijini onarmak için, Obama iyi bir modeldi.

Obama ile birlikte ABD, “yumuşak güç” stratejisini izleyeceğini duyurdu. Ancak ABD’nin içine düştüğü durum böyle bir stratejiye olanak tanımıyordu. Buna karşın Obama sonrası ABD, demagogik de olsa daha ılımlı mesajlar verdi. Bu süre içinde Türkiye ile ilişkilerini de yeniden düzenlemeye girişti. Türkiye, İran’a karşı “bölgesel güç” olarak öne çıkartıldı. “Komşularla sıfır sorun” adı altında Irak, İran ve Suriye ile ilişkiler sıklaştırıldı. İsrail’e kafa tutan bir lider görünümü ile Erdoğan, Ortadoğu halkları nezdinde prestij kazanarak “dünya lideri” pozlarına büründü.

Dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu’nun Türkiye’ye biçtiği “bölgede etkin ve vazgeçilmez arabulucu” misyonu, ABD’nin bölgeye dönük planlarıyla çakıştı. Davutoğlu da “Yeni Osmanlı barışı” adı altında ABD adına bölge ülkeleriyle görüşmeler yaptı. (...)

AKP, 2002 sonrası ilk hükümet döneminde AB’ye girme hedefini birinci sıraya koymuştu. O yüzden de “demokrasi havarisi” kesilmiş, peş peşe “AB’ye uyum yasaları” çıkarmıştı. Ancak AB ülkeleri için Türkiye, ABD’nin “trüva atı” durumundaydı. Onun için Türkiye’yi oyalamaya devam ettiler. Sonunda Fransa ve Almanya’nın önerdiği “imtiyazlı ortaklık” statüsü ile yetinmesi istendi. Bu durum AKP hükümetinin ilk döneminde estirdiği AB rüzgarlarının da durmasına yol açtı.

Böyle bir konjonktürde Türkiye’nin bölge ülkeleriyle kurmaya çalıştığı yakın ilişkiler, birçok soruyu da beraberinde getirdi. AB’den, dolayısıyla Batı’dan umudunu kesen Türkiye, yüzünü Doğu’ya mı dönmüştü? Bir “eksen kayması” tartışması, aldı başını gitti.

Aslında “eksen” ile kast edilen, (her ne kadar “doğu-batı” şeklinde sunulsa da) Türkiye’nin emperyalist ülkelerle kurduğu bağımlılık ilişkisiydi. Yani ABD-AB bloku içinde mi yer alacak, yoksa Çin-Rusya eksenine doğru mu kayacak? Bu tür tartışmalarla

“Eksen kayması” konusunda akıldan çıkarılmaması gereken gerçek şudur: Emperyalizme bağımlılık ve hegemonya ilişkileri, günlük olarak ortaya çıkan ve günlük olarak değişen ilişkiler değildir. Konjonktürdeki önemli değişimler, hegemonya dengelerinde de önemli çatırdamalar yaratır. Türkiye’de burjuvazi, tarihsel olarak çok parçalı bir yapıya sahiptir. Osmanlı’dan bu yana farklı emperyalistlerle kurulan tarihsel bağlar, bir biçimde etkisini göstermekte, bunun yanında yeni ilişkiler de kurulmaktadır. Burjuvazi içinde ABD ile ilişkileri eski rotasına sokmaya çalışan kesim ile, yeni düzen içinde en iyi yeri kapmak için uğraşan kesim arasında şiddetli bir rekabet ve çatışma vardır ve bu çatışma henüz sonlanmış değildir.

Türkiye’nin ABD ile artan ilişkileri binliçli bir şekilde gizleniyor, esasında AKP’nin işine de yarayan bir atmosfer oluşuyordu.

ABD, uzun bir süredir İran’ı yalnızlaştırma politikası izliyordu. Başta Suriye olmak üzere İran’la iyi ilişkiler içinde olan ülkeleri, ondan uzaklaştırmaya çalışıyordu. Elbette Ortadoğu ülkeleriyle kurulan ilişkiler, İsrail’le mesafenin açılmasını getirecekti. ABD, bunu baştan göze almıştı. Kendisi doğrudan İsrail’i karşısına almadan çeşitli biçimlerde İsrail’in sıkıştırılmasına göz yumuyordu. ABD’nin Filistin’le görüşmeleri yeniden başlatabilmesi için bile, bu şekilde görünmeye ihtiyacı vardı. Nobel “barış” ödülünü de alan Obama’nın, Filistin sorununa mutlaka el atması bekleniyordu.

Ayrıca ABD, bir süredir Ortadoğu’da İran’ın başını çektiği “Şii eksen”ne karşı “Sünni blok” oluşturma gayreti içine girmişti. AKP’nin başından beri Hamas’la kurduğu yakın ilişki, önemli bir avantajdı. AKP, “Sünni” Hamas’ı İran’dan uzaklaştırıp Türkiye aracılığıyla ABD’ye bağlamaya çalışıyordu. ABD ve AB’nin Hamas’ın İsrail’i tanıması girişimi, AKP üzerinden yapıyordu. Bütün bunlardan dolayı “ılımlı İslam” modeline “Osmanlıcılık” da ekleniyor, dincilik ile milliyetçilik içiçe geçiriliyordu.

“Türkiye’nin eksen kayıyor mu” tartışmaları yapılırken, Erdoğan birçok kez Obama ile görüşmeler yaptı. ABD ile ziyaret trafiği en üst seviyelere çıktı. Bu konu ile ilgili konuşan tüm ABD yetkilileri, son derece rahat demeçler verdiler. Bunlar bile, Türkiye’nin ABD dışında farklı emperyalistlerle ilişkilerini bir “eksen kayması” düzeyinde geliştirmediklerinin göstergeleriydi. Türkiye’nin Ortadoğu politikası, ABD’nin taktiğine uygun bir şekilde onun çıkarları doğrultusunda gerçekleşiyordu. O yönüyle ABD açısından endişelenecek bir durum yoktu. Öyle ki ABD’nin düşünce kuruluşları, “2050 yılının bölgedeki en güçlü ülkesi Türkiye” raporları hazırlıyordu. Irak işgali sırasında Türkiye’nin bölüp parçalandığını gösteren haritalar ortalıkta dolaşırken, son raporlardaki Türkiye haritası, Osmanlı dönemindeki gibi tüm bölgeye yayılmış bir coğrafyada gösteriliyordu.

“Eksen kayması” konusunda akıldan çıkarılmaması gereken gerçek şudur: Emperyalizme bağımlılık ve hegemonya ilişkileri, günlük olarak ortaya çıkan ve günlük olarak değişen ilişkiler değildir. Hele ki rutin dönemler ve rutin koşullar söz konusuysa, ilişkilerde köklü değişiklikler beklememek gerekir. Ancak konjonktürdeki önemli değişimler, hegemonya dengelerinde de önemli çatırdamalar yaratır. Statüler bir kere bozulduğunda, fırsatlardan faydalanarak rol kapmak isteyenler ve hegemonya-bağımlılık ilişkilerinde pazarlık gücünü arttırmaya çalışanlar, boşlukları doldurarak eski hesap ve hayallerini gerçekleştirmeye girişenler mutlaka çıkacaktır.

Ancak her cephede bu türden hesaplar ve girişimler olduğu için, bunların hangilerinin hayata geçeceğini, kimin hesabının tutup kiminkinin fiyaskoyla sonuçlanacağını, kimin yükselip kimin tökezleyeceğini önceden kestirebilmek son derece zordur. Çünkü tüm hesaplar, çok yönlü olarak yapılmakta, her kesimin hesabı diğeriyle çatışmaktadır.

Sonuç yerine

ABD, 11 Eylül sonrası belirgin bir hal alan çöküşünü durdurmak, dengeleri yeniden kendi lehine çevirmek için, çok çeşitli hamleler yaptı, yapıyor... Ancak kapitalist sistemin kendi ekonomik yasaları var ve ABD emperyalizmi, bu yasaların kaçınılmaz sonucu olarak güç kaybetmeye devam ediyor.

Dünyada en ‘Amerikancı’ kurum ve ülkeler bile, bu değişimi görüyor ve gelecek planlarını buna göre yapıyorlar. Kimi ülkelerde burjuvazi blok olarak safını netleştirirken, pekçok ülkede ciddi çalkantılar yaşanıyor. Burjuvazinin parçalı yapısı, hangi emperyaliste sırtını yaslayacağı konusunda netleşmiş bir çizginin olmaması, klik çatışmalarını da beraberinde getiriyor.

Türkiye’de, ‘90’lı yılların sonlarından itibaren yaşanan pek çok gelişme, bu nesnel durum üzerine oturmaktadır. Bu süre boyunca farklı hükümetlerin aldığı pekçok karar; burjuvazinin yönelimindeki pekçok belirsizlik; devletin yapmaya çok kararlı görüldüğü bir konuda bile atmak zorunda kaldığı

geri adımlar; aynı dönemde birbiriyle çelişik davranışlar; devletin farklı kademelerinde ortaya çıkan görüş ayrılıkları, bununla bağlantılıdır.

Türkiye'nin konumu, dün olduğu gibi bugün de emperyalist ülkelerin Ortadoğu'daki hakimiyetinde belirleyici bir rol oynuyor. Türkiye, Ortadoğu'daki hegemonya savaşında "merkez ülke" durumunda. O yüzden de emperyalist ülkeler, Türkiye'yi kendi tarafına çekmek için büyük bir çekişme halindeler.

İçerde yaşanan klik çatışması da bunun ürünüdür. Ve bu çatışmada AKP, önemli bir mesafe katetmiş durumdadır. Bu durum, Türkiye üzerinde güç çekişmesi yapan emperyalist ülkeler arasından, ABD'nin konumunu kuvvetlendirmiştir. Ancak bu süreç tamamlanmış bir süreç değildir. Çelişki ve çatışmalar halen devam etmektedir.

Türkiye'de burjuvazi, tarihsel olarak çok parçalı bir yapıya sahiptir. Osmanlı'dan bu yana farklı emperyalistlerle kurulan tarihsel bağlar, bir biçimde etkisini göstermekte, bunun yanında yeni ilişkiler de kurulmaktadır. Burjuvazi içinde son 50 yılın alışkanlıkları ile kurulu düzenini bozmak istemeyen, bu nedenle de ABD ile ilişkileri eski rotasına sokmaya çalışan kesim ile, yeni düzen içinde yeni yerler oluşturmak ve en iyi yeri kapmak için uğraşan kesim arasında şiddetli bir rekabet ve çatışma vardır ve bu çatışma henüz sonlanmış değildir.

Ayrıca savaş sözkonusu olduğunda yeni "Enver Paşa"ların çıkması ihtimali de sözkonusudur. Bilindiği gibi, I. Emperyalist Paylaşım Savaşı sırasında, Osmanlı İmparatorluğu henüz savaşa girip girmeme konusunda tam bir karara varmamış iken, Enver Paşa'nın Almanlarla yaptığı gizli bir anlaşma sonucu, iki Alman gemisi Osmanlı bayrağı çekerek Rusya'ya saldırmış ve bu olay, Osmanlı'nın savaşa girmesiyle sonuçlanmıştı.

Savaş dönemlerinde bu türden "baskın" gelişmelerin yaşanması, doğrudan kitleleri etkileyen ve kitle bilincini manüple edecek "provokasyonlar"ın gerçekleştirilmesi mümkündür. Bu nedenle kesin ve mutlak değerlendirmelerden, an'ı yorumlayan, ama genel tabloyu gözden kaçırarak ifadelerden uzak durmak gerekir. "Paylaşılmış toprakların yeniden paylaşımı" mücadelesi, son derece sert mücadelelere sahne olacak, kılıç gibi keskin hamlelerle ilerleyecektir.

Klik çekişmelerinin yanısıra, ezilen halkların, işçi ve emekçilerin mücadelesi, savaşın seyrinde belirleyici bir role sahiptir. Her iki emperyalist savaşın öncesinde ve savaş sırasında kitle hareketlerinin ne denli etkili olduğu tarihsel olarak da kanıtlanmış durumdadır. O yüzden emperyalistler ve işbirlikçileri, kitleleri yedeğine almak için vargüçleriyle çalışmaktadır. Fakat ABD'nin Irak işgali sırasında tüm dünyada gerçekleşen savaş karşıtı gösteriler, bugüne dek savaşa karşıtı gerçekleşen en kitlesel ve yaygın eylemler olmuştur.

Hal böyleyken, yaşanan her olayın altında bir ABD komplosu, bir ABD planı aramak; Türkiye'nin de ABD'nin kayıtsız şartsız uşağı olduğunu iddia etmek, hem emperyalizmin karakteristik yapısına ve tarihsel gerçeklere, hem de bugünün belirsizlikleri baskın olan kaygan zemine aykırıdır. Bunları doğru tespit etmeden yapılacak politikalar, yaşamla çelişecek ve yenilgiye mahkum olacaktır.

YEDİVEREN YAYINLARI

KÖKLERİMİZ TOPRAKTA TARİHTEN GELİYORUZ
Şehitler Albümü
Derleyen: Devrim Zafer
Herbiri mücadelenin farklı bir cephesinde şehit düşmüş komünistlerin, rehber olan yaşamları.

YOL AYRIMI
Derleyen: Osman Fatih
Komünist bir örgütün tarihinde yaşanan tasfiyecilik ve buna karşı ideolojik, siyasal, örgütsel olarak gerçekleşen çıkışın siyasal belgesi. Tasfiyeciliğin çözümünü.

İLK KURŞUN
Derleyen: A. İsmail
12 Eylül'den 17 gün sonra, faşist cuntaya ilk kurşun olan komünist önder Osman Yaşar Yıldascan'ın biyografisi. Ölümsüz proletarya kahramanının öğretici yaşamı.

İnancın Sinandığı Zor Mekanlar; HÜCRELER
Derleyen: Nevin Berktaş
12 Eylül yıllarında faşist yaptırımlara ve hücre saldırısına karşı en zor koşullarda bile direnmenin onurunu anlatan kitap.

DUVARLARINIZIN HÜKMÜ YOK
Derleyen: Mehmet Fatih Öktülmüş
19 Aralık 2000 tarihindeki cezaevleri katliamı ve hücre saldırısına karşı yürütülen büyük ölüm orucu direnişinin siyasal dersleri. Tutsakların direniş günceleri.

SAVAŞ ve DEVRİMCİ DURUŞ
Derleyen: Sezai Ekinci
11 Eylül saldırısıyla birlikte başlayan yeni emperyalist paylaşım savaşının ilk aşamasının ekonomik, siyasal ve sosyal koşullarının çözümlemeleri, emperyalistlerin hazırlık düzeyleri.

TİKB(B) I. KONGRE BELGELERİ
Derleyen: İsmail Cüneyt
TİKB(B)'nin yeni emperyalist paylaşım savaşının öngününde yaptığı ve örgütsel-siyasal hattını gözden geçirip, program ve tüzüğünü oluşturarak yeni döneme hazırlandığı I. Kongre'sinin belgeleri.

STALİN ÜZERİNE GERÇEKLER
Derleyen: Alman Komünist Partisi
Almanya'da 1970'li yıllarda yayınlanan ve Stalin'e dönük karıştırmalara önemli cevaplar veren kitabın Türkçe baskısı.

Savaş Hazırlıklarında Bir Dönemeç 3 KASIM SEÇİMLERİ
Derleyen: Azmi Akan
Türkiye'de savaş hükümeti kurulması için yapılan 3 Kasım 2002 seçimleri ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin "Taktik", "Devlet" ve "Demokrasi" konusundaki yanlış yaklaşımları.

İŞKENCEDE DİRENME SAVAŞI
Derleyen: Remzi Basalak
Adressiz Sorgular kitabının devamı... Son yıllarda işkencede direnme oranını düşme nedenlerini, yeniden direnişi yükseltmenin gereklerini ve şehit komünistlerin direnişleri.

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ve Görevler
Derleyen: Hamit Tekin
İşçi sınıfının tarihsel deneyimlerini ve gerçek gücünün bu deneyimlerde yatışını anlatan kitap, işçi sınıfı hareketinin tikanma noktalarını ve aşma yönünü ortaya koyuyor.

PİŞMANLIK YASALARI ve İTİRAFÇILIĞA KARŞI MÜCADELE
Derleyen: Osman Akgün
"Topluma kazandırma" adı altında karıştırmaya çıkartılan pişmanlık yasalarına, itirafçılık ve hainlik olgusuna yaklaşım, komünistlerin bu konudaki tarihsel tutum ve belgeleri.

Yeni emperyalist SAVAŞIN EKONOMİ POLİTİĞİ
Derleyen: Selma Aybal
Savaş ve Devrimci Duruş kitabının devamı... ABD emperyalizmini yeni emperyalist savaşa başlatmaya iten ekonomik ve siyasal koşullar ile Irak'ta derinleşen ABD baskılığı.

KUTUP YILDIZI
Derleyen: İsmail Gökhan Edge
Bulunduğu her alanda kitlelerin büyük sevgisini ve saygısını kazanan, Türkiye Devrimci Hareketi'nin direnme geleneğinin oluşmasında tarihsel bir rol üstlenen komünist önder Mehmet Fatih Öktülmüş'ün yaşam öyküsü.

Emperyalist Savaş ve KÜRT SORUNU
Derleyen: Nilgün Gök-Eralp Yazar
Komünistlerin ulusal soruna bakışı ve Kürdistan'a temel yaklaşımlarıyla birlikte, emperyalist savaş koşullarında Kürt hareketinin evrimi.

TİKB(B) 4. KONGRESİ BELGELERİ
Derleyen: Ataman İnce
TİKB(B)'nin, örgütsel durumunu, emperyalist paylaşım savaşını ve Türkiye'nin savaşa karşı konumunu değerlendirdiği 4. Konferansı.

İnancın Sinandığı Zor Mekanlar; HÜCRELER kitabı DAVA DOSYASI
Derleyen: Nevin Berktaş
"Hücreler" kitabının ve yazarının ceza almasından sonra, kitabın dava süreci ve yürütülen kampanya ile birlikte yayınlanan son hali.

Bir Yenilgi Hastalığı TASFİYECİLİK
Derleyen: Osman Yaşar Yıldascan
12 Eylül'den bu yana süregelen ve devrimci harekette büyük tahribatlar yaratan tasfiyeciliğe karşı bir mücadele kılavuzu.

Darbe, Yenilgi, Direniş 12 EYLÜL
Derleyen: Nevin Berktaş
12 Eylül sadece bir yenilgi değil, aynı zamanda bir direniş destanıdır da. Kitap, 12 Eylül'ü, direnenlerin gözünden anlatmaktadır.

Kriz, Savaş ve DEĞİŞEN DENGELER
Derleyen: Metin Aydın
ABD ile Çin arasındaki dünya hegemonyasını ele geçirme savaşı, bunun Türkiye'ye yansımaları; 2008'de başlayan ekonomik krizin, savaşı kaçınılmaz hale getirmesi.

PROLETER KÜLTÜR PROLETER YAŞAM
Derleyen: Hacı KÖSE
"Yeni insan"ı yaratmak, insanî erdemleri öne çıkarmak için; kapitalist ideolojik bombardımana karşı, sosyalizmin savunusu.

BU DAHA BAŞLANGIÇ Daha fazla haziran
Derleyen: M. Ali DOĞAN-Aslan TEL
Taksim Gezi Parkı'nda başlayıp ülkeyi saran Haziran Ayaklanması'na, yaşayanların gözünden objektif bir bakış.

FEMİNİZM Mİ SOSYALİZM Mİ?
Derleyen: Z. Poyraz-H. Çabuk
Feminizmin bir burjuva ideolojisi olduğunu ve emekçi kadının kurtuluşunun, emekçi erkeklerle birlikte, burjuvaziye karşı sınıfsal savaşım vermekten geçtiğini anlatıyor.

Savaş ölüm ve yıkım demektir

Ürkmeyin tutmuşlar diye suyun başını:

Korkunç oyunları davranın bitsin.

Sözkonusu olan çocuğundur, ana:

Koru onu, dikil karşılarına!

Biz milyonlarca kişi: Savaşı yener miyiz?

Bunu sen bileceksin.

Bunu biz bileceğiz, biz seçeceğiz...

B. Brecht

BARİŞ SOSYALİZMLE GELECEK!